

**STRUCTUURVISIE
HORST AAN DE MAAS
GEMEENTE HORST AAN DE MAAS**

Croonen Adviseurs

Structuurvisie
Horst aan de Maas
Gemeente Horst aan de Maas

Datum:
februari 2013

Projectgegevens:
BOE01-HORZ0005-02m

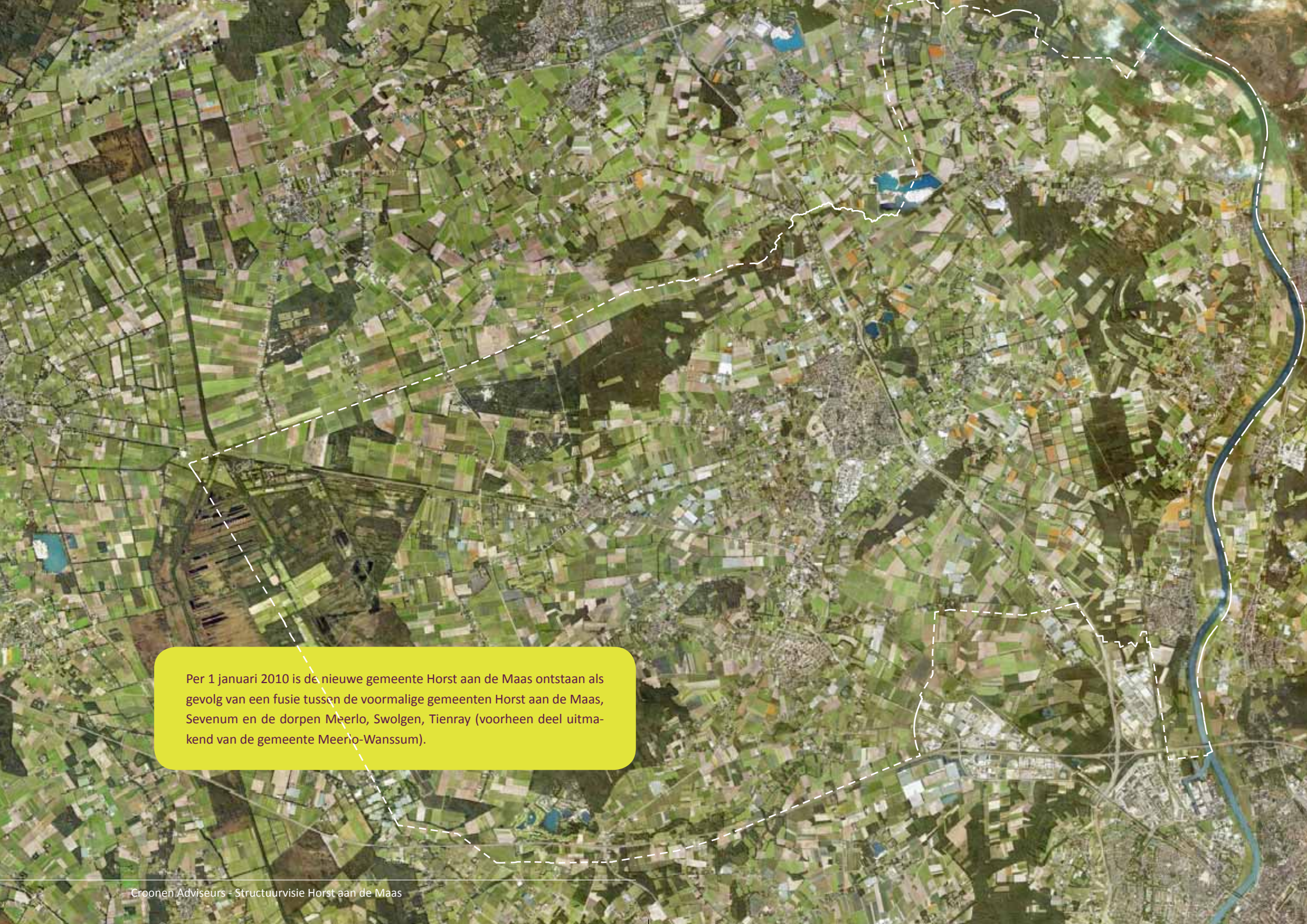
Imro code:
NL.IMRO.1507.SVHMSTRUCTUURVISIE-VA01

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

Hoff van Hollantlaan 7 - 5243 SR Rosmalen
Postbus 435 - 5240 AK Rosmalen
T (073) 523 39 00 - F (073) 523 39 99
E info@croonen.nl - I www.croonenadviseurs.nl

INHOUD

1	Inleiding	1	5	Gemeentelijk kwaliteitsmenu	73
1.1	Aanleiding	1	5.1	Inleiding	73
1.2	Doel structuurvisie	2	5.2	Definitie	74
1.3	Opzet van de structuurvisie	2	5.3	Plaatsbepaling	75
1.4	Kijk op de samenleving en rol van de overheid	2	5.4	Ruimtelijke wenselijkheid	79
1.5	Leeswijzer	3	5.5	Kwaliteitsverbeterende maatregelen	79
2	Gebiedsindeling	5	5.6	Waardebepaling en factorbepaling	83
3	Uitwerking hoofdthema's	11	5.7	Goedkeuring	84
3.1	Integrale visie op hoofdlijnen	11	Bronnen		85
3.2	Wonen en woonomgeving	17		Boeken, rapporten en websites	85
3.3	Economie en werkgelegenheidsgebieden	27	Bijlagen		
3.3.1	Landbouw en glastuinbouw	27	1.	Voor- en nadelenanalyse IV/Glas	89
3.3.2	Bedrijvigheid en detailhandel	34	2.	Uitvoeringsagenda	93
3.3.3	Toerisme en recreatie	41	3.	Nota Bovenwijkse voorzieningen	97
3.4	Zorg en Welzijn	45	3.	Gebiedskarakteristieken	101
3.5	Omgevingskwaliteit	52	4.	Kwaliteitsverbeterende maatregelen	117
3.6	Mobiliteit	61	5.	Ontwikkelingsmogelijkheden	125
4	Uitvoering	67			
4.1	Inleiding	67			
4.2	Ruimtelijk beleid	67			
4.3	Instrumenten	68			
4.4	Financieel	69			
4.4.1	Gemeentelijke grondexploitaties	69			
4.4.2	Kostenverhaal	69			
4.4.3	(Algemene middelen) begrotingreserve	71			
4.4.4	Overige opbrengsten	71			
4.5	Geen stapeling van kostensoorten	71			

Per 1 januari 2010 is de nieuwe gemeente Horst aan de Maas ontstaan als gevolg van een fusie tussen de voormalige gemeenten Horst aan de Maas, Sevenum en de dorpen Meerlo, Swolgen, Tienray (voorheen deel uitmakend van de gemeente Meeno-Wanssum).

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Met de invoering van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn gemeenten verplicht om, ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening, een structuurvisie vast te stellen voor het gehele grondgebied van de gemeente. De structuurvisie bevat de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van dat gebied, evenals de hoofdlijnen van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid. De structuurvisie gaat tevens in op de wijze waarop de gemeenteraad zich voorstelt dat voorgenomen ruimtelijk beleid te verwezenlijken.

Zonder structuurvisie kan de gemeente niet (optimaal) gebruik maken van de mogelijkheden tot kostenverhaal die de Wro en de Grondexploitatiewet (Grex-wet) bieden. Daarom heeft de gemeente (eerder) besloten dat er voor meerdere deelgebieden een structuurvisie wordt opgesteld. Dit traject is reeds in gang gezet, maar geen van deze visies is vastgesteld. Uitzondering hierop is de Structuurvisie Klavertje - 4 gebied.

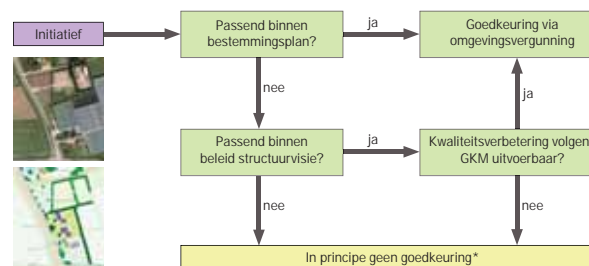
Voor het gehele Klavertje 4-gebied (onderdeel van Greenport Venlo) is een intergemeentelijke structuurvisie opgesteld. De gemeenteraad van Horst aan de Maas heeft de structuurvisie Klavertje-4-gebied vastgesteld op 11 september 2012. Het Klavertje 4-gebied valt buiten de scope van onderhavige integrale structuurvisie.

Voorliggende structuurvisie heeft betrekking op het volledige grondgebied (met uitzondering van het Klavertje - 4 gebied). Gegevens uit de afzonderlijke visievormingstrajecten zijn, voor zover relevant op het schaalniveau van een gemeentedeekkende structuurvisie, meegenomen.

¹ Beleidsthema's die niet of nauwelijks een ruimtelijke component kennen (bv. implementatie WMO) komen daarom niet aan de orde in een structuurvisie.

Een gemeentebrede structuurvisie heeft als voordeel dat het één overzichtelijk document is, waarin de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid voor de komende jaren staat. Dit biedt duidelijkheid aan burgers en alle actoren op het gebied van ruimtelijke ordening.

Met de voorliggende structuurvisie voldoet de gemeente Horst aan de Maas aan de eisen die worden gesteld in de Wro. Dit document geeft de gemeente handvatten voor een regie op de uitvoering van het ruimtelijk beleid, in de vorm van grondpolitiek en kostenverhaal. Daarnaast is het door Provinciale Staten vastgestelde Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM) geïntegreerd en doorvertaald naar het gemeentelijke schaalniveau. Een uitwerking van het Limburgs Kwaliteitsmenu in de gemeentelijke structuurvisie vormt de basis voor het vragen van een kwaliteitsbijdrage voor ontwikkelingen buiten de contouren. In deze structuurvisie is dit uitgebreid tot binnen de contouren, waardoor in voorliggende structuurvisie de term 'Gemeentelijk kwaliteitsmenu' is geïntroduceerd. De relatie tussen de structuurvisie, het kwaliteitsmenu en het (reguliere) bestemmingsplan is weergegeven in de onderstaande figuur.

* Tenzij gemeenteraad en/of college gemotiveerd anders beslist.

1.2 Doel structuurvisie

De doelstelling die de gemeente heeft met de voorliggende structuurvisie is driedelig. Enerzijds dient de structuurvisie een integraal beeld te vormen van de ontwikkelingen die de gemeente voor ogen staat voor de langere termijn. Daarnaast verschaft de gemeente hiermee inzicht hoe zij nieuwe initiatieven afweegt en welke randvoorwaarden hier eventueel bij gelden. Tenslotte biedt de structuurvisie kansen optimaal gebruik te maken van mogelijkheden voor het plegen van bovenplans kostenverhaal, zoals die zijn opgenomen in de Wro en de Grex-wet.

Een uitwerking van het Limburgs Kwaliteitsmenu in de gemeentelijke structuurvisie vormt de basis voor het vragen van een kwaliteitsbijdrage voor ontwikkelingen in het buitengebied en in de dorpen.

1.3 Opzet van de structuurvisie

Om zo goed mogelijk bij bovenstaande doelstelling aan te kunnen sluiten is deze structuurvisie verdeeld in twee delen, die qua flexibiliteit, globaliteit en planperiode sterk van elkaar verschillen: het raamwerk, oftewel het beleidskader (Deel A) en het Kwaliteitsmenu en de uitvoeringsparagraaf (Deel B). Deel A heeft een langere planhorizon dan Deel B en is het meest statische deel van de structuurvisie.

Deel A

Dit deel van de structuurvisie is opgebouwd naar vijf thema's: Wonen en woonomgeving, Economie en werkgelegenheidsgebieden, Zorg en welzijn, Omgevingskwaliteit en Mobiliteit.

Het beleidskader geeft per thema aan welk beleid de gemeente de komende jaren wil voeren en hoe ruimtelijke initiatieven worden beoordeeld. Bestaan de beleidsstukken, waaronder ook de dorpsontwikkelingsvisies en -plannen van de dorpsraden, vormen de belangrijkste input voor dit deel van de structuurvisie.

Deel B

In Deel B van deze structuurvisie gaat de gemeente in op de wijze waarop het Limburgs Kwaliteitsmenu is doorvertaald in de structuurvisie. Op basis van een gebiedsindeling zijn per gebied mogelijke ontwikkelingen en eventuele kwaliteitsverbeterende maatregelen opgenomen. Tevens biedt dit deel handvatten voor kostenverhaal. In Deel B wordt aangehaald hoe concrete projecten en initiatieven tot uitvoering worden gebracht en hoe samenwerking met particulieren en marktpartijen tot stand komt (op de manier van samenwerken wordt in paragraaf 1.4 nader ingegaan). Dit deel van de structuurvisie zal regelmatig worden geactualiseerd

1.4 Kijk op de samenleving en rol van de overheid

De bezuinigingen waar de overheid in zijn geheel, en de gemeente Horst aan de Maas in het bijzonder, zich - als gevolg van de economische en financiële crises - de komende jaren voor gesteld ziet, noopt onze gemeente tot een andere kijk op de samenleving en de rol van de overheid (gemeente) daarin. Een andere kijk die door de gemeente 'paradigma-verschuiving' wordt genoemd.

Hiermee wordt op een innovatieve wijze gekomen tot fundamentele keuzes die kunnen leiden tot een gewijzigde rol en verantwoordelijkheidsverdeling en daarmee ook tot een andere kostenverhouding.

De volgende vier paradigma's (ook wel 'brillen' waardoor de gemeente kijkt genoemd) zijn door de gemeenteraad vastgesteld:

Civil Society: zelfredzaamheid en participatie van de maatschappij moet bevorderd worden. De rol van de overheid is vooral faciliterend. Dit betekent ook het vroegtijdig betrekken van burgers en bedrijven en hen laten meedenken en meebeslissen.

Vertrouwen en verantwoordelijkheid: vertrouwen leidt tot minder controles en verantwoordelijkheidsverplichtingen en efficiënter en effectiever werken. Hierbij horen ook eenduidige en strenge sancties als het vertrouwen beschaamd wordt.

Differentiatie en maatwerk: we moeten ons de vraag stellen of we in de toekomst alleen die taken uitvoeren die echt een probleem oplossen of enkel die voorzieningen aanbieden die in een bewezen behoefte voorzien. Maatwerk betekent ook dat verschillende voorzieningen om een verschillende schaal vragen. Het uitgangspunt is kwaliteit boven kwantiteit.

Kennisdelen en samenwerken: zaken die andere partijen beter kunnen doen, laat de gemeente over aan anderen. Hierbij hoort ook het maximaal benutten van de eigen kernkwaliteiten en deze in te zetten voor anderen.

Deze vier paradigma's ('brillen') zal de gemeente voor ieder ruimtelijk vraagstuk, waar zij zich de komende jaren voor gesteld ziet, hanteren voor wat betreft haar rol en verantwoordelijkheid (zowel inhoudelijk als financieel) daarin. Dat geldt ook voor ruimtelijke vraagstukken die in deze structuurvisie (nog) niet voorzien zijn.

In de ontwikkeling van het Klavertje 4-gebied, onderdeel uitmakend van Greenport Venlo, is de rol van de gemeente tweeledig. Enerzijds privaatrechtelijk, als één van de aandeelhouders van Development Company Greenport Venlo (DCGV). DCGV is in 2009 door de (toenmalige) gemeenten Horst aan de Maas, Maasbree, Sevenum en Venlo en de provincie Limburg opgericht om de ontwikkeling van het Klavertje 4-gebied te realiseren. De gemeente Horst aan de Maas vervult daarnaast voor het deel van het Klavertje 4-gebied dat grondgebied is van de gemeente Horst aan de Maas de taak van bevoegd gezag. Dat is de publiekrechtelijke rol van de gemeente.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de bestaande situatie in beeld gebracht en wordt het grondgebied van de gemeente ingedeeld op basis van ruimtelijke en functionele kenmerken. De verschillende thema's worden uitgewerkt in hoofdstuk 3. Het thema 'Economie en werkgelegenheidsgebieden' is onderverdeeld in drie subthema's; 'Landbouw en glastuinbouw', 'Bedrijvigheid en detailhandel' en 'Toerisme en recreatie'. Hoofdstuk 4 gaat in op (mogelijke) uitvoeringsstrategieën en in hoofdstuk 5 is het Gemeentelijk kwaliteitsmenu uitgewerkt.

Aan de hand van bestaand onderzoeksmateriaal is een gebiedsindeling gemaakt voor de gemeente Horst aan de Maas. De gebiedsindeling focust zich op het bestaande en laat de landschappelijke structuur en de verstedelijkingsstructuur van de gemeente Horst aan de Maas zien. Bij deze gebiedsindeling is rekening gehouden met de indeling die verderop in deze structuurvisie in het Gemeentelijk kwaliteitsmenu is gehanteerd. Dit hoofdstuk is de toelichting bij de kaart 'Gebiedsindeling'.

2 GEBIEDSINDELING

Horst aan de Maas is een ondernemende plattelandsgemeente. Met de herindeling per 1 januari 2010 heeft de gemeente een schaa sprong gemaakt. Vanaf dat moment vormen de voormalige gemeenten Horst aan de Maas en Sevenum en de dorpen Meerlo, Swolgen en Tienray één nieuwe gemeente. Het nieuwe Horst aan de Maas omvat 16 verschillende dorpen, waarvan Horst, Sevenum en Grubbenvorst de grootste zijn. Op 1 juni 2012 telde de gemeente Horst aan de Maas 41.919 inwoners.

Het oppervlak van de nieuwe gemeente bedraagt circa 20.000 hectare. Hiermee is Horst aan de Maas qua oppervlakte de grootste gemeente van Limburg. Op regionaal niveau is de gemeente Horst aan de Maas zowel op Venlo (ten zuiden), Venray (ten noorden) als Peel en Maas (ten zuidwesten) georiënteerd.

Landschap

Het landschap in de gemeente Horst aan de Maas is globaal op te delen in drie hoofd categorieën. Van west naar oost zijn dit achtereenvolgens: het hoogveenontginningenlandschap, het zandgrondenlandschap en het rivierdallandschap. Deze categorieën onderscheiden zich op basis van ondergrond, infrastructuur en gebruik.

Het **hoogveenontginningenlandschap** bestond in het verleden uit ontoegankelijk veenmoeras. Door turfwinning en ontginningen zijn grote delen van het hoogveen omgezet in agrarisch gebied. Het gebied in het uiterste westen van de gemeente is na de turfwinning niet ontgonnen en bestaat uit moeras, plas sen, heide- en bosgebieden. Het gebied ten oosten hiervan is wel ontgonnen en bestaat uit grote aaneengesloten, rationeel verkavelde landbouwgronden.

Het **zandgrondenlandschap** ligt tussen het hoogveenlandschap en het rivierdallandschap. Het landschap is opgebouwd uit beekdalen, waaraan in het verleden de dorpen en akkercomplexen zijn ontstaan. Daarnaast zijn er jonge heideontginningen en bosgebieden aanwezig. In dit gebied is de meeste bebouwing geconcentreerd en het gebied wordt het meest intensief gebruikt. Ook ligt hier de snelweg A73. Het zandgrondenlandschap heeft kortom een sterke menging van landschapselementen, functies en gebruikers.

Hoogveenontginningenlandschap

Zandgrondenlandschap

Rivierdallandschap

Knooppunt A73 en A67

Het **rivierdallandschap** staat sterk onder invloed van de rivier de Maas. Het landschap bestaat uit een kleinschalige mix van oude akkercomplexen, jonge ontginningen en bos- en natuurgebieden. Dit zijn zowel de natte oude maas-armen, als de hoger en droger gelegen bossen op de rivierduinen. Ook steilranden en glooiingen in het landschap komen hier voor. Dit landschapstype is het meest intact gebleven en deze zone heeft dan ook de meeste cultuurhistorische waarde. De meeste bebouwing is gesitueerd aan de Maas. Onder andere door de langgerekte bos- en natuurgebiedenzone tussen het rivierdallandschap en de zandgronden, is het rivierdallandschap relatief rustig en natuurlijk van karakter. De invloed van het water vertaalt zich onder meer in een afwisselend patroon van bebouwing en beplanting, afgewisseld met meer open gebieden.

Gebruik

De gemeente Horst aan de Maas bestaat, zoals vermeld, uit 16 dorpen: America, Broekhuizen, Broekhuizenvorst, Evertsoord, Griendtsveen, Grubbenvorst, Hegelsom, Horst, Kronenberg, Lottum, Meerlo, Melderslo, Meterik, Sevenum, Swolgen en Tienray. Horst is het grootste dorp met 12.620 inwoners en Evertsoord met 265 inwoners de kleinste. Een groot deel van de kleine dorpen bevindt zich in het rivierdallandschap. Grubbenvorst vormt hierop, als één van de drie grotere dorpen, een uitzondering. In het zandgrondenlandschap komen de grootste dorpen Horst en Sevenum voor. In het hoogveentontginningenlandschap ligt Griendtsveen en in de nabijheid daarvan Evertsoord.

Horst aan de Maas herbergt, als onderdeel van Greenport Venlo, belangrijke onderwijs- en onderzoeksvoorzieningen en innovatieve en beeldbepalende ondernemingen. Agribusiness, boomteelt, glastuinbouw, maakindustrie, detailhandel en recreatie en toerisme zijn de belangrijkste sectoren binnen de plaatselijke economie. In de gemeente zijn enkele relatief kleine bedrijventerreinen aanwezig, aansluitend aan de dorpen. De grootste bedrijventerreinen (Melderslosche Weiden, Hoogveld en Berghem) bevinden zich ten zuiden van Horst en ten noorden van Sevenum. Opvallend is de aanwezigheid van enkele grotere recreatieve voorzieningen, in de vorm van (gecombineerde) recreatieparken, Toverland, camping (Schatberg) en een aantal golfbanen. Deze liggen voornamelijk nabij de Midden Peelweg en de Maas.

Het grootste deel van het landschap wordt agrarisch gebruikt. Circa 70 procent van de gemeentelijke oppervlakte wordt door land- en tuinbouw beheerd. Op 1 januari 2012 waren in de gemeente Horst aan de Maas 160 glastuinbouw- en 182 intensieve veehouderijbedrijven aanwezig. Deze bedrijven bepalen voor een belangrijk deel het beeld in het buitengebied. Verspreid over het landschap komen grotere en kleinere clusters van glastuinbouwbedrijven voor. Met name het gebied tussen America, Meterik, Horst en Hegelsom is om die reden 'versnipperd'.

De gemeente Horst aan de Maas is via het bovenlokale wegennet goed bereikbaar. De A73, die door de gemeente loopt, vormt in noord-zuidrichting de belangrijkste ontsluitingsas (enerzijds richting Nijmegen en anderzijds richting Roermond/Maastricht). In de gemeente liggen twee op- en afritten van deze snelweg (nummers 10, 11). Voorts hebben in noord-zuidrichting de provinciale Midden Peelweg (N277) en de voormalige provinciale weg (N555), die de Maasdorpen verbindt, een belangrijke functie.

In oost-westrichting vormt de A67 een belangrijke ontsluitingsas (enerzijds richting Eindhoven en anderzijds richting Duisburg). Deze autosnelweg raakt aan de zuidzijde de gemeentegrens. Het knooppunt Zaarderheiken (A67-A73) en de op- en afritten 38 en 39 zijn voor de gemeente de voornaamste aansluitingspunten richting het lokale wegennet. In oost-westrichting heeft de provinciale weg ten zuiden van Venray (N270) in regionaal verband een belangrijke functie.

Ook per spoor is de gemeente goed bereikbaar. Twee spoorlijnen (Venlo-Eindhoven en Venlo-Nijmegen) doorkruisen de gemeente. De gemeente kent één NS-Station (Horst-Sevenum) op de spoorlijn Venlo-Eindhoven. Verder wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar station Grubbenvorst.

De Maas vormt de oostelijke grens van de gemeente. Deze rivier is belangrijk voor de economie en het toerisme van het gebied en is een belangrijke vaarroute. Via het water is de gemeente echter niet direct ontsloten. De Maas heeft - voor de gemeente - met name een toeristische functie. In de buurgemeenten Venray (Wanssum) en Venlo zijn containerhavens aanwezig. De gemeente beschikt via een drietal veerponten (in Broekhuizen, Lottum en Grubbenvorst) over een verbinding naar de overzijde van de Maas.

Veerpont bij Grubbenvorst

Station Horst-Sevenum

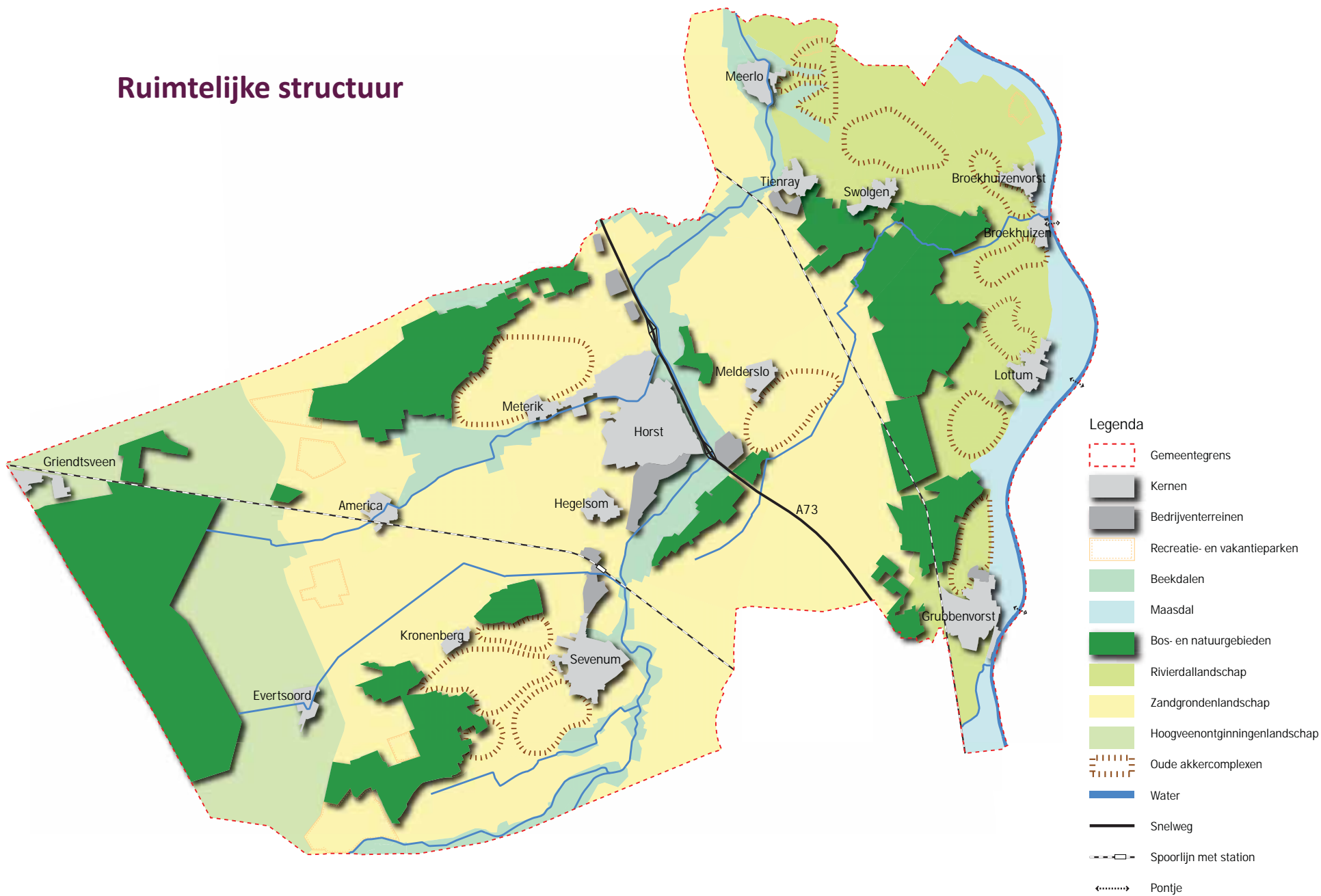

Agrarisch landschap

Beekdal

Ruimtelijke structuur

Legenda

- Gemeentegrens
- Kernen
- Bedrijventerreinen
- Recreatie- en vakantieparken
- Beekdalen
- Maasdal
- Bos- en natuurgebieden
- Rivierdallandschap
- Zandgrondenlandschap
- Hoogveenontginningenlandschap
- Oude akkercomplexen
- Water
- Snelweg
- Spoorlijn met station
- Pontje

In dit hoofdstuk wordt allereerst een integrale (ruimtelijke) visie op hoofdlijnen uiteengezet (paragraaf 3.1), welke vervolgens nader is uitgewerkt in vijf (ruimtelijke) hoofdthema's:

- Wonen en woonomgeving (paragraaf 3.2)
- Economie en werkgelegenheidsgebieden (paragraaf 3.3)
- Zorg en Welzijn (paragraaf 3.4)
- Omgevingskwaliteit (paragraaf 3.5)
- Mobiliteit (paragraaf 3.6)

In een vast stramen van toelichtende teksten en kaartbeelden geeft de gemeente per thema aan welk beleid zij de komende jaren wil voeren. Per thema is onderscheid gemaakt tussen bovenlokaal beleid dat zij over wil nemen, gemeentelijk beleid dat zij wil voeren (wat willen we wel en wat willen we niet) en concrete opgaven en (majeure) projecten waar zij de komende jaren op in willen zetten. Er is een korte en bondige uiteenzetting van de hoofdlijnen van het beleid gegeven. Een compleet overzicht van alle gebruikte bronnen is weergegeven in de literatuurlijst.

Met name op de thema's 'Zorg en welzijn' en 'Mobiliteit' speelt een problematiek die niet altijd te vatten is op een meer abstract schaalniveau zoals dat bij de thema's 'Omgevingskwaliteit', 'Wonen en woonomgeving' en 'Economie en werkgelegenheidsgebieden' wel mogelijk is.

Een nadere precisering van de gebruiksmogelijkheden in de verschillende gebieden vindt plaats bij de uitwerking van het gemeentelijk kwaliteitsmenu, zoals in hoofdstuk 5 is geformuleerd.

De tekst in deze tekstvakken refereert rechtstreeks aan de modules in het gemeentelijk kwaliteitsmenu.

3 UITWERKING HOOFDTHEMA'S

3.1 Integrale visie op hoofdlijnen

Economische dynamiek in een kwalitatief hoogwaardig buitengebied...

Het buitengebied van de gemeente Horst aan de Maas bestaat (op hoofdlijnen) uit drie afzonderlijke landschapstypen. Van west naar oost zijn dit achtereenvolgens: het hoogveenontginningenlandschap, het zandgrondenlandschap en het rivierdallandschap. Deze categorieën onderscheiden zich op basis van ondergrond, infrastructuur en gebruik. De ruimtelijk-economische ontwikkelingen, zoals deze de komende jaren voorzien worden, sluiten nageen naadloos op deze landschapsindeling aan.

In al deze ontwikkelingen vormt het middengebied van de gemeente Horst aan de Maas letterlijk en figuurlijk het kruispunt. Van 'buiten naar binnen' intensiveren landgebruik, economische activiteiten en bebouwing. Tussen de verschillende functies en activiteiten door liggen verbindingsstructuren en -elementen. Natuurontwikkeling, landschapsversterking, ruimte voor water(berging en -retentie) vinden plaats in de zones in het oosten en het westen van de gemeente. Om de samenhang en de verbanden tussen deze zones aan weerszijden van de gemeente te versterken, wordt ingezet op het creëren van dwarsverbanden, op ieder niveau: van (ecologische) verbindingszone, beekversterking en landschapsontwikkeling tot recreatieve en infrastructuurle verbindingen. Het (werk)landschap dat ontwikkeld zal worden ten behoeve van Greenport Venlo, draagt hier aan bij, onder andere door middel van het Landschapsplan Klavertje 4 (2010). In dit plan wordt de ontwikkeling en versterking van natuur en landschap in het Klavertje 4-gebied (onderdeel uitmakend van Greenport Venlo) vastgelegd. Het Landschapsplan Klavertje 4 is planologisch verankerd in de Structuurvisie Klavertje 4-gebied (2012).

Wanneer we verder inzoomen, zijn de verschillende onderdelen waaruit voornoemde structuren bestaan meer in detail te onderscheiden. Hierbij valt op dat vooral in het midden van de gemeente een dynamisch geheel aan activiteiten en ontwikkelingen aanwezig is. Van de grootste bebouwingskern (Horst) en werklandschap Greenport Venlo, tot concentratiegebieden voor glastuinbouw en een landbouwontwikkelingsgebied, zoekgebieden voor perifere detailhandel en zoekgebieden voor aanvullende ontsluitingswegen (ter ontlasting van bestaande dorpen) en fietsvoorzieningen (tussen dorpen).

Een tweetal grote zoekgebieden voor aanvullend bos- en natuurgebied, aan weerszijden van het midden, scheidt deze intensief gebruikte gebieden van de meer extensieve oost- en westzijde van de gemeente.

Ten oosten van het meest oostelijk gelegen zoekgebied voor aanvullend bos- en natuurgebied spelen ontwikkelingen gekoppeld aan de Maas een grote rol. De vele bestaande kwaliteiten en ook veiligheidsregimes maken dat kleinschalige ontwikkelingen, zoals natuurontwikkeling, ruimte voor retentie en berging van water en extensieve recreatieve ontwikkeling gewenst zijn.

In het westen van de gemeente, en tevens onderdeel van het westelijke zoekgebied voor aanvullend bos- en natuurgebied, speelt Park de Peelbergen een belangrijke rol. Binnen dit landschapspark is ruimte voor ontwikkeling van toeristische en recreatieve functies, waarbij de grootschalige(r) compensatie van natuur en landschap in groter verband gaat plaatsvinden (ook buiten Park de Peelbergen).

Centrum Lottum

Centrum Horst

...met daarbinnen 16 leefbare dorpen met een eigen identiteit

Te midden van het omvangrijke buitengebied zijn 16 dorpen gelegen die ieder behalve een geheel eigen identiteit ook onderlinge verbondenheid kennen. Het behoud en waar mogelijk versterken van die eigen identiteit vormt een belangrijk speerpunt voor de gemeente evenals het versterken van de onderlinge samenhang. Dit tegen de achtergrond van de demografische ontwikkelingen die op termijn kunnen leiden tot een afname van de (beroeps) bevolking in de gemeente. Teneinde de mogelijk negatieve gevolgen van de demografische ontwikkeling van de autochtone bevolking (o.a. op gebied van lokale voorzieningenniveau en werkgelegenheid) te ondervangen, wordt in regionaal verband een twee sporenbeleid voorgestaan dat enerzijds uitgaat van (permanente) huisvesting van arbeidsmigranten en statushouders en anderzijds van het creëren van werkgelegenheid in met name Greenport Venlo.

Op gebied van wonen streeft de gemeente naar bouwen naar behoefte in de dertien woondorpen en in de drie centrumdorpen (Horst, Grubbenvorst en Sevenum). Particulier opdrachtgeverschap (collectief en individueel), (permanente) huisvesting van arbeidsmigranten en zorgfuncties verdienen hierbij bijzondere aandacht.

Horst vormt op het gebied van de detailhandel de hoofdkern van de gemeente. Voor de woondorpen zet de gemeente in op behoud van de aanwezige detailhandelsvoorzieningen. Voor grootschalige (perifere) detailhandel is op een tweetal locaties buiten de dorpen (centra) ruimte aanwezig.

Vrijwilligers en verenigingen vormen twee van de hoekstenen van de samenleving. De verdergaande demografische ontwikkeling kan het aantal vrijwilligers en daarmee de verenigingen onder druk zetten. Verenigingen worden mede daarom bij voorkeur (samen) ondergebracht in multifunctionele voorzieningen evenals vrijwilligers en burgers die zich buiten verenigingsverband inzetten voor de totale samenleving. Ieder dorp kent een basispakket aan voorzieningen. Voor andere voorzieningen kan men terecht in de centrumdorpen of (voor regionale voorzieningen) in de buurgemeenten of nabijgelegen steden. De gemeente ontwikkelt een visie op wonen, welzijn en zorg, waarbij de ondersteuningsvraag van cliënten en extramuralisering centraal staan. De zorginfrastructuur sluit eveneens aan bij de indeling in centrum- en woondorpen.

Om alle gemeentelijke voorzieningen (maatschappelijk en commercieel) goed bereikbaar te maken (en te houden) streeft de gemeente naar goede verbindingen voor auto, fiets en openbaar vervoer (in overleg met de provincie en vervoerder) tussen de woondorpen en de centrumdorpen. Er wordt onderzoek gedaan naar nieuwe ontsluitingswegen om dorpen te ontlasten van doorgaand (vracht)verkeer, alsmede verplaatsing van bedrijven in of aan de randen van dorpskernen.

Binnen alle dorpen erkent de gemeente het belang van een hoge kwaliteit van de openbare ruimte. Niet alleen door het in stand houden (onderhouden) en versterken van het openbaar groen in de dorpen, maar ook door het creëren van ontmoetingsruimte (pleinen) ten behoeve van evenementen, om er te spelen en als 'levend hart' van het dorp.

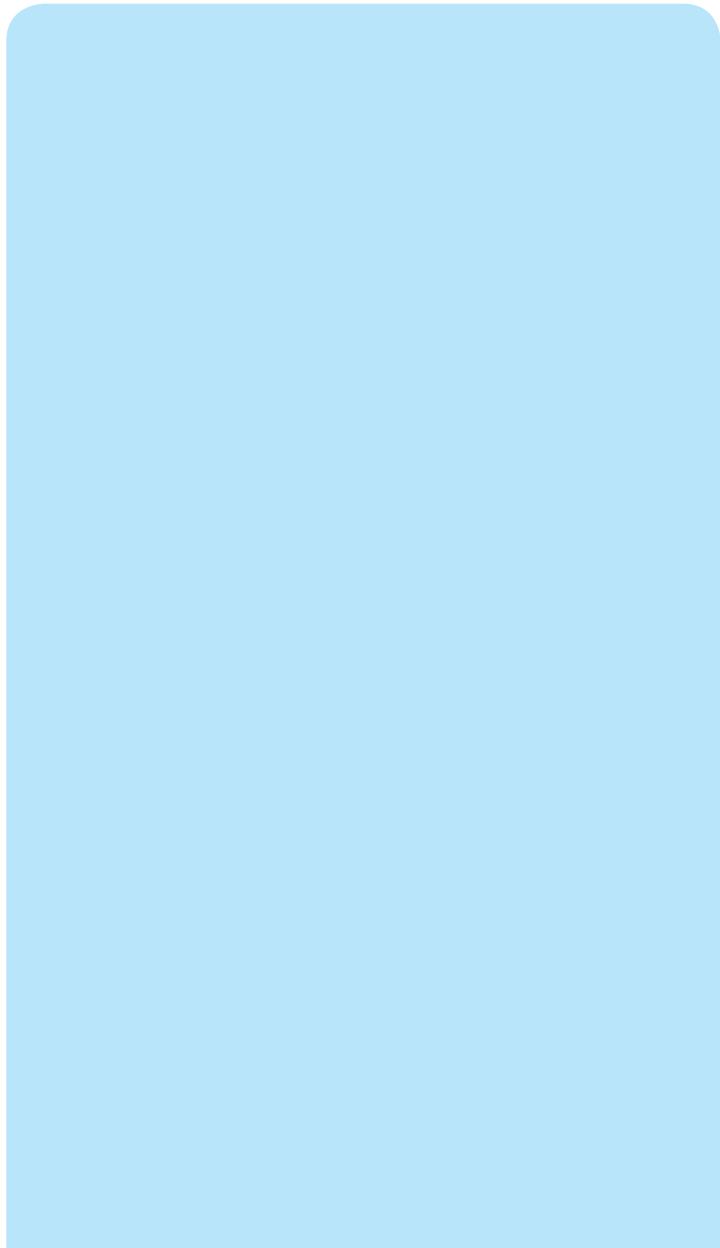
Samenvattend (zie kaart 'Integrale beleidsvisie') resulteert het beeld van een agrarische gemeente, met een sterke focus op (agro- en toeristisch-gelieerde) bedrijvigheid, maakindustrie, natuurontwikkeling en een leefbare gemeenschap met een eigen identiteit, waarbij de ontwikkelingen in hoge mate aansluiten op bestaande (ruimtelijke) structuren en activiteiten en gestreefd wordt naar: "Kwaliteit van wonen, werken en leven in Horst aan de Maas".

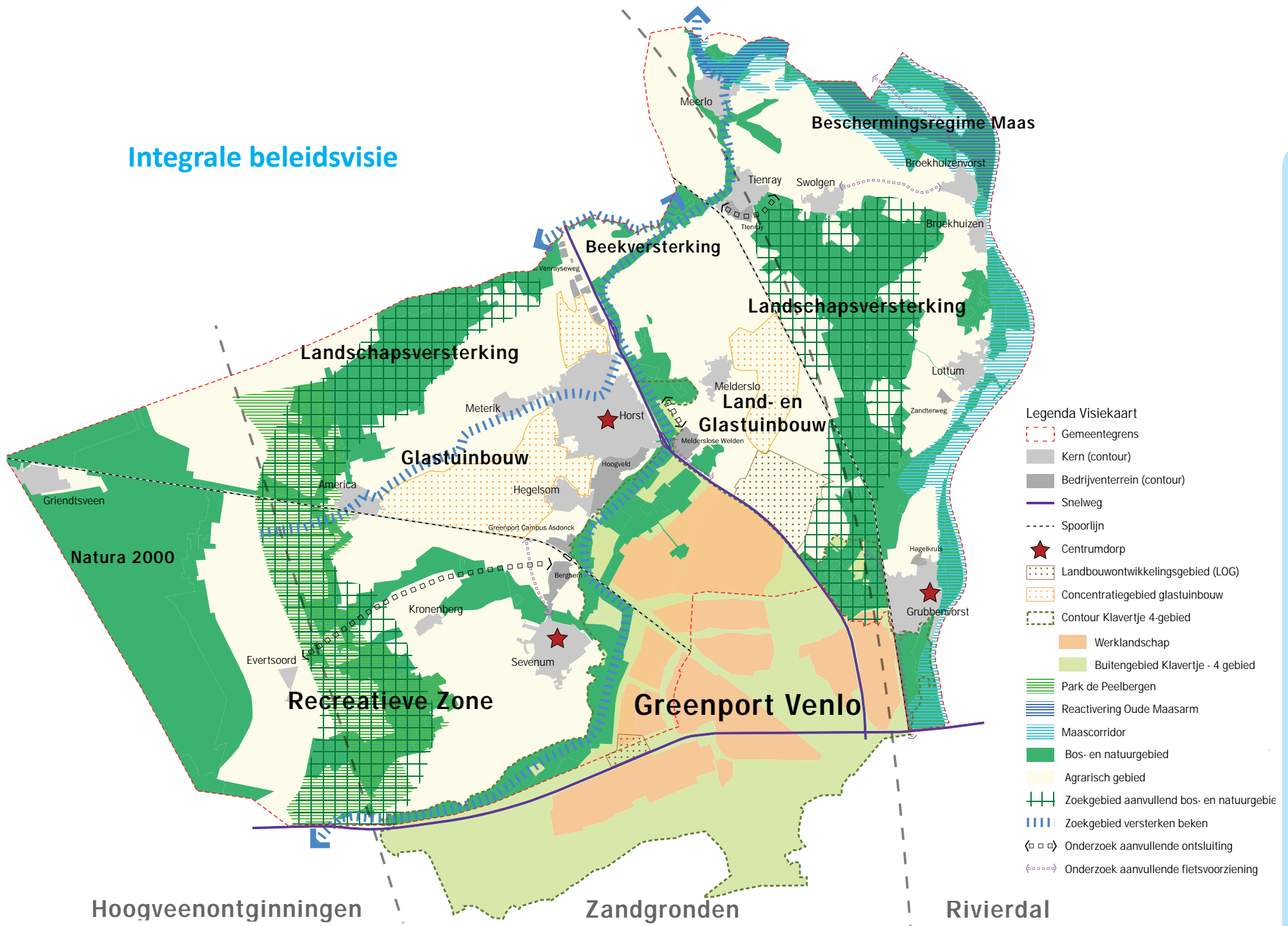
Beekloop

Recreatief gebied

Integrale beleidsvisie

Legenda Visiekaart

- Gemeentegrens
- Kern (contour)
- Bedrijventerrein (contour)
- Snelweg
- Spoorlijn
- Centrumdorp
- Landbouwontwikkelingsgebied (LOG)
- Concentratiegebied glastuinbouw
- Contour Klavertje 4-gebied
- Werklandschap
- Buitengebied Klavertje - 4 gebied
- Park de Peelbergen
- Reactivering Oude Maasarm
- Maascorridor
- Bos- en natuurgebied
- Agrarisch gebied
- Zoekgebied aanvullend bos- en natuurgebied
- Zoekgebied versterken beken
- Onderzoek aanvullende ontsluiting
- Onderzoek aanvullende fietsvoorziening

3.2 Wonen en woonomgeving

Het thema 'Wonen en Woonomgeving' gaat voornamelijk in op de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte. Belangrijke input hiervoor zijn de bevolkingsprognoses van Etil.

Bovenlokaal beleid

Provinciaal beleid

De provincie heeft een visie geformuleerd voor de korte en de lange termijn. Op korte termijn streeft de provincie naar een kwalitatief goede en passende woningvoorraad afgestemd op de behoefte, met voldoende betaalbare woningen voor de betreffende doelgroepen. De bestaande woningvoorraad in Limburg voldoet voor een deel niet meer aan de woningbehoefte. Er is zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve opgave.

Op lange termijn wordt gestreefd naar de juiste woning op de juiste plek. Om dit te bereiken is een omslag van een aanbodgerichte naar een vraaggerichte woningmarkt noodzakelijk.

In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (hierna: POL) zijn alle dorpen binnen de gemeente Horst aan de Maas aangeduid als plattelandskern. Bij een plattelandskern is ruimte voor de opvang van de woningbehoefte van de eigen bevolking.

Daarnaast geldt op het gebied van woningbouw ook het provinciale contourenbeleid (zie p.25). In Noord- en Midden-Limburg kan, onder voorwaarden, sprake zijn van uitbreidingslocaties aansluitend aan de contour rondom de plattelandskernen. Daarbij is voor deze locaties, naast een kwalitatief goede landschappelijke inpassing, een financiële bijdrage ten behoeve van kwaliteitsverbeterende maatregelen vereist. Wat die kwaliteitsbijdrage moet zijn, is uitgewerkt in hoofdstuk 5.

Regionaal beleid

De gemeente Horst aan de Maas wil in het samenwerkingsverband Regio Noord-Limburg, bestaande uit de regio's Venlo, Maasduinen en Venray en omgeving, samenwerken voor wat betreft de kwalitatieve aspecten van wonen. Samen met de gemeente Venray heeft de gemeente Horst aan de Maas in dat kader een gezamenlijke kwalitatieve woonvisie opgesteld, waarin gezamenlijk beleid voor een aantal onderwerpen op het terrein van volkshuisvesting geformuleerd is (zoals arbeidsmigranten, veranderende bevolkingssamenstelling, kwaliteitsslag, wonen, welzijn en zorg). Deze regionale woonvisie is door de Raad vastgesteld op 15 mei 2012.

De kwantitatieve woningbouwopgave daarentegen ziet de gemeente als een lokale aangelegenheid. Er wordt gebouwd voor de eigen behoefte. Momenteel zijn er geen ambities voor groei. De gemeente wil dat de verschillende gemeenten elkaar op regionaal niveau goed over de te ontwikkelen plannen informeren en met elkaar in gesprek gaan, zonder bindende afspraken te maken over aantallen woningen.

Particuliere woningbouw binnen en buiten de bebouwde kom

Bij aanvragen voor het toevoegen van 1 (maximaal 2 woningen) op particuliere grond zowel binnen als buiten de bebouwde kom - welke niet passen binnen het vigerende bestemmingsplan - geldt dat alleen aan aanvragen die een ruimtelijk, milieu (of maatschappelijk) knelpunt oplossen of een duidelijke ruimtelijke verbetering opleveren medewerking verleend wordt. Indien er geen ruimtelijk, milieu of maatschappelijk knelpunt wordt opgelost wordt het verzoek afgewezen. Is er wel sprake van een verbetering dan wordt de aanvraag vervolgens getoetst aan de volgende criteria:

- Er moet sprake zijn van (ruimtelijke) samenhang en inpassing in de bestaande stedenbouwkundige structuur;
- Het woonmilieu van bestaande woningen (o.a. privacy, bezonning) ter plaatse mag niet onevenredig aangetast worden;
- Woningen dienen ontsloten te worden op de openbare weg en het parkeren dient op eigen terrein opgelost te worden;
- Er dient rekening gehouden te worden met bodemgesteldheid, het watersysteem en de waterhuishouding, de invloed van omliggende bedrijvigheid en wegen, archeologie en cultuurhistorie, ecologie en duurzaamheid;
- Eventuele planschadeclaims komen voor rekening van de initiatiefnemer;
- Een bouwkael buiten de bebouwde kom dient een minimale omvang van 750 m² te hebben.

Indien een verzoek betrekking heeft op meer dan 2 woningen, wordt dit verzoek beschouwd als een projectmatige ontwikkeling en is dit beleid niet van toepassing.

Groter bouwen in het buitengebied

Voor het bouwen van woningen in het buitengebied is de 'Beleidslijn Groter Bouwen in het Buitengebied' van toepassing. Voor woningen die groter zijn dan 1.000 m³ gelden de volgende uitgangspunten:

- Omvang kavel is minimaal 1.500 m²;
- Kwaliteit van de kavel: bij elk initiatief wordt een inrichtingsplan voor het erf ingediend;
- Kwaliteit bebouwing hoofdgebouw: maximaal 1.300 m³ (kwalitatief ingepast in omgeving) wanneer er geen bijgebouwen gerealiseerd worden;
- Tegenprestatie hoofdgebouw: naast compensatie van natuur is (bij woningen > 1.000 m³) sloop van bestaande bebouwing elders in het buitengebied noodzakelijk. Sloopverhouding is 1 m³ (extra inhoud boven de 1.000 m³) : 1 m² (sloop van bestaande bebouwing* elders);
- Tegenprestatie bijbehorende bouwwerken: voor alle bijbehorende bouwwerken groter dan 100 m² is sloop van bestaande bebouwing elders in het buitengebied noodzakelijk. Sloopverhouding is 1 m² (extra oppervlak boven de 100 m²) : 3 m² (sloop van bestaande bebouwing elders);
- Indien initiatiefnemer de compenseerde sloop niet op eigen terrein (of elders) kan/wil realiseren geldt een afdracht van € 15,-/m³ (extra m³ hoofdgebouw boven de 1.000 m³) dan wel € 15,-/m² (extra m² bijgebouw boven de 100 m²). Eventuele financiële afdrachten worden ingezet ten behoeve van revitalisering en/of sloop van IV- of glastuinbouwbedrijven in het buitengebied.

* 1 m² (bij)gebouw komt overeen met ca. 3 m³ inhoud. De sloopverhouding is dan 1 m³ extra hoofdgebouw wordt gecompenseerd met 3 m³ sloop elders, eenzelfde sloopverhouding (1 : 3) als bij de bijgebouwen. Er is echter bewust voor gekozen de verplichte sloop van hoofd- en bijgebouw in dezelfde eenheid (m²) uit te drukken. Dit maakt het voor initiatiefnemers die een groter hoofdgebouw en een groter bijgebouw willen realiseren makkelijker om op een en dezelfde locatie de compenserende sloop te doen plaatsvinden.

Gemeentelijk beleid

De gemeente wil bouwen voor de eigen behoefte. Bouwen naar ambitie moet mogelijk zijn in de dorpen. Voor de vitaliteit van elk dorp is het van groot belang om te kunnen blijven voorzien in de eigen woningbehoefte, afgestemd op de demografische ontwikkelingen in de gemeente.

Samen met woningcorporaties denkt de gemeente na over een transformatieopgave, om de bestaande woningvoorraad (meer) toekomstbestendig te maken en af te stemmen op de demografische ontwikkeling van haar inwoners. De transformatieopgave behelst niet alleen de (sociale) woningvoorraad (een taak van de corporaties) maar met name de particuliere woningvoorraad (taak van de woningbezitter) en ook een transformatie van de openbare ruimte in de betreffende woonwijken (in hoofdzaak een taak van de gemeente). In tabel 3 is een aantal wijken opgenomen waar op de korte tot middellange termijn een dergelijke transformatieopgave aan de orde komt. Op basis van een uniforme wijkgerichte aanpak – gekoppeld aan eventueel noodzakelijk onderhoud in de openbare ruimte en onderhoud aan de sociale woningvoorraad – kan voor de overige woonwijken in de gemeente een planning voor de lange termijn gemaakt worden.

De dorpen Grubbenvorst, Horst en Sevenum zijn getypeerd als 'centrumdorp'. Deze dorpen hebben een bovenlokaal voorzieningenniveau. In deze dorpen wordt gebouwd voor de eigen woningbehoefte. De overige 13 dorpen zijn getypeerd als 'woondorp', waar de woningsamenstelling zich zo levensloopbestendig mogelijk moet kunnen ontwikkelen.

Woongebied Ericaplein

Woongebied de Kolk

Stedenbouwkundig ontwerp De Afhang

Uitbreidingsgebieden voor woningbouw

Bouwen buiten de contouren acht de gemeente mogelijk, mits kwaliteitsverbeterende maatregelen worden getroffen. De betreffende projecten zijn weergegeven op de kaart 'Wonen en Woonomgeving'.

De (uitbreidings)locaties voor woningbouw liggen deels binnen de begrenzingen van de plattelandskernen, maar deels ook buiten de contouren rondom de plattelandskern, omdat binnen de contour de ruimte ontbreekt. De gemeente geeft de hoogste prioriteit aan locaties die al gemeentelijk eigendom zijn of via de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) verworven (kunnen) worden. Het bouwen binnen de contouren is derhalve het uitgangspunt, maar ziet de gemeente niet als vereiste, daar waar de ruimte binnen de contouren ontbreekt. Bouwen buiten de contouren acht de gemeente daarom mogelijk, mits kwaliteitsverbeterende maatregelen worden getroffen.

Aan de ontwikkeling van particuliere inbreidings- of uitbreidingslocaties wordt alleen medewerking verleend als daartoe al eerder overeenkomsten gesloten zijn of wanneer hiervoor, vanuit capaciteitsoogpunt (volkshuisvesting), noodzaak bestaat, dan wel hiermee ruimtelijke of maatschappelijke knelpunten opgelost kunnen worden.

De gemeente omarmt daarnaast collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) en stelt hiervoor (waar mogelijk) bouwgrond ter beschikking tegen de reguliere gronduitgifteprijs. Ook wordt bezien of voordelen te behalen zijn in het kader van het fiscaal regime (btw/overdrachtsbelasting).

Doelgroepen die bijzondere aandacht krijgen zijn senioren en, in mindere mate, starters. De verdeling van nieuwbouw over de dorpen is in het algemeen: 20% starters, 30% gezinnen (doorstromers) en 50% senioren, een en ander in overleg met de dorpsraden. Bij uitbreidingslocaties voor woningbouw is de ambitie 30% van de nieuw te bouwen woningen in de sociale (huur- en/of koop)sector te realiseren.

Voor de huisvesting van arbeidsmigranten heeft de gemeente specifiek beleid ontwikkeld als uitwerking van het provinciale beleid hierover. In het Beleidskader Huisvesting Arbeidsmigranten (2011) staan per huisvestingsvorm de mogelijkheden beschreven, waarmee de afwegingskaders voor planologische procedures transparant zijn gemaakt. Onder voorwaarden is huisvesting van arbeidsmigranten vrijwel overal mogelijk.

Uitvoering

Uit bevolkingsprognoses van Etil (oktober 2011) blijkt dat het aantal inwoners in de gemeente Horst aan de Maas tot 2030 nog toeneemt. Tegelijkertijd neemt het aantal personen per huishoudens af, en daarmee het aantal huishoudens toe, waardoor de vraag naar woningen tot 2030 nog licht stijgt. Na 2030 is naar verwachting sprake van een afname van het aantal inwoners en huishoudens, waardoor de vraag langzaam af zal nemen. De woningvoorraadbehoefte in 2040 komt daarmee nagenoeg (weer) op het peil van 2025. Op basis van dezelfde bevolkingsprognoses bedraagt de totale kwantitatieve woningbouwopgave voor de periode 2011-2020 1.270 woningen.

Speciale woonvormen

Naast de locaties voor reguliere woningbouw, zijn binnen de gemeente ook diverse locaties voor bijzondere woonvormen aangewezen. Hierbij kan gedacht worden aan: landgoederen, zorgwoningen/boerderijen, wonen in combinatie met sport/cultuur, woningen ten behoeve van arbeidsmigranten en/of statushouders. Deze locaties zijn op de kaart 'Wonen en woonomgeving' weergegeven.

De structurele woningvoorraadbehoefte van arbeidsmigranten en statushouders bedraagt, bovenop de kwantitatieve opgave, in 2010 naar verwachting 200 woningen. Deze vraag loopt op naar ca. 800 woningen in 2020. De gemeente wil de komende jaren beleid formuleren met betrekking tot de permanente huisvesting van deze doelgroepen.

Ten opzichte van de kwantitatieve opgave is op dit moment in de dorpen Horst en Sevenum sprake van een lichte overcapaciteit aan woningbouwplannen. De woningbouwlocaties en -plannen zijn als projecten op de kaart 'Wonen en woonomgeving' weergegeven. De grootste locatie is fase 2 van De Afgang in het dorp Horst, waar tussen grofweg 2012 en 2020, circa 340 woningen gerealiseerd worden.

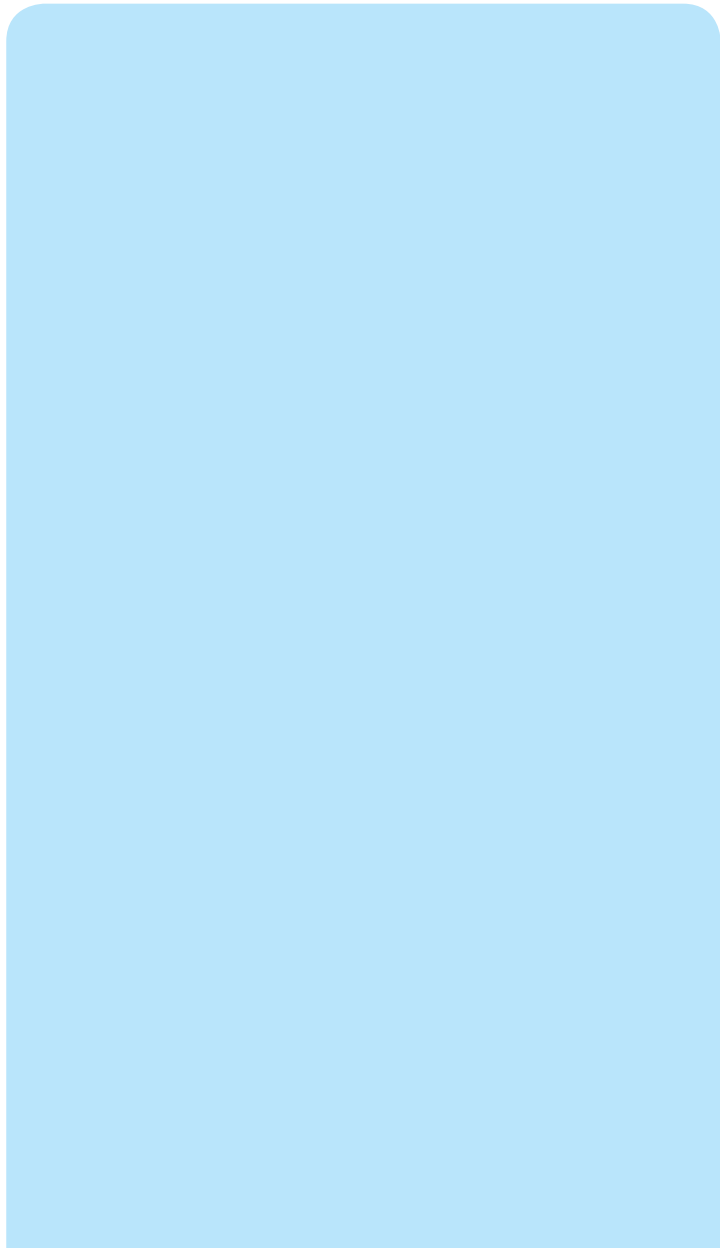
Projectnummer	Projectnaam	Naam dorp	Indicatieve woningbouwaantallen
W1	Wouterstraat	America	75-80 woningen
W2	Lisdodde	America	10-12 woningen
W3	Luischhof	Broekhuizen	20-25 woningen
W4	Roathweg	Broekhuizenvorst	21 woningen
W5	Beerendonckerweg	Broekhuizenvorst	Bijz. woonvorm
W6	St. Barbarastraat	Griendtsveen	7 woningen
W7	Lavendellaan/ Paardenstallen	Griendtsveen	7 woningen
W8	Kanaalweg	Griendtsveen	2 woningen
W9	De Soom	Grubbenvorst	15 woningen
W10	Op Santfort	Grubbenvorst	17 woningen
W11	Boerenbond	Grubbenvorst	15-20 woningen
W12	Maasfront	Grubbenvorst	Nader te bepalen
W13	De Comert	Grubbenvorst	Nader te bepalen
W14	Bakhuuske	Hegelsom	6 woningen
W15	Kamplaan	Hegelsom	22 woningen
W16	De Afhang fase 2	Horst	339 woningen
W17	Hof te Berkel	Horst	117 woningen
W18	Weltersweide/ Schoolstraat	Horst	8 woningen
W19	Gasthuisstraat/ Herstraat	Horst	5 woningen
W20	Vondersestraat/ woonwagens	Horst	6 woningen
W21	BMV	Kronenberg	12 woningen
W22	Meerweg	Kronenberg	30-40 woningen
W23	Simonsstraat	Kronenberg	3 woningen
W24	Veilinghof	Lottum	26 woningen
W25	Horsterdijk	Lottum	25-40 woningen

Projectnummer	Projectnaam	Naam dorp	Indicatieve woningbouwaantallen
W26	Leeuwrik	Meerlo	7 woningen
W27	Burgveld Zuid III	Meerlo	20 woningen
W28	Gemeenteloods	Meerlo	5 woningen
W29	Meerlo-Oost	Meerlo	Bijz. woonvorm
W30	Achter de Pastorie fase 2 en 3	Melderslo	39 woningen
W31	De Locht	Melderslo	4 woningen
W32	Gymzaal	Melderslo	8 woningen
W33	Jeugdhuis	Melderslo	4 woningen
W34	MFC/Beemdweg	Melderslo	2 woningen
W35	Konijnenweg	Melderslo	Bijz. woonvorm
W36	Schadijkerweg-Oost	Meterik	50-55 woningen
W37	Bondserf	Meterik	6 woningen
W38	St. Jansstraat 20-22	Meterik	6 woningen
W39	Dobbelsteen	Sevenum	32 woningen
W40	Creemerhof	Sevenum	19 woningen
W41	Harmoniezaal	Sevenum	8 woningen
W42	Steinhagenstraat/ Bosschekampstraat	Sevenum	4 woningen
W43	De Krouwel	Sevenum	39 woningen
W44	Peperstraat	Sevenum	8 woningen
W45	Beatrixstraat	Sevenum	60 woningen
W46	Groene kruis	Sevenum	18 woningen
W47	Kruisweide	Sevenum	Nader te bepalen
W48	Beurskensweide	Swolgen	14 woningen
W49	Zwanenweg	Tienray	55 woningen
W50	Kloostertuin	Tienray	49 woningen
W51	Voetbalvelden	Tienray	Bijz. woonvorm

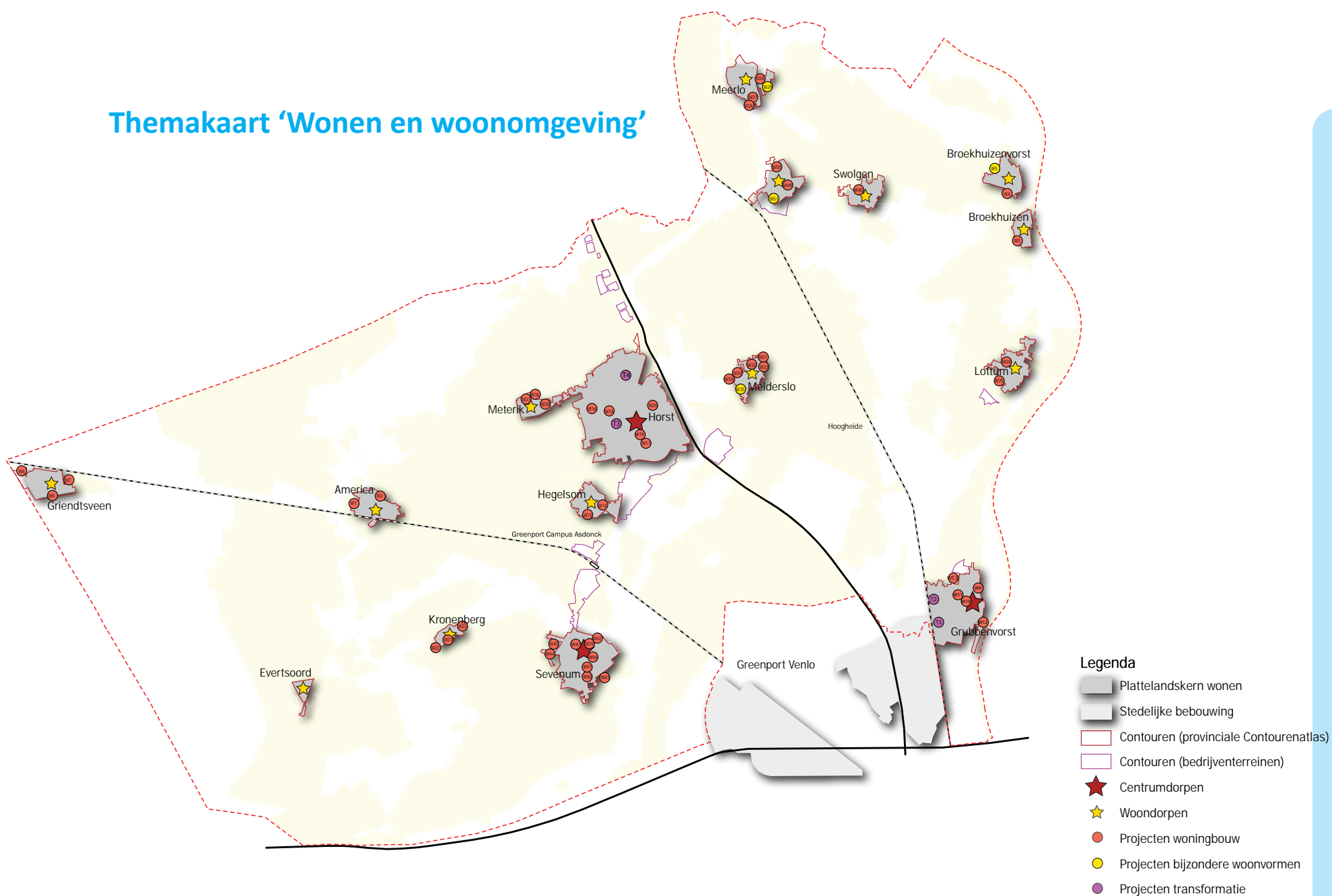
Tabel 2: Projecten wonen en woonomgeving (stand van zaken januari 2012).

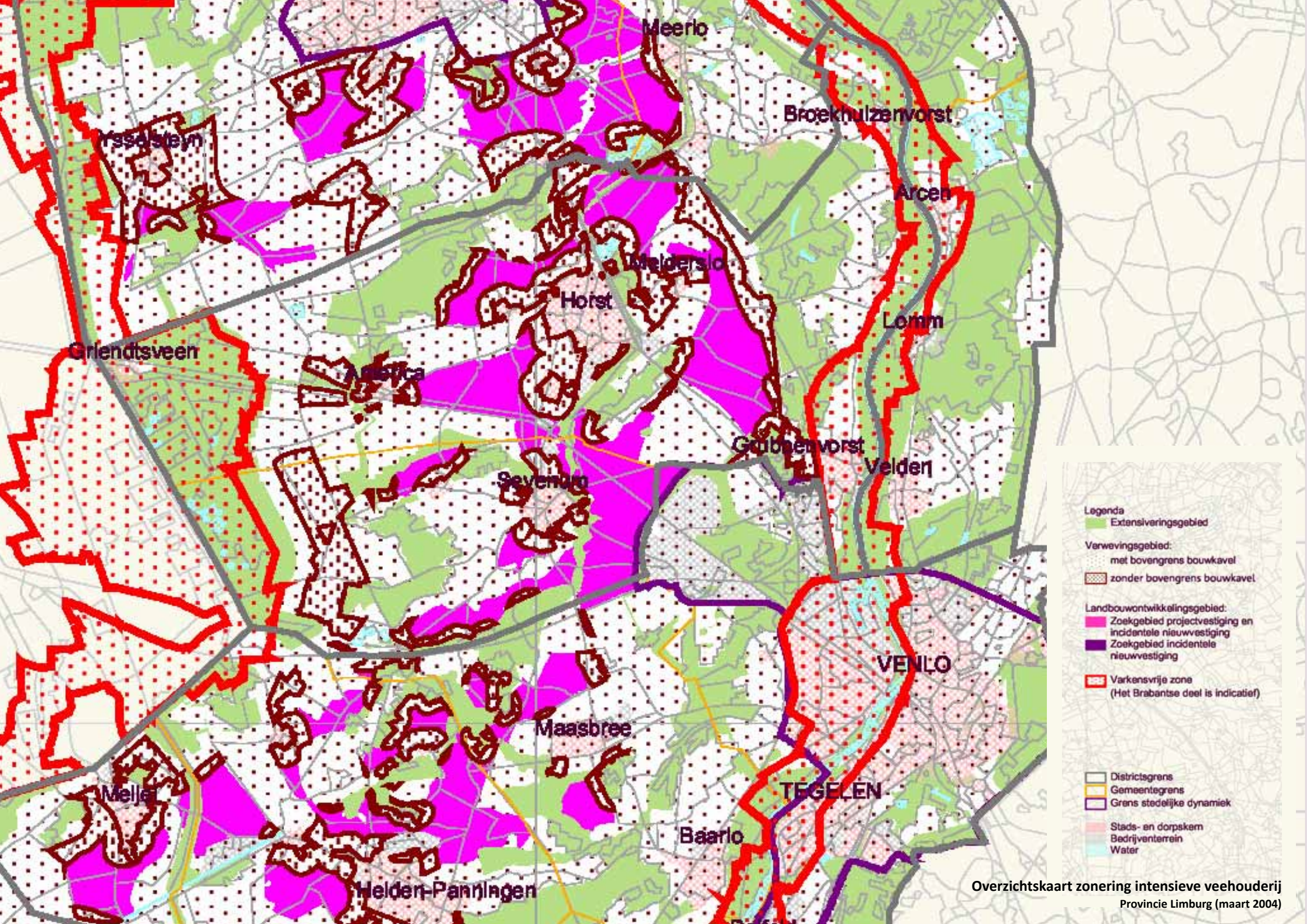
Projectnummer	Projectnaam	Naam dorp
T1	Roermonds Kwartier	Grubbenvorst
T2	Maricollenweg	Grubbenvorst
T3	Mussenbuurt	Horst
T4	Norbertusparochie	Horst

Tabel 3: Transformatieopgaven (sociale woningbouw en openbare ruimte).

Themakaart 'Wonen en woonomgeving'

Meerlo

Broekhuizenvorst

Arcen

Melderslo

Horst

Lomm

Griensdtsveen

Sevenum

Gubbenvorst

Velden

Sevenum

VENLO

Maasbree

TEGELEN

Baarlo

Melle

Helden-Panlingen

Legenda

- Extensiveringsgebied
- Verweyingsgebied:
  - met bovengrens bouwkaavel
  - zonder bovengrens bouwkaavel
- Landbouwwontwikkelingsgebied:
  - Zoekgebied projectvestiging en incidentele nieuwvestiging
  - Zoekgebied incidentele nieuwvestiging
- Varkensvrije zone (Het Brabantse deel is indicatief)

- Districtsgrens
- Gemeentegrens
- Grens stedelijke dynamiek
- Stads- en dorpskern
- Bedrijventerrein
- Water

Overzichtskaart zonering intensieve veehouderij Provincie Limburg (maart 2004)

3.3 Economie en werkgelegenheidsgebieden

Dit thema is onderverdeeld in drie subthema's: 'Landbouw en glastuinbouw', 'Bedrijvigheid en detailhandel' en 'Toerisme en recreatie'. Elk thema is onderverdeeld in de gebruikelijke onderdelen volgens het stramien. Met name het POL vormt een belangrijke input voor dit thema. Greenport Venlo is de belangrijkste ontwikkeling op dit vlak.

3.3.1 Landbouw en glastuinbouw

Provinciaal beleid

De provincie wil toe naar een landbouwsector die marktgestuurd, klantgericht, duurzaam en omgevingsbewust opereert en heeft daarbij twee centrale doelen voor ogen:

- Het behouden en versterken van de economische positie van de landbouw en in samen hang daarmee;
- Het herstellen en verdiepen van de bijdrage van de landbouw voor de kwaliteit van zijn omgeving.

Beide doelen vereisen een concurrerende, duurzame en veilige land- en tuinbouw, die kan inspelen op maatschappelijke wensen op het gebied van water, milieu en ruimtelijke kwaliteit. Voor de niet-grondgebonden landbouw (intensieve veehouderij en glastuinbouw) streeft de provincie naar herstructurering en concentratie.

De provincie heeft (in gevolge de Reconstructiewet) het landelijk gebied van Noord- en Midden-Limburg (en dus ook in de gemeente Horst aan de Maas) opgedeeld in drie gebiedstypen: extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's).

De extensiveringsgebieden bestaan voornamelijk uit natuurgebieden en de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG). In extensiveringsgebieden wordt de intensieve veehouderij afgebouwd of is reeds afgebouwd.

De LOG's zijn in het provinciale beleid de agrarische kerngebieden, waarin de intensieve veehouderij duurzame ontwikkelingsmogelijkheden heeft. De provincie heeft dertien zoekgebieden LOG aangewezen. De nadere uitwerking van deze zoekgebieden geschiedt door de gemeente. De gemeente beslist gemotiveerd of een zoekgebied al dan niet wordt uitgewerkt tot een LOG. Indien besloten wordt een LOG uit te werken, dan bepaalt de gemeente de begrenzing van het LOG. Het overige gebied, met uitzondering van de dorpen en de bedrijventerreinen, vormt het verwevingsgebied, waar ruimte is voor intensieve veehouderij en andere functies.

De provincie streeft naar concentratie van glastuinbouwbedrijven in concentratie- en projectvestigingsgebieden en het afbouwen van bedrijven op minder duurzame, verspreid liggende locaties. Nieuwvestiging buiten de concentratie- en projectvestigingsgebieden is niet toegestaan en uitbreiding van bestaande glastuinbouwbedrijven in kwetsbare gebieden (EHS en POG) is uitgesloten. In de overige gebieden is bij uitbreiding boven de 3 hectare netto glasopstand (en in beekdalen altijd) kwaliteitsverbetering noodzakelijk. De provincie ondersteunt de sloop van solitaire glasopstanden met aanvullende regelingen.

LOG Witveld

Impressie gebiedsontwikkeling Greenport Venlo

Een belangrijk provinciaal uitgangspunt voor het buitengebied is het verbreden van de plattelandseconomie, door, onder voorwaarden, nieuwe economische dragers toe te laten in vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). De voorwaarden richten zich op het voorkomen van negatieve effecten of beperking op de omgeving en een goede landschappelijke inpassing en eventueel sloop. De voorkeur gaat uit naar hergebruik door de sector zelf. Indien dat niet mogelijk is komen andere functies, zoals wonen, toerisme en zorg in beeld, mits daarbij sprake is van een kwaliteitsverbetering. Op regionaal niveau is het verzilveren van economische kansen voor agro en food voor Noord-Limburg als belangrijke uitdaging geformuleerd.

In maart 2010 hebben de Provincie Limburg en de LLTB in de 'Verklaring van Roermond' (VvR) afspraken gemaakt over een pakket aan maatregelen naar aanleiding van het onderzoek van het Landbouweconomisch Instituut (LEI) en Alterra naar de mogelijkheden om de betrokkenheid van de landbouw bij het realiseren van de plattelandsdoelen te vergroten. De essentie van de VvR is om tot een versnelling te komen in de uitvoering van het Plattelandsbeleid door een evenwichtige ontwikkeling van omgevingsbeleid en mogelijkheden voor de land- en tuinbouw. Een van de maatregelen die in de VvR is opgenomen is het -in samenwerking met de sector- verder uitwerken van het Limburgs Kwaliteits Menu waar het specifiek gaat om het onderdeel landbouw.

Gemeentelijk beleid

Eén van de speerpunten van het gemeentelijk beleid is het versterken van de concurrentiepositie van duurzame agribusiness, door gebruik te maken van het innovatief vermogen van bedrijven en door in te zetten op de praktische toepassing van wetenschappelijk onderzoek. Meer specifiek heeft de gemeente beleid geformuleerd ten aanzien van de intensieve veehouderij en glastuinbouw in de vorm van een zogenaamde Voor- en nadelenanalyse IV/Glas. Deze analyse is op 15 mei 2012 door het college vastgesteld.

Aanvullend op het vastgestelde beleid voor IV en glas wil de gemeente in overleg met de provincie en regiogemeenten aanvullende eisen gaan formuleren met betrekking tot stikstofreductie, welke bij nieuwe initiatieven (nieuwvestiging dan wel uitbreiding) voorgeschreven gaan worden.

Voor- en nadelenanalyse IV en Glas

In deze analyse zijn (milieu)criteria afgezet tegen de deelgebieden van onderhavige structuurvisie. De analyse geldt voor uitbreidingen/wijzigingen boven de vigerende bestemmingsplanmaat van bestaande intensieve veehouderijen en voor uitbreidingen van bestaande glastuinbouwbedrijven. Landbouwonwikkelingsgebieden (LOG's Krabbenborg en Witveldweg) zijn aangewezen voor nieuwvestiging van intensieve veehouderijen. Nieuw te vestigen glastuinbouwbedrijven zijn aangewezen op de daarvoor bestemde en aangewezen concentratiegebieden en projectvestigingen. Voor het overige is het vigerende bestemmingsplan leidend, waarin o.a. de referentiemaat 1,5ha IV is opgenomen. Indien een IV of glasbedrijf wil uitbreiden in één van de deelgebieden kan aan de hand van de criteria worden bepaald waar dit meer of minder kansrijk is. Afweging per initiatief blijft noodzakelijk. In alle gevallen moet op basis van een door de ondernemer in te dienen bedrijfsontwikkelingsplan een gebiedsspecifieke afweging plaatsvinden.

Eén van de criteria in de Voor- en nadelenanalyse is het aspect geur. Voor 4 kernen (Kronenberg, Meerlo, Melderslo en Tienray) is sprake van een redelijk tot goed leefklimaat en voor de overige 11 kernen is sprake van een goed tot zeer goed leefklimaat. Om te voorkomen dat het huidige leefklimaat in de vier genoemde kernen verslechtert, geldt hier een geurcontour van 500 meter. Voor de andere 11 kernen geldt een geurcontour van 250 meter (Evertsoord is niet aangemerkt als kern).

De gemeente heeft de 13 aangewezen zoekgebieden LOG van de provincie beschouwd en beoordeeld op geschiktheid. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in de aanwijzing van twee LOG-gebieden (LOG Witveldweg en LOG Krabbenborg in Greenport Venlo) die op de themakaart 'Economie en werkgelegenheid' zijn weergegeven. Gezien het huidige (grootschalige) karakter van de nieuw te vestigen bedrijven en de ruimtelijke mogelijkheden binnen de gemeente kan nieuwvestiging alleen plaatsvinden in het Klavertje 4-gebied (LOG Krabbenborg) en het LOG Witveldweg voor zover daar nog ruimte is. Indien in de bestaande twee LOG's geen ruimte meer beschikbaar is, wordt allereerst afgewogen of verruiming van de kaders voor die LOG's tot de mogelijkheden behoort. Mocht dat geen mogelijkheden bieden, dan wordt de activering van een nieuw (derde) LOG overwogen.

Voor LOG Witveldweg is een gebiedsvisie vastgesteld en wordt een apart bestemmingsplan opgesteld, inclusief plan-MER. Het gebied tussen Traffic Port, klaver 7, de Rozendaal en de A67 is aangewezen als landbouwonwikkelingsgebied (LOG) Krabbenborg. Hier is nieuwvestiging van maximaal vier intensieve veehouderij bedrijven van elk 4 ha mogelijk. Ten minste 25% van het oppervlak wordt benut voor een groene inpassing. Verplaatsing van bestaande intensieve veehouderijbedrijven is mogelijk naar de genoemde LOG's en naar bestaande IV-locaties buiten deze LOG's die liggen op duurzame locaties. Bedrijven die op hun bestaande locatie willen doorontwikkelen kunnen dit in alle gebieden doen binnen de mogelijkheden van het huidige bestemmingsplan.

Glastuinbouw

Intensieve veehouderij

Voor uitbreidingsmogelijkheden in afwijking van het bestemmingsplan, is de Voor- en nadelenanalyse leidend (mits milieutechnisch en planologisch inpasbaar). Deze Voor- en nadelenanalyse is dynamisch: vestiging en/of uitbreiding kan tot actualisering van de analyse leiden.

Ten aanzien van glastuinbouw volgt de gemeente het provinciale driespoorbeleid. Dat betekent dat nieuwvestiging primair moet plaatsvinden in de gebieden met aanduiding 'projectvestiging glastuinbouw (Californië)' en 'glastuinbouw concentratiegebieden'. In de concentratiegebieden glastuinbouw – waarvan er drie concreet zijn aangewezen en begrensd (gebied 'Veld Oostenrijk' ten noorden van Horst; gebied 'Reindonk' tussen America, Heggelsom, Horst en Meterik; gebied ten oosten van Melderslo) zijn er vooral mogelijkheden voor uitbreiding van bestaande bedrijven. Tevens kan hier nieuwvestiging plaatsvinden. Solitaire bedrijven krijgen onder voorwaarden uitbreidingsmogelijkheden boven de referentiemaat van 3 hectare. Dit laatste onderdeel van het provinciale beleid is het enige onderdeel dat de gemeente verbijzondert: uitbreiding van solitaire bedrijven is alleen mogelijk in die deelgebieden van het buitengebied waarvoor dit specifiek is opgenomen bij de gebiedsindeling in hoofdstuk 5. De gemeente volgt hierbij één op één de Glas-voor-glasregeling Limburg. Voor uitbreiding in de gebieden waar dat wel mogelijk is, is vooralsnog geen bovengrens vastgesteld.

Voor grootschalige nieuwvestigingen is ruimte in Greenport Venlo in het projectvestigingsgebied Californië. Nieuwvestiging buiten Greenport Venlo is alleen mogelijk in aangewezen glastuinbouw concentratiegebieden. Tevens zijn er mogelijkheden in bestaande, maar leegstaande glasopstanden. Ook de huisvesting van de verschillende ketenpartijen en een goede infrastructuur zijn voorwaarden om ruimte om te ondernemen te verbeteren.

Uitbreiding glastuinbouw

In de gemeente is één projectvestigingsgebied aanwezig (Californië) en zijn drie concentratiegebieden concreet aangewezen en begrensd. Nieuwvestiging buiten de concentratie- en projectvestigingsgebieden is niet toegestaan en uitbreiding van bestaande glastuinbouwbedrijven in kwetsbare gebieden (EHS en POG) is uitgesloten. In de overige gebieden is bij uitbreiding boven de 3 hectare netto glasopstand (en in beekdalen altijd) kwaliteitsverbetering noodzakelijk.

De boomteelt is een extensieve grondgebonden sector, maar tegelijkertijd een van de weinige economische activiteiten die de duurzaamheidswaarden in de regio in stand houdt of zelfs versterkt. De gemeente wenst deze sector daarom te faciliteren. In het gebied 'Hoogheide' (ten noorden van LOG Witveld) tussen Melderslo en Lottum is planologisch reeds ruimte voor boomteelt. Hier gevestigde telers worden gefaciliteerd binnen de mogelijkheden die het vigerende bestemmingsplan biedt. Onder meer het gebied Hanenberg, gelegen tussen Melderslo en Lottum, is bij uitstek geschikt voor boomteelt. Op de kaart van de structuurvisie (gebiedsindeling) is het gebied Hanenberg gelegen in deelgebied 3B (Agrarisch gebied ten oosten van Horst en A73). Ondermeer in Greenport Venlo is ruimte voor boomteelt aanwezig.

Voor 'vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) is een afzonderlijke gemeentelijke beleidslijn opgesteld. Dit zijn voormalig agrarische gebouwen, binnen een agrarische bouwkaavel, die niet meer als zodanig in gebruik zijn. Het VAB beleid is alleen van toepassing voor die locaties met een agrarische bouwkaavel/bestemming, waar ook een bedrijfswoning aanwezig is. Omdat de bedrijfswoning binnen de nieuwe bestemming, zoals een bedrijfsbestemming, een bedrijfswoning blijft, blijft er een koppeling tussen de woning en de nieuwe functie. Dat betekent dat degene die het bedrijf heeft, ook in de woning woont.

Uitvoering

Ten behoeve van nieuwvestiging van land- en tuinbouwbedrijven is een tweetal LOG's, een drietal concentratiegebieden en een projectvestigingsgebied concreet aangewezen en begrensd. Aan initiatieven die binnen deze gebieden plaatsvinden en binnen het beleidsmatige kader passen wordt medewerking verleend.

Agribusiness

Fruitteelt

Voorwaarden hergebruik VAB door niet-agrarische bedrijven:

Niet agrarische bedrijven mogen zich onder de volgende voorwaarden vestigen in een VAB:

- Mits de geldende milieuvergunning wordt ingetrokken;
- Mits hergebruik plaatsvindt binnen de bestaande bebouwingsmassa;
- Mits de bedrijfswoning en het bedrijf aan elkaar gekoppeld blijven;
- Mits geen bestaande (agrarische) bedrijven belemmerd worden;
- Mits in het bedrijfsplan is opgenomen dat overtollige bebouwing wordt gesloopt;
- Mits geen bestaande natuur- en landschappelijke, cultuurhistorische, abiotische en archeologische waarden worden aangetast;
- Mits er bij de nieuwe functie geen buitenopslag plaatsvindt;
- Mits de nieuwe functie een milieucategorie 1 of 2 van de 'bedrijven en milieuzonering betreft;
- Mits er geen sprake is van een onevenredige verkeersaantrekkende werking;
- Mits er geen sprake is van detailhandel, tenzij dit een ondergeschikt onderdeel vormt van de gehele bedrijfsvoering;
- Mits er sprake is van de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door middel van het leveren van een aanvullende tegenprestatie in de vorm van sloop, of het leveren van een geldelijke bijdrage, die door de gemeente ingezet kan worden in grote kwaliteitsverbeterende projecten. Daarnaast is de landschappelijke inpassing van het perceel verplicht.

Herbouw VAB (indien geen hergebruik van het bestaande plaatsvindt)

Herbouw (met als beoogd resultaat dat er substantiële kwaliteitsverbetering plaatsvindt door afname van bebouwing (rood) in het buitengebied) bij VAB is onder de volgende voorwaarden mogelijk:

- De bedrijfswoning en het bedrijf moeten planologisch aan elkaar gekoppeld blijven;
- Er moet sprake zijn van substantiële kwaliteitswinst, die bestaat uit het verminderen van versterking, het (indien aanwezig) intrekken van milieuvruggingen en het slopen van oude vervallen bebouwing;
- Er mag maximaal 2/3 van de bestaande te slopen bebouwing worden teruggebouwd, tot een maximale oppervlakte van 400 m² en een maximale bouwhoogte van 4,5 meter;
- Het gebouw mag niet plat worden afgedekt met een minimale dakhelling van 20°;
- Er mag geen buitenopslag plaatsvinden;
- Overtollige bebouwing moet worden gesloopt;
- Het nieuwe gebouw hoeft niet op dezelfde plaats als het te slopen gebouw opgericht te worden, maar moet wel geclusterd worden gebouwd;
- Het nieuwe gebouw hoeft niet op dezelfde plaats als het te slopen gebouw opgericht te worden, maar moet wel binnen het bestaande bouwvlak worden opgericht;
- Het onbenutte bouwvlak vervalt, dus het bouwvlak moet worden verkleind;
- Er mogen geen bestaande natuur- en landschappelijke, cultuurhistorische, abiotische en archeologische waarden worden aangetast;
- Er mag geen sprake zijn van een onevenredige verkeersaantrekkende werking;
- Er mag geen detailhandel plaatsvinden, tenzij dit een ondergeschikt onderdeel vormt van de gehele bedrijfsvoering;
- Er mag 1x gebruik gemaakt worden van de regeling, waarbij er tevens sprake is van een eindsituatie;

Uitbreiding solitaire niet agrarische bedrijven in het buitengebied

Voor ieder solitair bestaand bedrijf in het buitengebied, dat niet aan dat buitengebied gebonden is (en niet valt in de categorie IV, Glas of VAB), geldt dat in eerste instantie naar de mogelijkheid van verplaatsing naar een (bestaand) bedrijventerrein moet worden gekeken. Pas als dit geen oplossing biedt, kan, onder de voorwaarde van kwaliteitsverbetering en planologische en milieutechnische inpassing, naar uitbreiding ter plaatse gekeken worden. Nieuwvestiging van een niet agrarisch bedrijf in het buitengebied dat niet valt onder de VAB-module is niet toegestaan.

Glastuinbouw

Centrumgebied Horst

3.3.2 Bedrijvigheid en detailhandel

Bovenlokaal beleid

Provinciaal beleid

De provinciale ambitie is te zorgen voor voldoende ruimte om de dynamiek van het gevestigde bedrijfsleven te faciliteren en om de komst van nieuwe bedrijven naar Limburg mogelijk te maken. De beschikbaarheid van bedrijventerreinen vormt een belangrijk element in het Limburgse vestigingsklimaat.

Door het vertrek van bedrijven uit steden en dorpen, door het vertrek van bedrijven vanaf het platteland, alsmede door de autonome ontwikkeling van de sector is er een afnemende, maar vrijwel continue behoefte aan bedrijventerreinen. Beschikbaarheid van ruimte is een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven, diensten en detailhandel. Vanwege werkgelegenheids- en welvaartsaspecten dienen bedrijven voldoende vestigingsruimte te hebben. Daar staat tegenover dat bedrijventerreinen een beslag leggen op de schaarse ruimte in het buitengebied. Vanuit het oogpunt van zuinig ruimtegebruik verdienen (pragmatische) herstructurering en revitalisering van bestaande en verouderde bedrijventerreinen de voorkeur boven uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen.

De Rijksoverheid heeft daarom bij de afweging ten aanzien van de uitbreiding van bedrijventerreinen de SER-ladder geïntroduceerd. Deze SER-ladder heeft de provincie overgenomen in het provinciale omgevingsbeleid. In het Convenant Bedrijventerreinen 2010-2020 zijn de uitgangspunten en de rolverdeling tussen Rijk, Provincie en gemeenten verankerd. De provincies zijn de regisseur van het bedrijventerreinenbeleid (zowel voor nieuwe als bestaande bedrijventerreinen).

De herstructurerings- en planningsopgave met betrekking tot bedrijventerreinen wordt door de provincie in nauwe samenspraak met de gemeenten vastgelegd in een 'Programma Bedrijventerreinen' met een trekkersrol voor de centrumgemeente in de betreffende regio.

Om dit beleid (extra) kracht bij te zetten, gelden ook voor bedrijventerreinen, analoog aan woongebieden, contouren. Het behouden van de kwaliteit van bedrijventerreinen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en bedrijfsleven, die met name via parkmanagement te realiseren is.

Over detailhandel in het landelijk gebied (waartoe de gemeente Horst aan de Maas wordt gerekend) stelt de provincie dat alle dorpen ruimte kunnen bieden aan kleinschalige detailhandel en supermarkten met een lokaal of regionaal verzorgende functie. Grootschalige detailhandel is toegestaan in de grotere dorpen, als de functie is toegespitst op het regionaal verzorgingsniveau en deze winkels geen bedreiging vormen voor detailhandelvoorzieningen in de nabijgelegen stadsregio's.

Het uitgangspunt is dat deze winkels worden gevestigd in de bebouwde kom, bij voorkeur in of aansluitend aan het winkel- of voorzieningsgebied. Winkels horen niet thuis op lokale bedrijventerreinen maar uitzonderingen worden onder andere gemaakt voor verplaatsing van reeds lokaal gevestigde autobedrijven, bouw- en tuincentra, de woonbranche en boerenbondwinkels.

Regionaal beleid

De Greenport Plus Regio (GPR) wil rondom het thema bedrijventerreinen de volgende ambitie realiseren: "Het aanbieden van voldoende en gedifferentieerde werkmilieus aan bestaande en nieuwe bedrijven, waardoor de werkgelegenheid in de Greenport Plus Regio de komende jaren kan blijven groeien, niet alleen in kwantiteit, maar ook in kwaliteit". Om de ambitie te realiseren worden de volgende accenten gelegd in de ruimtelijke ontwikkelingen:

- Beschikbaarheid van voldoende en tevens kwalitatief geschikte bedrijventerreinen op korte en (middel)lange termijn door enerzijds de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen en anderzijds de uitbreiding en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen;
- Duurzaamheid als uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen, waarbinnen thema's als zorgvuldig ruimtegebruik en passende beeldkwaliteit belangrijke thema's zijn, om zo een hoge 'quality of life' te behouden;
- Regionale samenwerking tussen de Greenport Plus Partners en afstemming met relevante publieke en private partners.

Bij de geformuleerde ambitie en gelegde accenten heeft de GPR afspraken gemaakt over:

- De ruimtebehoefte op (aan) bedrijventerreinen;
- Herstructurering;
- Ruimtelijke kwaliteit (Parkmanagement);
- Intensivering van ruimtegebruik op bedrijventerreinen;
- De juiste bedrijven op de juiste plek;
- (Grond)prijnsbeleid, acquisitie en promotie.

Uitbreiding bedrijventerreinen

Vanuit het oogpunt van zuinig ruimtegebruik verdienen herstructurering en revitalisering van bestaande en verouderde bedrijventerreinen de voorkeur boven uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen. Hierbij wordt de SER-ladder gebruikt. De 8 bestaande bedrijventerreinen richten zich primair op de volgende doelgroepen:

- Asdonck (Hegelsom): kennisinstituten en dienstverlening; gericht op agribusiness; regionaal verzorgend karakter;
- Hoogveld (Horst) en Berghem (Sevenum): gemengd bedrijventerrein in diverse sectoren; perifere detailhandel op specifieke plaatsen; opvang van agrotechnische bedrijven; lokaal en regionaal verzorgend karakter;
- Melderslosche Weiden (Horst): gemengd bedrijventerrein in diverse sectoren; perifere detailhandel op specifieke plaatsen; opvang van agrotechnische bedrijven; regionaal verzorgend karakter;
- Venrayseweg (Horst): agrarisch bedrijventerrein; grootschalige niet-grondgebonden agrarische bedrijven; agrowarehousing;
- Hagelkruis (Grubbenvorst), Zandterweg (Lottum) en Tienray: lokale bedrijvigheid.

Bij het opstellen van (pragmatische) herstructureringsplannen en het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen zullen de mogelijkheden voor intensivering van het ruimtegebruik onderzocht en zo mogelijk doorgevoerd worden.

De gemeenten Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venray zullen zich daarnaast blijven inzetten voor uitbouw van de agribusiness in de regio, voor zowel toeleverende als verwerkende industrie en bijbehorende dienstenverlening, als de versterking van het aanwezige kenniscentrum en projectvestiging van nieuwe glastuinbouwbedrijven in het gebied Californië (onderdeel van Greenport Venlo). Een voorbeeld hiervan is Groene Campus Asdonck te Hegelsom.

Bij de ontwikkeling van Greenport Venlo is aandacht voor het vestigings- en investeringsklimaat, maar ook voor het woon- en leefklimaat. De bedrijvigheid focust zich op agribusiness, glastuinbouw, boomteelt, logistiek, bijpassende energie, dienstverlening en onderzoeks- en onderwijsinstellingen en de maakindustrie die hieraan gelieerd is.

De dynamische zone van bedrijvigheid vindt plaats in een versterkte ecologische zone. Voor dat deel van het plan dat binnen de gemeente Horst aan de Maas ligt, is een deel voorzien voor bedrijven in de glastuinbouw en agribusiness. Eveneens zijn gemengde, kleinschalige functies mogelijk in het deel van het buitengebied dat zich niet in het beekdal van de Grootte Molenbeek of het mozaïeklandschap bevindt. Naast ruimte voor bedrijvigheid is ook ruimte aanwezig voor infrastructurele ontwikkeling en landschapsversterking. Bij deze paragraaf (zie pagina 38) is de structuurvisiekaart van de door de gemeenteraad van Horst aan de Maas in september 2012 vastgestelde Structuurvisie Klavertje - 4 gebied weergegeven. Dit plan richt zich op de periode tot 2022 en biedt een doorkijk naar 2030.

Uitvoering

Door de Greenport Plus Regio wordt een acquisitie- en marketingplan opgesteld en uitgevoerd. Om bedrijven de juiste plek binnen de Greenport Plus Regio aan te bieden wordt een regionaal uitgifteprotocol opgesteld, waarin aandacht is voor starters, bedrijven die al in de regio gevestigd zijn en nieuwe bedrijven met een (inter)nationale herkomst. Voor de verdere gebiedsontwikkeling is door de drie betrokken gemeentes en de provincie Limburg het ontwikkelingsbedrijf Development Company Greenport Venlo opgericht.

Gemeentelijk beleid

De gemeente ontwikkelt enerzijds een proactief beleid, met maatregelen om krimpbestendig te worden, en zet anderzijds in op economische structuurversterking. Economische activiteiten worden met name geconcentreerd in Greenport Venlo.

Voor wat betreft het te voeren beleid voor bedrijventerreinen, sluit de gemeente aan bij de ambitie (en afspraken) van de Greenport Plus Regio. De gemeente beschikt (momenteel) over 8 bedrijventerreinen, die zich primair richten op het bieden van kwantitatief en kwalitatief voldoende ruimte voor twee doelgroepen:

- Agribusiness: Horst aan de Maas als (onderdeel van het) agrologistiek centrum Noord- Limburg;
- Lokaal en regionaal verzorgende bedrijvigheid en maakindustrie.

Aanleg van nieuwe bedrijventerreinen op haar grondgebied staat de gemeente - gelet op de afspraken in de Greenport Plus Regio - derhalve niet voor. Wel kunnen bestaande bedrijventerreinen op kleine schaal nog uitgebreid worden (bv. bedrijventerrein Venrayseweg) op voorwaarde dat het terrein c.q. de individuele bedrijven daarbinnen, landschappelijk goed ingepast worden in de omgeving. Voor bedrijventerrein Hoogveld (bij Horst) geldt - ook in regionaal verband - een geprioriteerde herstructureringsopgave.

De visie op de toekomstige detailhandelsstructuur van de gemeente Horst aan de Maas moet leiden tot een attractieve en evenwichtige detailhandelsstructuur voor de (hele) gemeente. Dit betekent een goed (winkel)voorzieningsniveau voor de eigen inwoners en een winkelaanbod dat sterk genoeg is tegenover de attractiviteit van de omliggende winkelgebieden en perifere detailhandellocaties.

Voor perifere detailhandel geldt - net als voor centrumbranches - dat clustering van zaken voordeel kan opleveren en kansen biedt om zowel de positie van de individuele onderneming als het collectief te versterken. Voor clustering van perifere branches komt primair één locatie in aanmerking: Dit is het cluster langs de weg tussen Horst en Sevenum (Stationsstraat-Horsterweg). Dit sluit aan op reeds aanwezige bedrijvigheid langs deze weg.

Om te voorkomen dat perifere ontwikkelingen de detailhandelsstructuur als geheel verstoren, kan aan het voeren van nevenassortimenten een maximum (van vloeroppervlak of omzet) gekoppeld worden. Verdere inperking van de branchering op PDV-locaties kan alleen geschieden op basis van planologische argumenten waartoe ook behoort 'het voorkomen van duurzame ont-wrichting' van het voorzieningsniveau in dorpen. Er zijn momenteel geen ambities voor grote groei.

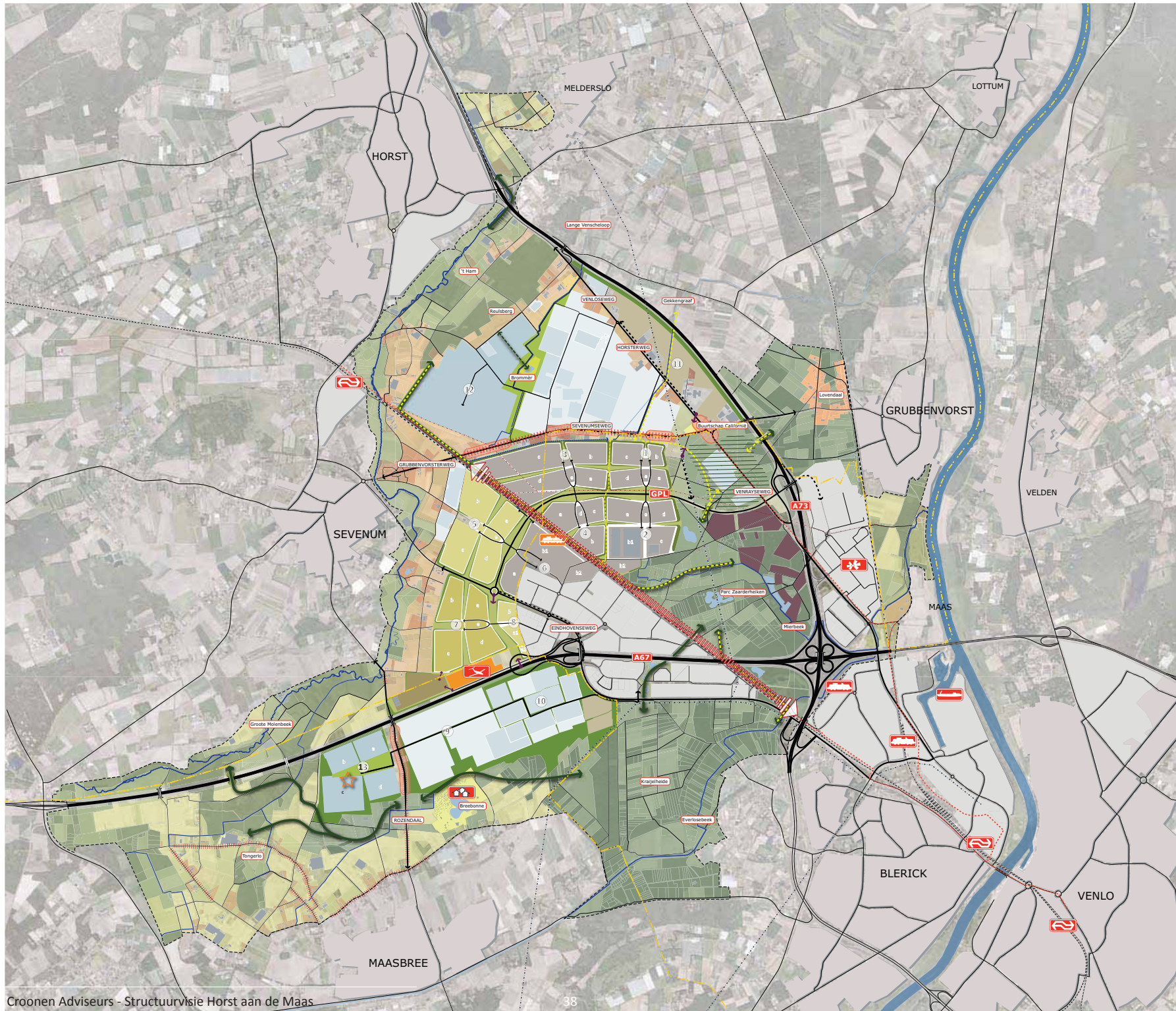
LEGENDA

Bestaande situatie:

- Grens Klavertje 4-gebied
- Gemeentegrens
- Rijkswegen
- Overige wegen
- Spoorwegen
- Bebouwing
- Woonkernen
- Bedrijventerreinen
- Glastuinbouwgebied
- Glastuinbouwbedrijf
- Beek
- Maas
- ..... Hoogspanningsverbinding
- ..... Oliepijpleiding
- Bebauwingsconcentratie
- ▨ Bebauwingslinten
- Railterminal
- Bargeterminal
- TrafficPort
- Verblifsrecreatie
- Fresh Park Venlo
- NS-station

Nieuwe situatie:

- Beekdallandschap
- Mozaïeklandschap
- Verweingszone
- Agrarisch landschap
- Lovendaal
- Ontwikkelingsgebied Agribusiness
- Glastuinbouw ontwikkelingsgebied
- Floriade / Venlo GreenPark
- Ontwikkelingsgebied bedrijventerrein
- Intensieve tuinbouw / toekomstig ontwikkelingsgebied bedrijventerrein
- Agrarisch / toekomstig ontwikkelingsgebied bedrijventerrein
- Landschappelijke binnenruimte
- Landschappelijke inpassing
- LOG Krabbenborg
- GPL Greenportlane
- Verkeersontsluiting
- Reservering infrastructuur
- Indicatieve richting verbinding infrastructuur
- Aansluiting Greenportring - A67, na 2022
- Greenportbikeway
- ▨ 50m-zone Rijkswaterstaat
- ▨ 100m-zone Sevenumseweg
- Primaire ecologische verbinding
- Secundaire ecologische verbinding
- Dassenroute
- Mogelijke ecologische routes
- Ecoducten
- Zoekgebied windturbines
- Railterminal
- ★ Zie paragraaf 6.6.1 – Ontwikkeling klaver 13

Er zijn bedrijven die risico's met zich mee brengen door gebruik of opslag van gevaarlijke stoffen (brand, explosie, vrijkomen giftige stoffen). De gemeente stuurt aan op het zo goed mogelijk scheiden van deze risico's en verblijfsfuncties. Met verblijfsfuncties worden woningen bedoeld, maar ook grote kantoor- en winkelpanden. Nieuwe risicovolle bedrijven zijn dan ook ongewenst op bedrijventerreinen met een hoge concentratie werkende personen en/of bezoekers. Dit locatiebeleid zal worden vastgelegd in de Uitvoeringsnota externe veiligheid.

De omgeving van de A67, de A73 en de spoorlijn Eindhoven-Venlo wordt blootgesteld aan risico's als gevolg van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Dat geldt ook voor de omgeving van nationale ondergrondse aardgasleidingen. De gemeente voert een differentiatie in, waarbij dicht bij genoemde infrastructuur hogere eisen gelden voor ruimtelijke ontwikkeling dan in gebieden op grotere afstand. In het ruimtelijk en stedenbouwkundig ontwerp van nieuwe projecten langs het spoor en langs snelwegen wordt naast bereikbaarheidsaspecten rekening gehouden met de externe (on)veiligheidseffecten. Hiervoor wordt in samenwerking met de brandweer het toetsingskader externe veiligheid ontwikkeld.

Positionering winkelgebieden

De diverse winkelgebieden in de gemeente worden als volgt gepositioneerd:

- Horst-Centrum: het koopcentrum van de gemeente en omliggende kleine(re) dorpen voor dagelijkse boodschappen, recreatief winkelen en deels gerichte aankopen (onder andere bruin- en witgoed) met tevens een functie voor het toerisme;
- Overige detailhandel op perifere locaties: vooral in de klassieke PDV-branches; complementair aan Horst-Centrum;
- Sevenum: dagelijkse boodschappen voor de eigen inwoners, deels recreatief winkelen (m.n. modesegment) en een dorpshart dat aantrekkelijk is voor toeristen;
- Grubbenvorst: dagelijkse boodschappen voor de eigen inwoners en een dorpshart dat aantrekkelijk is voor toeristen;
- Overige dorpen: indien mogelijk dagelijkse boodschappen voor de eigen inwoners.

Perifere detailhandel

De bedrijfsmatige verkoop van:

- materialen voor de ruwbouw van gebouwen en dergelijke, zoals stenen, zand, beton bestratingsmateriaal en hout, zoals een bouwmarkt, een land- en tuinbouwcentrum of een tuincentrum;
- meubelen en artikelen ten behoeve van de inrichting van een woning en van de daarmee rechtstreeks samenhangende artikelen, zoals woninginrichting, sanitair en keukens;
- detailhandel in automeubelen, boten, caravans en tenten en de daarmee rechtstreeks samenhangende artikelen zoals accessoires, onderhoudsmiddelen, onderdelen en/of materialen, zoals autohandelsbedrijven;

die vanwege de omvang en de aard van de geofferde artikelen een groot oppervlak nodig hebben voor de uitstalling (en uit dien hoofde niet binnen de aangewezen winkelconcentratiegebieden gevestigd kunnen worden).

Projectnummer	Projectnaam	Naam dorp
WE1	Herstructurering Hoogveld	Horst
WE2	Ontwikkeling/inpassing Bedrijventerrein Venrayseweg	Horst
WE3	Herinrichting openbare ruimte Horster Erf	Horst
WE4	Herontwikkeling Kloosterhof	Horst
WE5	Herontwikkeling Rode Kruislocatie	Horst
WE6	Herontwikkeling (westwand) parkeerterrein P2 (Patronaat)	Horst
WE7	Herontwikkeling zuidelijke entree Horst Centrum	Horst
WE8	Herinrichting openbare ruimte centrum Grubbenvorst	Grubbenvorst
WE9	Herontwikkeling Rabobanklocatie (Op Santfort)	Grubbenvorst
WE10	Herontwikkeling Pastoor Vullingsplein/Kruisweide	Sevenum
WE11	Uitbreiding streekmuseum De Locht	Melderslo
WE12	LOG Witveldweg	Grubbenvorst
WE13	Peelmuseum	America
WE14	Groene Campus Asdonck/ omgeving NS-Station Horst-Sevenum	Hegelsom
WE15	Ontwikkeling recreatief cluster Veerhuis	Grubbenvorst

Tabel 4: Projectenoverzicht 'bedrijvigheid en detailhandel'

3.3.3 Toerisme en recreatie

Bovenlokaal beleid

De provincie wil de vernieuwing van de toeristische sector stimuleren via nieuwe allianties binnen de toeristische bedrijfskolom en met andere sectoren, zoals gezondheid, senioreneconomie, voeding en landbouw. Hier ziet de provincie grote verantwoordelijkheden voor de regio, het georganiseerde bedrijfsleven en de lokale overheden. Grotere ontwikkelingen moeten bij voorkeur plaatsvinden in de stadsregio's of bij de speerpuntgebieden recreatie en toerisme, zoals Park de Peelbergen. Dit gebied heeft in het provinciale en regionale beleid een bijzondere status. Park de Peelbergen wordt als een majeur economisch project gezien, met een grote strategische betekenis voor andere bedrijven in de regio en voor de regionale werkgelegenheid.

Toeristische routes vormen de ruggengraat in de ontsluiting van de omgeving en toeristische voorzieningen. Om deze reden spreekt de provincie lokale en regionale overheden aan op het behouden van de kwaliteit van bestaande routenetwerken. Tevens zijn er in de gemeente Horst aan de Maas vele toeristische routes en 'ommetjes' aanwezig.

Gemeentelijk beleid

Eén van de speerpunten van de gemeente is het realiseren van een kwaliteits-slag op het gebied van toerisme, recreatie en horeca. Ingezet wordt op een divers en een kwalitatief hoogwaardig aanbod. Belangrijke uitgangspunten zijn:

- Verantwoord doorontwikkelen van bestaande recreatiebedrijven;
- Verantwoord ontwikkelen van horecabedrijven;
- Nieuwe initiatieven moeten onderscheidend en vernieuwend zijn.

De gemeente onderkent dat verdere ontwikkeling van bestaande bedrijven noodzakelijk is om goede kwaliteit te kunnen garanderen. Daarnaast wordt gestreefd naar verbreding van de bedrijfsvoering. Combinaties van kampeerterreinen en binnenaccommodaties worden gestimuleerd, alsook het aanbieden van andere dagrecreatieve voorzieningen naast verblijfsrecreatie. Uitbreiding van agrarische bedrijven met recreatieve, toeristische en horeca activiteiten wordt steeds meer toegepast. Daarbij wordt een professionele aanpak het uitgangspunt. Belangrijk hierbij is de kwaliteit en het diverse aanbod. Nieuwe activiteiten moeten daarom iets toevoegen waardoor het geheel onderscheidend en vernieuwend is voor de gemeente. De toetsing of bij een initiatief sprake is van een 'hoge kwaliteit' en 'onderscheidend vermogen' vindt plaats op basis van de criteria zoals opgenomen in de 'Visie (verblijfs)recreatie en horeca Horst aan de Maas'.

Bij stapeling van nevenactiviteiten wordt dit beoordeeld als een nieuw initiatief. Bij nieuwe initiatieven wordt naast de kwaliteitsverbetering, onderscheidend vermogen, algemene voorwaarden en het bestemmingsplan, bovenal gekeken naar de locatie en de omgeving. Het landelijk gebied heeft veel gebruikers en moet op sommige plaatsten beschermd worden om te voorkomen dat conflicterende functies elkaar belemmeren. Daarom wordt gekozen voor zonering ter bescherming van kwetsbare functies en waarden. Bepaalde gebieden zijn bijvoorbeeld geschikter voor verblijfsrecreatie en andere juist meer voor landbouw, weer andere gebieden met bijzondere natuurlijke waarden moeten beschermd worden tegen aantasting. De zonering is opgenomen in de 'Visie (verblijfs)recreatie en horeca Horst aan de Maas'. Deze visie heeft als doel een toetsingskader te scheppen voor het toenemend aantal verzoeken (m.n. in het buitengebied) op dit vlak.

Toverland

Streekmuseum de Locht

De gemeente stimuleert het creëren van cultuurhistorische pleisterplaatsen langs (fiets- en wandel)routes. Enerzijds maakt dit de routes (met rustplaatsen en/of eet- en drinkgelegenheden) voor fietser en wandelaar aantrekkelijker en anderzijds ter behoud en ontwikkeling van (bestaande of eerder verloren gegane) cultuurhistorische elementen in de gemeente. Het betreft hier zowel cultuurhistorische landschapselementen (onder het thema ‘omgevingskwaliteit’ landschappelijke parels genoemd) maar ook cultuurhistorische bebouwing. Op basis van een inventarisatie van bestaande cultuurhistorische elementen langs routes in de gemeente Horst aan de Maas komen voor de (her)ontwikkeling tot cultuurhistorische pleisterplaatsen voornamelijk de kastelen, kasteelruïnes en kloosters in aanmerking.

Uitvoering

Voor de ontwikkeling van Park de Peelbergen kunnen de volgende functies in het gebied worden versterkt: recreatieterrein (voornamelijk dagrecreatie), bossen en natuur en landschappelijke beplantingen (voornamelijk recreatiebossen) en infrastructuur (ten behoeve van de ontsluiting).

Legenda Landbouw en Glastuinbouw

- ⋯⋯⋯ Landbouwontwikkelingsgebied (LOG)
- ⋯⋯⋯ Glastuinbouw Concentratiegebied
- Glastuinbouw
- Ruimte voor veerkrachtige watersystemen

Legenda Bedrijvigheid en Detailhandel

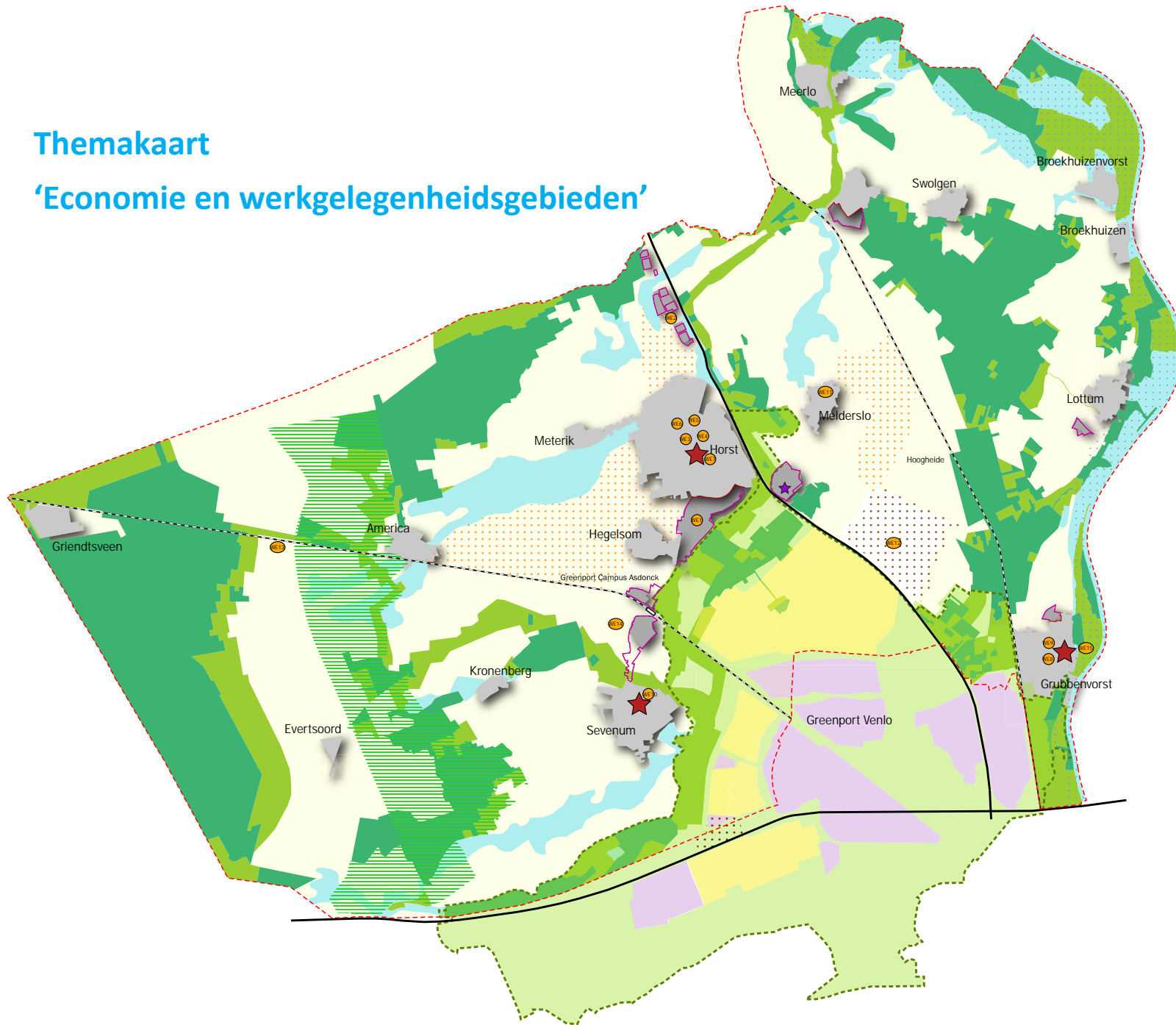
- Bestaande bedrijventerreinen
- Contouren bedrijventerreinen
- Greenport Venlo Plangrens
- Greenport Venlo Bedrijvigheid
- ★ Cluster perifere detailhandel
- ★ Centrum

Legenda Toerisme en Recreatie

- Bebouwde kom (Plattelandskern wonen)
- Natuur- en beheersgebieden (EHS)
- Provinciale Ontwikkelingszone Groen
- ⋯⋯⋯ Beschermingszone grote rivieren
- ▬ Park de Peelbergen
- Greenport Venlo Landschapsonwikkeling
- Projecten (zie tabel p.40)

Themakaart

'Economie en werkgelegenheidsgebieden'

Op dit moment werkt de gemeente aan het opstellen van gemeentelijk accommodatiebeleid. De kadernota integraal accommodatiebeleid zal eind dit jaar door de raad worden vastgesteld om vervolgens verder uitgewerkt te worden in 3 deelnota's te weten een integraal huisvestingsplan onderwijs, een nota sportaccommodatiebeleid en een nota accommodatiebeleid welzijns- en overige voorzieningen. Deze nota's worden naar verwachting in 2012 vastgesteld.

3.4 Zorg en Welzijn

De gemeente Horst aan de Maas wil naar een op maat gesneden aanbod aan woon-, welzijn-, en zorgvoorzieningen in de 16 kernen. Een leefklimaat waarin alle inwoners en in het bijzonder ouderen en mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking zo lang mogelijk prettig kunnen blijven wonen en leven in hun eigen vertrouwd omgeving. Een adequate afstemming tussen (zorg) geschikte woningen / woonomgeving en bereikbare welzijns- en zorgvoorzieningen moet dit mogelijk maken.

Doelstelling van het beleid op het gebied van wonen, welzijn en zorg is te komen tot het op wijk- en dorpsniveau ontwikkelen van een wonen-welzijn-zorgaanbod dat aansluit bij de (toekomstige) woon, zorg- en ondersteuningsvraag van bewoners. De eigen kracht van de kern of wijk speelt een belangrijke rol bij het realiseren van voornamelijk welzijnsdiensten- en voorzieningen. Het beleid moet er voor zorgen (voorwaarden scheppen) dat mensen in staat zijn zelf de regie in handen te nemen of langer te houden. Mensen zijn (of worden) zelf verantwoordelijk voor het wonen, maar in het bijzonder ook verantwoordelijk voor het eigen welzijn.

Dit hoofdstuk licht bovenstaande punten kort toe en focust daarbij op initiatieven in de verschillende dorpen op deze terreinen. Als het gaat om concrete projecten zijn in het kader van deze structuurvisie projecten meegenomen met een ruimtelijke component.

Horst aan de Maas is een plattelandsgemeente met 16 dorpen. Ieder dorp heeft een eigen cultuur, geschiedenis en ook een eigen identiteit. Het dorpsseigene wordt gekoesterd, maar samen vormen we Horst aan de Maas. De inwoners van onze dorpen voelen zich erg verbonden met hun dorp. 78% van de huishoudens is trots op het dorp waar ze wonen.

Bij jongeren ligt dit percentage nog hoger (92%). 62% van de huishoudens vindt dat het eigen dorp een eigen, herkenbare identiteit heeft.

De gemeente vindt dat de eigen identiteit van de dorpen behouden dient te blijven en verder versterkt moet worden en stelt zich ten doel de dorpen en de gemeenschap vitaal en leefbaar te houden voor inwoners en bezoekers.

Bovenlokaal beleid

Voor onderwijs is landelijke wetgeving van toepassing. Daarnaast geeft de landelijke Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) aan dat iedereen op zijn eigen wijze mee moet kunnen doen aan de samenleving. De WMO is gericht op alle burgers en niet alleen op burgers met een beperking. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering ligt bij de gemeente met een grote mate van vrijheid voor de lokale invulling. Veranderende inzichten in de rol van de gemeente, de groeiende vraag op dit terrein en teruglopende financiën lopen tot een kanteling in de uitvoering van de WMO. Daarbij is het streven om de maatschappelijke ondersteuning, in plaats van aanbodgericht door middel van individuele voorzieningen, steeds meer vraaggericht op te pakken met behulp van collectieve/algemene voorzieningen.

Horst aan de Maas is als gemeente met circa 40.000 inwoners voor een aantal grotere, regionale voorzieningen zoals schouwburg en ziekenhuis aangewezen op buurgemeenten (Venlo en Venray). Op diverse gebieden is er een goede bovenlokale/regionale samenwerking, bijvoorbeeld op het gebied van de sociale werkvoorziening en het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Voorzieningen Horst-centrum

Bovenaanzicht Horst-centrum

Gemeentelijk beleid

In het collegeprogramma 2010 – 2014 is opgenomen dat leefbaarheid een van de speerpunten blijft van het gemeentelijke beleid. Leefbaarheid vraagt om een actieve inzet van bestuur en van burgers. Het gaat hierbij in principe om alle leeftijdsgroepen, maar nadruk ligt op jeugd (ontwikkelen, spelen, gezond en veilig opgroeien) en ouderen (langer meedoen, zo lang mogelijk meedoen en zelfstandig kunnen functioneren). In het kader van leefbaarheid is er nadrukkelijk aandacht voor het op peil houden van het voorzieningenniveau en het zo mogelijk verbeteren daarvan, voor goed vrijwilligersbeleid, voor een goed woonbeleid (met aandacht voor een goede inrichting en beheer van de woonomgeving) en is er aandacht voor veiligheid. Er moeten faciliteiten geboden worden voor ontmoeting en voor initiatieven van inwoners die voor iedereen goed bereikbaar zijn (en die ook voldoen aan de zogenaamde Agenda 22). Het gemeenschapshuis wordt gezien als de centrale voorziening, maar ook een brede school kan die functie vervullen. De gemeente vindt het belangrijk de voorzieningen dicht bij de mensen te houden/krijgen of (via de digitale weg) bereikbaar te maken. Het beleid van de gemeente is er nadrukkelijk op gericht om mensen zo lang mogelijk te laten wonen in hun vertrouwde omgeving. Deze punten worden hierna nader toegelicht.

Voorzieningenniveau – concentreren en multifunctioneel gebruik

De gemeente streeft naar kwalitatief goede basisvoorzieningen in de dorpen. Hierbij geldt dat de drie grotere dorpen (Grubbenvorst, Horst en Sevenum) voor sommige functies centrumdorpen zijn. Alle dorpen moeten (soms samen met het directe buurdorp) in beginsel kunnen beschikken over de basisvoorzieningen (zijnde school met gymnastiekzaal, een sportveld en mogelijkheden tot ontmoeting), maar voorzieningen voor de hele gemeenschap zullen zich wat meer concentreren in de drie grote dorpen. Welzijnsvoorzieningen zoals een sporthal komen in de drie grotere dorpen voor en hebben nadrukkelijk een bovenlokale functie.

Dit geldt ook voor zorgvoorzieningen zoals bijvoorbeeld het consultatiebureau. Kwaliteit gaat in deze voor spreiding over alle dorpen. Nevenstaande tabel bevat een overzicht van de per dorp aanwezige voorzieningen.

De gemeente is niet verplicht accommodaties te realiseren of in stand te houden, met uitzondering van onderwijsaccommodaties zoals geregeld in de onderwijswetgeving (basisscholen met gymnastiekzaal). Uitgangspunt bij accommodaties is dat de gemeente inzet op flexibele en multifunctionele accommodaties die goed gespreid zijn over de gehele gemeente en goed bereikbaar zijn. Alleen zo is het mogelijk de voorzieningen in de kleinere dorpen overeind te houden. Geïnvesteed wordt in accommodaties die door meer en grotere groepen gebruikers gebruikt kunnen worden. Dit geldt ook voor sport- en onderwijsgebouwen. Zo wordt voor wat betreft de basisscholen nadrukkelijk gekeken naar mogelijkheden om te komen tot het realiseren van een brede schoolfunctie (school gecombineerd met functies voor 0-13 jarigen zoals peuterspeelzaal, tussenschoolse en naschoolse opvang, kinderopvang, bibliotheek, etc.).

Bij toekomstige ontwikkelingen zal nadrukkelijk gekeken worden naar mogelijkheden voor clustering van activiteiten per dorp voor wat betreft de basisvoorzieningen. Ook stimuleert de gemeente particulier initiatief om het voorzieningenniveau in de dorpen op pijl te houden. Op basis van de WMO dienen er mogelijkheden tot ontmoeting geboden te worden. Veelal wordt deze mogelijkheid geboden in gemeenschapshuizen maar de ontmoetingsfunctie kan ook ingevuld worden binnen de brede schoolfunctie, door commerciële voorzieningen of juist in de publieke ruimte.

De gemeente werkt aan het opstellen van gemeentelijk accommodatiebeleid. De kadernota integraal accommodatiebeleid is in 2010 door de raad vastgesteld, om vervolgens verder uitgewerkt te worden in 3 deelnota's te weten een integraal huisvestingsplan onderwijs, een nota sportaccommodatiebeleid en een nota accommodatiebeleid welzijns- en overige voorzieningen. Het integraal huisvestingsplan onderwijs is in april 2012 vastgesteld.

Dorp	School (basisond.)	Gymzaal	Sportpark	Ontmoeting (binnen)
America	+	+	+	+
Broekhuizen	-	-	-	+
Broekhuizenvorst	+	+	+	-
Evertsoord	-	-	+#	+
Grubbenvorst	+ (2)	+*	+	+
Griendtsveen	+	-	+	+
Hegelsom	+	+	+	+
Horst	+ (4)	+*	+	+
Kronenberg	+	+	+	+
Lottum	+	+	+	+
Meerlo	+	+*	+	+
Melderslo	+	+	+	+
Meterik	+	+	+	+
Sevenum	+ (3)	-*	+	+
Swolgen	+	-	+	+
Tienray	+	-	+	+

Broekhuizen en Broekhuizenvorst worden (in het kader van de basisvoorzieningen) gezien als één dorp.

* Horst beschikt over twee gemeentelijke sporthallen, Grubbenvorst, Meerlo en Sevenum over één. In Sevenum is nog een particuliere hal, die gemeentelijk eigendom wordt. Horst kan beschikken over de particuliere hal "In de Riet" (tennis en volleybal).

Veld aanwezig. Wordt gebruikt door Jong Nederland en Vrouwengevangenis. Incidenteel Sparta uit Sevenum.

Overzicht aanwezige basisvoorzieningen. Bij ontmoeting zijn commerciële voorzieningen niet meegenomen (peildatum december 2010).

Stedenbouwkundig ontwerp Hof te Berkel

MFC de Zwingel

Publieke ruimte

De gemeente erkent het belang van een hoge kwaliteit van de publieke ruimte. Het plein kan ook nadrukkelijk een functie hebben als centraal ontmoetingspunt, als plek voor evenementen, om er te spelen, etc. In die zin kan het gezien worden als het levende hart in het dorp. De publieke ruimte dient juist onderhouden te worden. Er dient gezorgd te worden voor een passende inrichting. Daarbij is er aandacht voor duurzaamheid en de aanwezigheid van kunst in de openbare ruimte. Er wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de behoeften van alle leeftijdscategorieën en met mindervaliden. Zo wordt er ook gestreefd naar het aanbieden van voldoende speelruimte voor kinderen zowel in bestaande situaties als bij nieuwbouwplannen.

Kwetsbare groepen

Nadrukkelijk is er aandacht voor de kwetsbare groepen in de samenleving. De gemeente ontwikkelt een visie op wonen, welzijn en zorg. Centraal hierbij staat de ondersteuningsvraag vanuit de cliënt. Door de ontwikkeling dat mensen met een zorgbehoefte steeds langer zelfstandig blijven wonen in plaats van in een zorginstelling (extra-muralisering) zullen in toenemende mate mensen met een zorgvraag en mensen zonder een zorgvraag samen in dorpen en wijken wonen. Een groeiende groep mensen met een (intensieve) zorgvraag krijgt de komende jaren in een zo normaal mogelijke leefsituatie zorg. Was het voorheen bijna vanzelfsprekend dat mensen met beperkingen in een instelling terecht kwamen, de insteek wordt steeds meer om, zo lang als redelijkerwijs mogelijk is, zelf de regie te houden over het leven. Dat betekent zoveel mogelijk zelfstandig wonen met zorg aan huis en gebruik makend van het eigen sociale netwerk. In het woningbouwbeleid dient hier rekening mee gehouden te worden ook door het realiseren van kleinschalige woonzorgcombinaties. Samen met de maatschappelijk en bouwtechnisch uitvoerende partijen zal hier invulling aan gegeven worden.

Naast individuele voorzieningen vraagt deze ontwikkeling nadrukkelijk ook om ruimte voor “nieuwe” activiteiten, afhankelijk van de behoefte en vraag zoals ontmoeting, dagbesteding, eetpunten, ondersteuning mantelzorgers. Er zal geïnvesteerd worden in nieuwe manieren van vraaganalyse bij de zorgbehoevenden, in het aanboren van de eigen kracht in dorpen en sociale netwerken en in de realisatie van algemene en collectieve vormen van maatschappelijke ondersteuning.

Uitvoering

De dorpsraden hebben de afgelopen jaren hun wensen verwoord in dorpsontwikkelingsvisies en dorpsontwikkelingsprogramma's. De visie (DOV) schetst een beeld over hoe het dorp er over ongeveer 15 jaar uit moet zien. De visie is het beeld van het dorp zelf. Een beperkt aantal concrete actiepunten vanuit die visie is opgenomen in het dorpsontwikkelingsprogramma (DOP). Er bestaat overeenstemming tussen gemeente en dorpsraad over het oppakken van deze actiepunten. Niet alle sociaal maatschappelijke projecten komen overigens uit de dorpsontwikkelingsprogramma's. De onderdelen die ruimtelijk relevant zijn op het schaalniveau waar de structuurvisie zich op richt komen in dit hoofdstuk maar ook in de andere themahoofdstukken (paragraaf 3.2 t/m 3.6) nadrukkelijk aan bod

Projectnummer	Projectnaam	Naam dorp
Z1	Gezondheidscentrum/Servicecentrum	America
Z2	BMV inclusief kindcentrum	Broekhuizen
Z3	Clustering gebouwen basisscholen Kameleon	Grubbenvorst
Z4	Opwaardering c.c. 't Haeren	Grubbenvorst
Z5	MFC 't Gasthoes	Horst
Z6	Clustering basisschool Meuleveld/Peelhorst	Horst
Z7	Hof te Berkel (wonen en zorg)	Horst
Z8	Natuurlijk speelterrein Westsingel	Horst
Z9	Zoekgebied sportvoorzieningen (rondom Dendron-college)	Horst
Z10	Gezondheidscentrum (in voormalig gemeentehuis)	Meerlo
Z11	Basisschool en kindcentrum (in voormalig gemeentehuis)	Sevenum
Z12	Sportpark Kerkebosch (combinatie sport en welzijn)	Tienray-Swolgen
Z13	Aanpassing jeugdhuis Hegelsom (inclusief kindcentrum)	Hegelsom
Z14	Aanpassing Brouwershuis	Broekhuizen
Z15	Uitbreiding MFC de Zwingel (met kindcentrum)	Melderslo
Z16	BMV (inclusief kindcentrum)	Kronenberg
Z17	Clustering sportaccommodaties (tennisbanen en voetbalvelden)	Grubbenvorst

Tabel 5: Zorg en Welzijn.

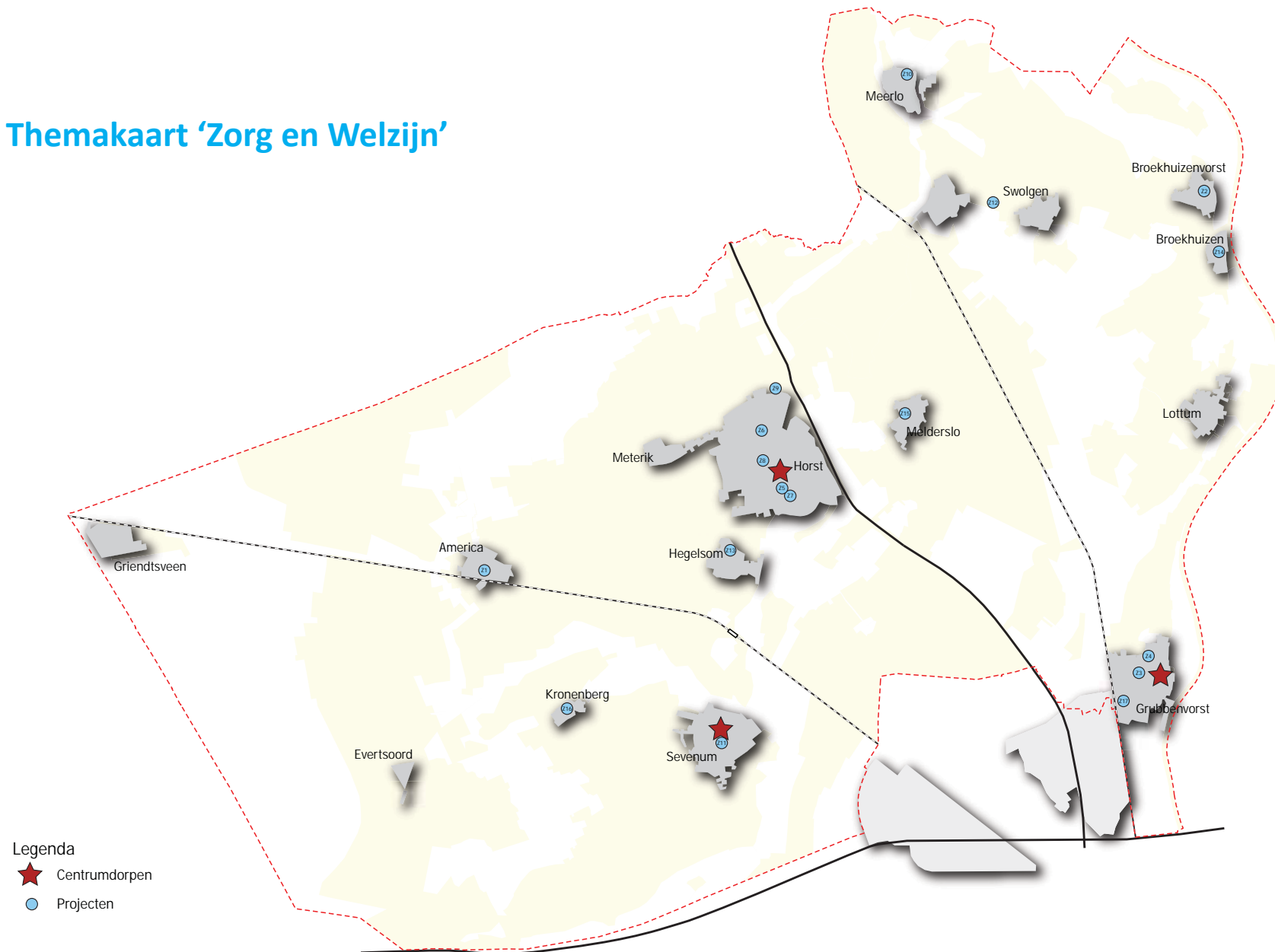
Overzicht aanwezige accommodaties per dorp gemeente Horst aan de Maas

Dorp	Sporthal	Huisartsenzorg	Ontmoeting (leefpleinen buiten)	Apotheek	Bibliotheek	Verpleeghuis	Verzorgingshuis	Tennis	Mono- Jeugdaccommodatie	Overig
America	-	+*	+	+	+	-	-	+	JN	Bondszaal Visvijver Volkstuinencomplex Peelmuseum Buitenbak paarden
Broekhuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Naesenhof
Broekhuizenvorst	-	-	+	-	+	-	-	+	-	Koetshuis Visvijver
Evertsoord	-	-	-	-	-	-	-	-	JN	-
Grubbenvorst	+	+	+	+	+	+	+	+	JN	Visvijver Schutterij Manege
Griendtsveen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Manege
Hegelsom	-	-	-	-	-	-	-	-	jeugdhuis	Manege
Horst	+ (2)	+	+	+	+	+	+	+	JN Scouting Mexx	Hockey Zwembad Tafeltennis Handboog Visvijver Rode Kruis Strandbad Evenemententerrein Atletiekbaan Volkstuinencomplex (3) Kantmuseum Schutterij Manege
Kronenberg	-	+	+	-	-	-	-	-	JN	Evenemententerrein
Lottum	-	+	+	-	+	-	-	-	-	Manege visvijver
Meerlo	+	+	-	+	-	-	-	-	-	Harmonie/KBO Manege Visvijver
Melderslo	-	-	+	-	-	-	-	-	-	Streekmuseum Buitenbak paarden
Meterik	-	-	+	-	-	-	-	-	JN	Buitenbak paarden Volkstuinencomplex
Sevenum	+#	+	+	+	+	-	+	+	JN Jeugdsoos (Walhalla)	Groene Kruisgebouw Visvijver
Swolgen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Visvijver
Tienray	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Zonnehof Visvijver

* apotheekhoudende huisarts

In Sevenum ligt ook een commercieel geëxploiteerde sporthal.

Themakaart 'Zorg en Welzijn'

Legenda

- ★ Centrumdorpen
- Projecten

3.5 Omgevingskwaliteit

Het thema omgevingskwaliteit is breed en omvat verschillende, uiteenlopende aspecten, zoals de ecologische hoofdstructuur, provinciale ontwikkelingszone groen (POG), natuur- en landschapskwaliteit, recreatieve beleving, leefbaarheid, maar ook cultuurhistorisch waardevolle elementen. Omgevingskwaliteit kan daarmee (ook) beschouwd worden als integratie van kwaliteit op vlak van milieu, natuur, ruimtelijke ordening, sociale belangen, economische belangen en, mobiliteit.

Bovenlokaal beleid

Provinciaal beleid

De provinciale belangen op het gebied van omgevingskwaliteit zijn afgeleid uit met name groene en blauwe waarden, afkomstig uit het POL. Onderscheidend zijn de EHS, de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG), Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel' en de veerkrachtige watersystemen. Het provinciale beleid voor het buitengebied richt zich met name op vier thema's:

- Perspectievolle landbouw;
- Natuur;
- Water;
- Platteland algemeen.

De ambities voor het thema perspectievolle landbouw richten zich op het verbeteren van de (ruimtelijke) structuur van grondgebonden landbouw, intensieve veehouderij en glastuinbouw/Greenport Venlo. Daarnaast wordt ingezet op de onderwerpen kennis en innovatie, het bevorderen van duurzame productie en het bijdragen aan milieukwaliteit en klimaat.

Voor het behouden en het verder ontwikkelen van de kwaliteit van de natuur zet de provincie in op realisatie van de ecologische hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden, Nationale Parken, soortenbescherming en bos- en mensgerichte natuur.

De provinciale ambities voor het ontwikkelen van een veerkrachtig en duurzaam watersysteem richten zich op het herstel van de sponswerking en natte natuur, het bevorderen van de waterkwaliteit van grond- en oppervlaktewater, het behouden van een duurzame drinkwatervoorziening en het vergroten van de veiligheid ten aanzien van overstromingen langs de Maas. Voor plattelandsontwikkeling wordt ingezet op het versterken van de leefbaarheid in dorpen, het behouden en versterken van de kwaliteit van het landschap, toerisme en recreatie.

Regionaal beleid

In samenwerking met omliggende gemeenten vindt de komende jaren een aantal ontwikkelingen plaats binnen de gemeente, waarover op regionaal niveau afspraken gemaakt zijn. Dit betreft met name het realiseren van een landschapspark/groenzone als onderdeel van werkgebied Greenport Venlo, ter compensatie, afscherming en verfraaiing van de bedrijfsbebouwing. Daarnaast wordt in het noorden van de gemeente een Oude Maasarm (Ooijen-Wanssum) gereactiveerd (onderdeel van de ontwikkeling van de Maascorridor, zie p.57), die doorloopt op het grondgebied van de gemeente Venray. Hiermee wordt ruimte voor water gecreëerd en worden ecologische en landschappelijke waarden versterkt.

Deze doelstellingen gelden ook voor de verbinding van de (her in te richten) watergang Groote Molenbeek met De Diepeling (nabij Tienray) en de Lollebeek (op het grondgebied van de gemeente Venray). De verbinding en herinrichting van de genoemde watergangen biedt ook mogelijkheden voor combinaties met extensieve recreatievormen.

In dit kader is de Gebiedsvisie Maasgaard van belang. Deze visie wordt opgesteld door de gemeenten Venray en Horst aan de Maas, het waterschap, de Provincie Limburg en de Dienst Landelijk Gebied (DLG). De Maasgaard is het gebied gelegen tussen de A67, de Maas en de grens met Noord-Brabant en kenmerkt zich vooral door het uitgestrekte platteland met veel dorpskernen, veel agrarische activiteit en opzichzelfstaande natuurgebieden. De gebiedsvisie Maasgaard betreft een ruimtelijke visie voor het gebied Maasgaard waarvan een wezenlijk deel behoort tot de EHS en waarbinnen zich ruimtelijke knelpunten voordoen die alleen in samenhang kunnen worden opgelost. De visie heeft onder meer tot doel de EHS op gebiedsniveau per saldo te verbeteren (EHS saldobenadering) en gezamenlijk andere grootschalige groen/blauwe verbindingen te realiseren. In de Gebiedsvisie Maasgaard wordt verder natuurontwikkeling gecombineerd met recreatieve ontwikkelingen. De beleefbaarheid van het landschap wordt daarmee versterkt. Tenslotte wordt zuinig omgegaan met landbouwgronden.

Vanuit het oogpunt van landschappelijke herkenbaarheid en robuustheid van natuurgebieden wordt ingezet op het realiseren van de restopgave nieuwe natuur in en nabij grote natuurgebieden en voor het (ecologisch) verbinden van deze gebieden. Op die manier ontstaat een aaneengesloten systeem van natuurgebieden en beekdalen: via Peelvenen, Heidsche Peel, Vliegbossen, Zwartwater, Ballonzuilen, Loobeek, Boshuizerbergen, nieuwe maasgeulen, oude maasarm, Schuitwater, Grote Molenbeek weer terug naar Peelvenen. Ook wel de 'groene 8' genoemd, waarbinnen ook extensieve recreatie mogelijk is.

De kwaliteit van het gebied Maasgaard krijgt een forse impuls door de groene kwaliteiten in combinatie met het realiseren van noodzakelijk rode ontwikkelingen (elders). Uitgangspunten daarbij zijn een tenminste neutrale rood-groenbalans, financiële verevening en ruimtelijke kwaliteitsverbetering.

Ontwerpschets Reactivering Oude Maasarm

Kasteelse bossen

Gemeentelijk beleid

De gemeente Horst aan de Maas streeft ernaar om de omgevingskwaliteiten te behouden en te ontwikkelen conform nationaal en provinciaal beleid. Aanvullend op dit beleid wordt grote waarde gehecht aan het open cultuurlandschap, zoals bijvoorbeeld het Meterikseveld, Meldersloseveld, tussen Severnum en Kronenberg en tussen Lottum en Broekhuizen en de 'driehoek' tussen Meerlo, Tienray en Swolgen (zie kaart p.59).

Voor de drie beleidsmatige speerpunten van de gemeente Horst aan de Maas (agribusiness, toerisme & recreatie en leefbaarheid) is het landschap (de omgevingskwaliteit) een belangrijke factor. Het vormt namelijk de productieruimte voor de agrarische sector, het verblijfsgebied voor toeristen en recreanten en de woonomgeving voor de inwoners. Om de speerpunten tot een succes te maken, is het van belang dat de aantrekkelijkheid van het landschap (de omgevingskwaliteit) gewaarborgd blijft en zoveel mogelijk versterkt wordt.

Bestaande plannen die in het gemeentelijke beleid een belangrijke plaats innemen/krijgen zijn: de ontwikkeling van ecologische verbindings- en bufferzones, landschapspark De Peelbergen en natuurontwikkeling in het kader van de Maascorridor (zie p.57). Daarnaast is en wordt ingespeeld op de dynamiek in de land- en tuinbouw, onder meer in het kader van de reconstructie. Dit wordt gedaan door in te zetten op een nieuw te ontwikkelen eigen kwaliteit, in relatie tot de ruimtelijke eisen van de sector.

Dit speelt met name in de landbouwontwikkelings- en glastuinbouwgebieden rondom Horst, Meterik, Hegelsom, Melderslo en Grubbenvorst. Ook zet de gemeente in op de verfraaiing van het boerenlandschap en het vergroten van de beleving van het landschap, het realiseren van particulier groen en het beschermen van beschermingswaardige houtopstanden.

Voor alle dorpen van de gemeente Horst aan de Maas zijn afzonderlijke groenstructuurvisies opgesteld. Per kern zijn de gewenste groenstructuren aangegeven. De visies vormen de basis voor het uitvoeren van een eenduidige beleids- en beheerstrategie. Voor onderhavige gebieddekkende structuurvisie is met name het versterken van de dorpsranden relevant.

De voormalige gemeente Horst aan de Maas heeft in het Landschapontwikkelingsplan (LOP) een vijftiental zogenaamde 'parels' benoemd. Deze zijn vooral vanuit toeristisch-recreatief oogpunt van belang. Het betreft hier zowel cultuurhistorisch waardevolle gebieden als gebieden met specifieke natuurwaarden. Instandhouding en waar mogelijk versterking van deze parels staat voorop.

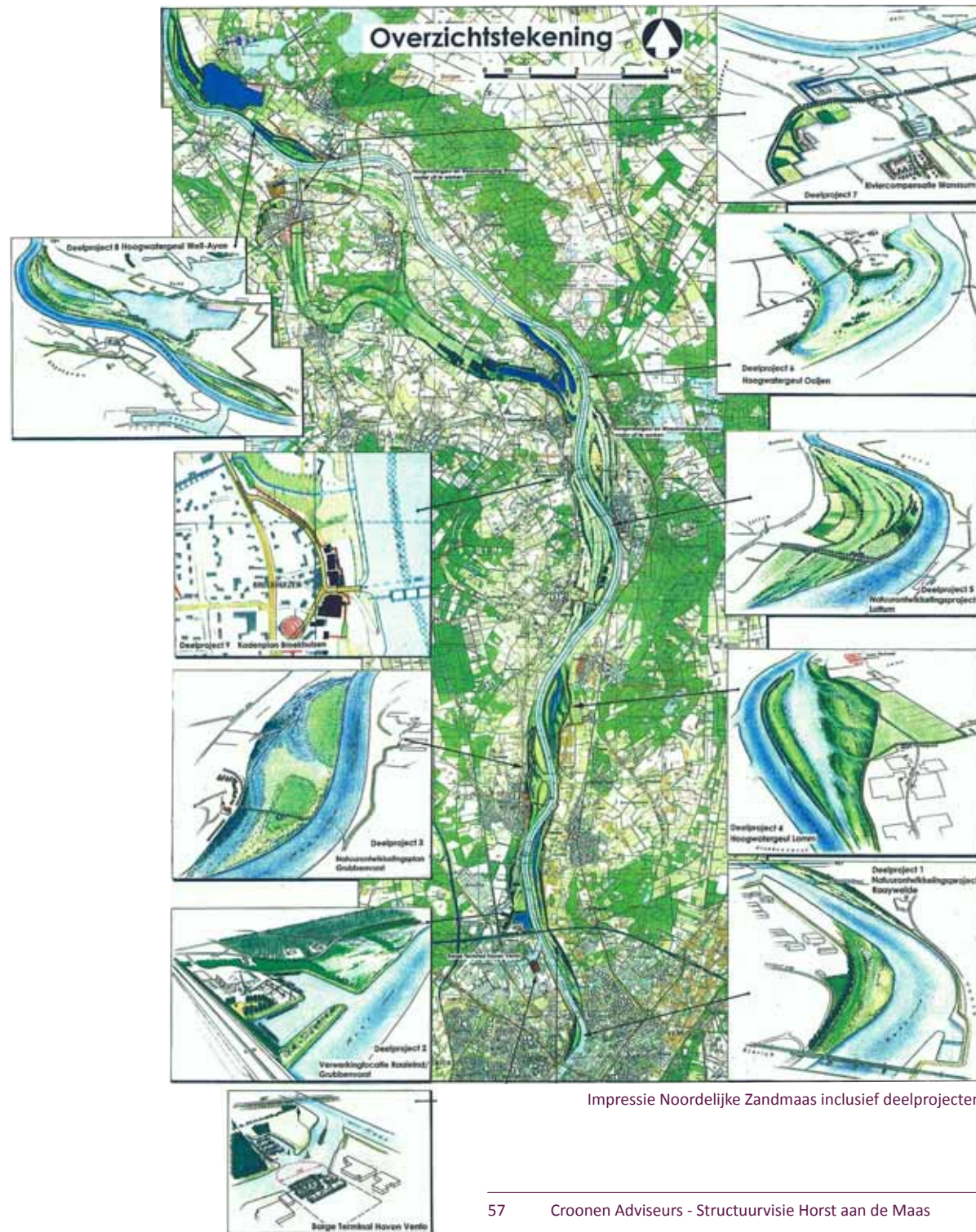

Groene Campus Asdonck te Hegelsom

Rozentuin Lottum

Impressie Noordelijke Zandmaas inclusief deelprojecten

Cultuurhistorische parels

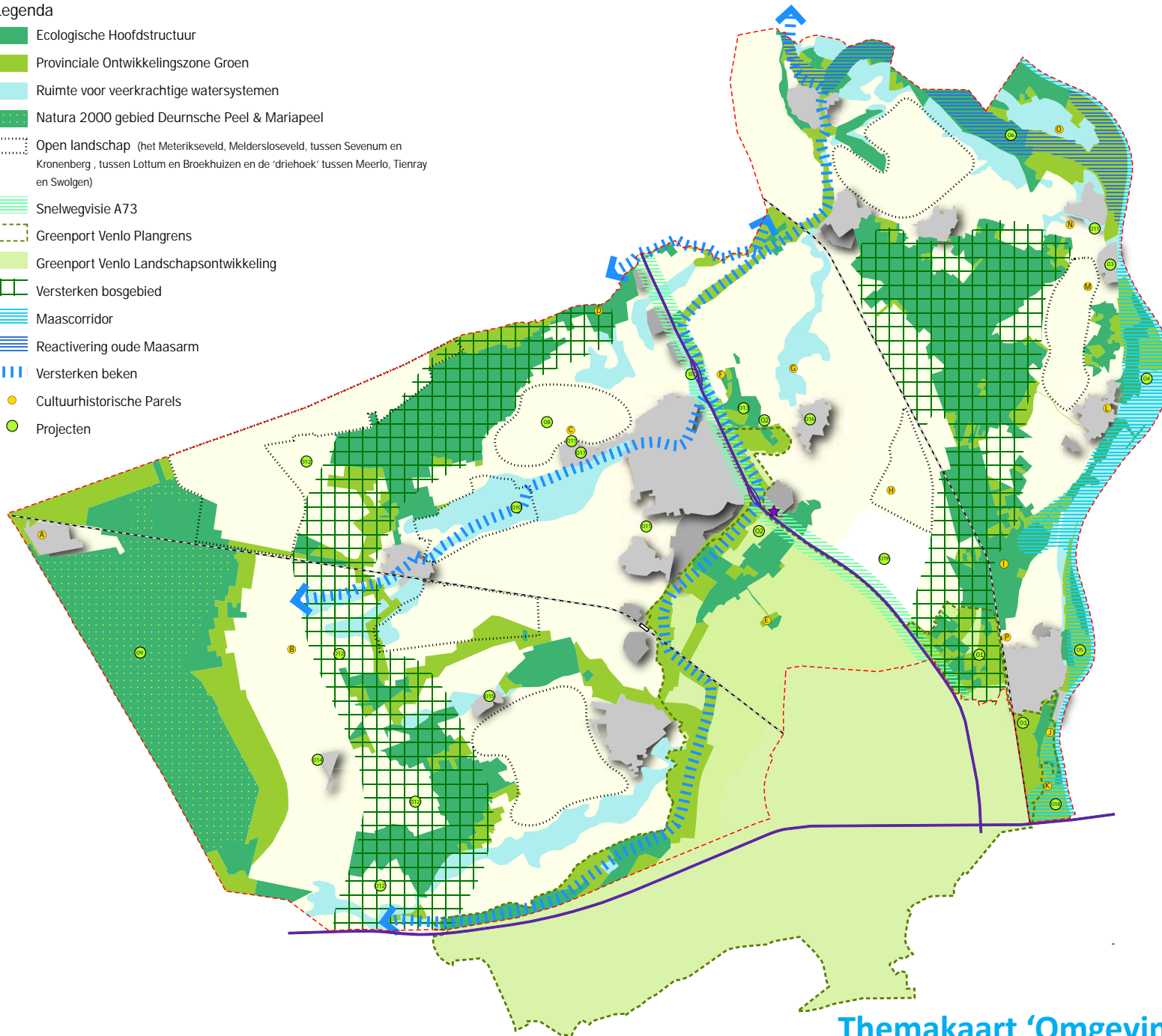
- A. Dorp Griendtsveen
- B. De Zwarte Plak
- C. Molen Eendracht maakt Macht
- D. Castenraysche Vennen
- E. De Brommèr
- F. Kasteelpark Ter Horst
- G. Lummeriksbroek
- H. Hooge heide
- I. Kaldenbroek
- J. Het Gebroken Slot
- K. Knibbershof
- L. Kasteel De Borggraaf
- M. Kasteel Broekhuizen
- N. Landgoed De Kolk
- O. Kasteel Ooijen
- P. Landgoed Breukers

Projectnummer	Projectnaam
O1	Groenbuffer Grubbenvorst
O2	Natuurpark Kasteelsche Bossen Reulsberg
O3	Kadeplan Broekhuizen
O4	Rivierverruimingsproject Lottum
O5	Natuurontwikkelingsplan Grubbenvorst
O6	Reactivering Oude Maasarm Ooijen-Wanssum
O7	Landschappelijke inpassing A73
O8	Herstel openheid Meterikseveld
O9	Herstel en ontwikkeling Peelvenen
O10	Herinrichting Kabroeksebeek
O11	Dorpsranden: o.a. Broekhuizenvorst (Roathweg), Meterik (Schadijkerweg), Horst-Hegelsom (Hagelkruisweg)
O12	Park de Peelbergen
O13	Herinrichting Groote Molenbeek (tussen A73 en spoorlijn Venlo-Nijmegen), Lollebeek, Diepeling
O14	Herinrichting plein gemeenschapshuis Evertsoord
O15	Herinrichting dorpskern ('blauwdruk') / Integrale verbetering watersysteem Kronenberg
O16	Herinrichting dorpskern (basisschool/kerk) Melderslo
O17	Herinrichting dorpskern (St. Jansstraat/MFC) Meterik
O18	Natuur- en landschapontwikkeling nabij CVI
O19	Natuur- en landschapontwikkeling nabij LOG Witveldweg

Tabel 6: Projecten omgevingskwaliteit.

Legenda

- Ecologische Hoofdstructuur
- Provinciale Ontwikkelingszone Groen
- Ruimte voor veerkrachtige watersystemen
- Natura 2000 gebied Deurnsche Peel & Mariapeel
- Open landschap (het Meterikseveld, Meldersloseveld, tussen Sevenum en Kronenberg, tussen Lottum en Broekhuizen en de 'driehoek' tussen Meerlo, Tienray en Swolgen)
- Snelwegvisie A73
- Greenport Venlo Plangrens
- Greenport Venlo Landschapsonwikkeling
- Versterken bosgebied
- Maascorridor
- Reactivering oude Maasarm
- Versterken beken
- Cultuurhistorische Parel
- Projecten

Themakaart 'Omgevingskwaliteit'

“We willen in Limburg toe naar een betrouwbaar, vlot, veilig en duurzaam vervoer van mensen, goederen en informatie, door een gericht aanbod van mobiliteitsvoorzieningen van de zijde van de overheid en door een efficiënt gebruik van deze vervoersvoorzieningen door burgers, overheid en bedrijven.” (ambitie ‘Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan’)

3.6 Mobiliteit

In hoofdstuk 2 is reeds ingegaan op de bereikbaarheid van de gemeente Horst aan de Maas (via de weg, het spoor en het water). Geconstateerd is dat de bereikbaarheid (via het bovenlokale wegen, spoor en waternet) in zijn algemeenheid goed te noemen is. Problematieken voor het thema mobiliteit spelen dan ook voornamelijk op lokaal niveau, zoals de aanleg van fietspaden tussen dorpen. Dit thema kent daarom gedeeltelijk een ander abstractieniveau dan de andere thema's.

Bovenlokaal beleid

Provinciaal beleid

Om de mobiliteitsvraagstukken van het komende decennium aan te pakken, hanteert de provincie in haar Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP) een drieslag:

- Mobiliteitsvoorzieningen worden optimaal benut, door een betere organisatie van het verkeer;
- Er wordt sturing gegeven aan het efficiënter gebruik van het totale vervoerssysteem, door het beïnvloeden van burgers en (vooral) bedrijven in hun mobiliteitskeuzes;
- Er wordt extra infrastructuur gerealiseerd op plekken waar nu al voorzien wordt dat het benutten en beïnvloeden op lange termijn onvoldoende oplossing biedt.

Om de verkeersveiligheid te verbeteren wordt ingezet op drie pijlers (de 3 'e's'):

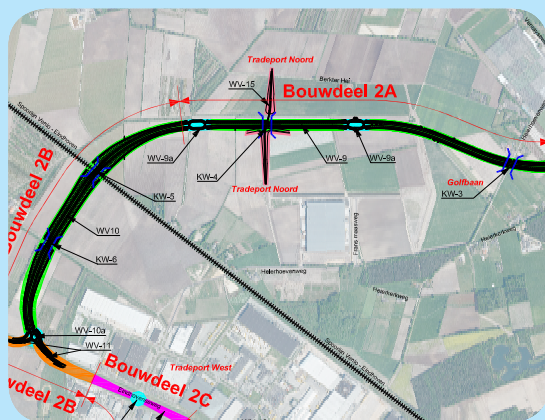
- Engineering: aanpak van infrastructuur volgens Duurzaam Veilig;
- Education: permanente verkeerseducatie in basis- en voortgezet onderwijs;
- Enforcement: aanpak van de handhaving.

Door de ontwikkeling van Greenport Venlo concentreren zich de komende jaren belangrijke ruimtelijk-economische activiteiten rondom het knooppunt van de A67 en de A73. Voor de beoogde ontwikkeling van dit gebied is een goede (inter)nationale en regionale ontsluiting nodig. Hierin is voorzien door de realisatie van de A73-Zuid, de aanleg van de A74 en de aanleg van de Greenportlane. De Greenportlane neemt de huidige regionale functie van de N556 over.

Op het gebied van langzaam verkeer zet de provincie in op het verbeteren van de veiligheid van fietsers, het verbeteren, aanvullen en in stand houden van de provinciale fietspaden en het gemeentelijk fietsroutenetwerk. Fietsgebruik en de instandhouding en het gebruik van recreatieve fietsroutes worden gepromoot. Bij onder andere stations en haltes van het openbaar vervoer (OV) wordt het aantal fietsenstallingen uitgebreid.

Hiertoe wordt in Greenport Venlo een fietssnelweg gerealiseerd die onder andere de NS-stations Venlo – Blerick en Horst – Sevenum met elkaar verbindt: de Greenport Bikeway.

Voor het OV streeft de provincie naar een provinciedekkend openbaar vervoer, zodat iedere burger hier toegang toe heeft. Het OV moet aansluiten op nationale en internationale knooppunten.

Definitief trace Greenportlane

Spoorlijn

Regionaal beleid

Het overleg tussen provincie en gemeenten over het te voeren beleid en de besteding van de gelden is geformaliseerd in het Regionaal Mobiliteitsoverleg (RMO). De gemeente Horst aan de Maas maakt deel uit van het RMO Noord Limburg ².

Voorjaar 2011 is de Regionale Mobiliteitsvisie (RMV) voor het RMO Noord Limburg vastgesteld. In de RMV staat beschreven dat de regio kiest voor het versterken van een duurzame kwaliteit, waarin qua wonen, zorg, werkgelegenheid en recreatie voor een hoogwaardig niveau wordt gekozen. Voor de ruimtelijk economische positionering is het de opgave om de bijzondere kwaliteiten van het gebied optimaal te benutten. Het gaat om unieke vestigingsmilieus voor wonen, werken en recreatie.

Enkele aandachtspunten uit deze regionale mobiliteitsvisie zijn:

- Opstellen regionaal fietspaden netwerk;
- OV-knooppunt station Horst-Sevenum;
- E-bike regio;
- Gezamenlijke aanpak educatietrajecten.

Gemeentelijk beleid

Eind 2010 is gestart met het opstellen van een gemeentelijk verkeer en vervoerplan (GVVP). Dit vervangt de oude GVVP's van de voormalige gemeenten Horst aan de Maas, Sevenum en Meerlo-Wanssum (deels). De gemeente streeft naar één integraal en alles omvattend plan, dat bestaat uit een kaderstellend- en uitvoeringsgedeelte. In het GVVP wordt de verkeersvisie voor de komende tien jaren en verder beschreven.

² Onderdeel van het RMO: Venray, Venlo, Peel en Maas, Gennep, Bergen, Mook en Middelaar, Horst aan de Maas

De hoofddoelstelling van het gemeentelijk mobiliteitsbeleid is: “Het zorgdragen voor een betrouwbare bereikbaarheid voor het sociaal, economisch en toeristisch recreatief functioneren van de gemeente Horst aan de Maas, rekening houdend met de aspecten verkeersveiligheid, verkeersleefbaarheid en duurzaamheid.” In het GVVP komen de volgende, ruimtelijk relevante, onderwerpen aan bod:

- Het verhogen van de verkeersveiligheid: vormgeving wegennet conform de gewenste wegcategory; inrichten (nieuwe) woonwijken als 30 km-zone; verder inrichten 60 km-zones in het buitengebied;
- Het waarborgen van de bereikbaarheid van sociaal, economische en toeristisch-recreatieve bestemmingen;
- Het bevorderen van het gebruik van de fiets;
- Het bevorderen van het gebruik van het openbaar vervoer.

Uitvoering

Naast het realiseren van de gewenste wegcategory (zoveel mogelijk in combinatie met groot onderhoud en nieuwe ruimtelijke plannen) en het opstellen van een nieuw GVVP (dat naar verwachting in het voorjaar van 2013 vastgesteld wordt), wordt in de komende jaren een tweetal verkenningen naar nieuwe auto-infrastructuur uitgevoerd. Onderwerpen van deze onderzoeken zijn (de zoekgebieden zijn op de themakaart ‘Mobiliteit’ weergegeven’):

- Een verbindingsweg tussen de Stationsstraat (N556) en de Midden Peelweg (N277);
- Knelpunt station Horst-Sevenum.

Daarnaast worden er ook haalbaarheidsonderzoeken in gang gezet naar ontbrekende fietsvoorzieningen¹:

- Een verbinding tussen Grubbenvorst en Venlo via ZON Freshpark.

Op dit moment zijn een aantal concrete projecten benoemd dat bij kan dragen aan de verwezenlijking van de mobiliteitsdoelstellingen. Het GVVP wordt naar verwachting in het voorjaar van 2013 vastgesteld, mogelijk tegelijkertijd met onderhavige integrale structuurvisie. Op het gebied van openbaar vervoer wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar:

- Station Grubbenvorst.

A73

Veerpont

¹ Hieronder kan verstaan worden, vrijliggend fietspad of fiets(suggestie)stroken of het opwaarderen van bestaande toeristische fietsverbindingen of een combinatie daarvan.

Midden-Peelweg

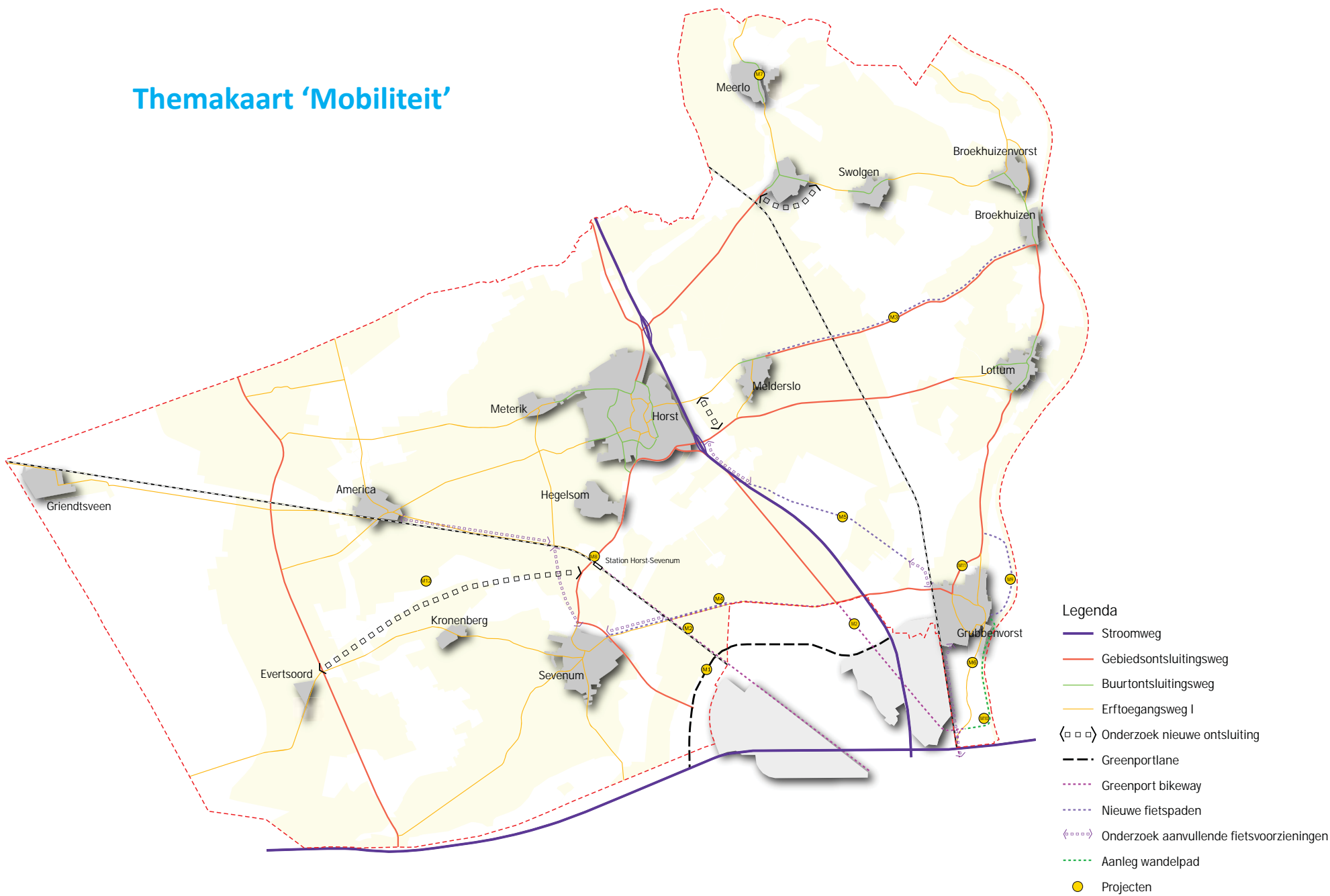

Knooppunt A73-A67

Projectnummer	Projectnaam
M1	Afronding aanleg Greenportlane
M2	Aanleg Greenport Bikeway
M3	Aanleg fietspad Melderslo – Broekhuizen
M4	Aanleg fietspad Grubbenvorsterweg Sevenum
M5	Aanleg fietspad Witveldweg Grubbenvorst
M6	Onderzoek fietsvoorzieningen in relatie tot CVI / Venloseweg Grubbenvorst
M7	Herinrichting Hoofdstraat (na gereedkomen rondweg bij Wanssum) – Meerlo
M8	Onderzoek vormgeving kruispunt Stationsstraat-Spoorweg (NS-station) – Hegelsom
M9	Verbetering recreatieve fietsroute tussen Venlo en Lottum (via Maasvallei)
M10	Aanleg wandelpad langs de Maas
M11	Aanleg fietsoversteek Steegerakkerweg
M12	Onderzoek Oost-westverbinding

Tabel 7: Projecten mobiliteit.

Themakaart 'Mobiliteit'

4 UITVOERING

4.1 Inleiding

De doelstelling die de gemeente heeft met voorliggende structuurvisie is driedelig. Enerzijds dient de structuurvisie een integraal beleidskader te vormen van de ontwikkelingen die de gemeente voor ogen staan voor de langere termijn. Dit is in de vorige hoofdstukken gebeurd. Daarnaast verschaft de gemeente hiermee inzicht hoe zij nieuwe initiatieven afweegt en welke randvoorwaarden hier eventueel bij gelden. Het geeft richting aan initiatiefnemers en maakt duidelijk onder welke voorwaarden ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt kunnen worden. Niet in alles is voorzien. Het college van burgemeester en wethouders kan gemotiveerd afwijken. Tenslotte biedt de structuurvisie mogelijkheden voor het plegen van kostenverhaal voor bovenplanse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen, zoals die zijn opgenomen in de afdeling Grondexploitatie van de Wet ruimtelijke ordening. In dit hoofdstuk zal daar dieper op worden ingegaan. Dat gebeurt aan de hand van de volgende thema's:

- Ruimtelijk beleid;
- Instrumenten;
- Financieel.

4.2 Ruimtelijk beleid

De rol die de gemeente inneemt bij ruimtelijke ontwikkelingsopgaven, kan per opgave verschillen. Steeds zal de gemeente een strategie kiezen die aansluit bij haar beleidsambities. Deze strategie beschrijft de wijze waarop de gemeente haar samenwerking inricht, welke samenhangende inzet van het grondbeleidinstrumentarium zij daarbij kiest alsmede de financiële kaders. Daarbij wordt aangesloten bij het beleid dat de gemeente heeft vastgelegd in de vigerende Nota Grondbeleid.

Uitgangspunt van de Nota Grondbeleid van de gemeente Horst aan de Maas is dat primair gekozen is voor een actief grondbeleid.

Hierbij wordt gestreefd naar zoveel mogelijk eigen grondposities, waar nodig aangevuld met een actieve inzet van instrumenten als het gemeentelijke voorkeursrecht en (als het echt niet anders kan) de mogelijkheid van onteigening.

Als gevolg van (grond)eigendomssituatie of indien sprake is van complexe risicovolle ontwikkelingen wordt facilitair grondbeleid en/of een PPS-construc-ties niet uitgesloten. Bij facilitair grondbeleid kiest de gemeente voor een meer ondersteunende rol, bij het mogelijk maken van gewenste ruimtelijke ontwikkelingen, die vooral zal bestaan uit het planologisch faciliteren en het verhalen van de daarvoor te maken kosten.

Monitoring

De structuurvisie vormt de hoofdlijn van het ruimtelijke beleid. De strategische beleidskeuzes zullen verder uitgewerkt worden in concrete projecten en opgaven voor de komende periode. Daar hoort ook monitoring van de doorwerking van het beleid bij om te bewaken of de beoogde doelen daadwerkelijk worden bereikt. Uit de monitoring kan blijken dat de structuurvisie op zeker moment op onderdelen moet worden herzien, omdat het gekozen beleid niet effectief blijkt, of omdat verwachte ontwikkelingen een andere wending hebben gekregen.

In de Nota Grondbeleid is vastgelegd dat de structuurvisie eenmaal per vier jaar als geheel wordt geactualiseerd. Dit gebeurt bij aanvang van de nieuwe collegeperiode. De projectenlijst wordt jaarlijks geactualiseerd.

4.3 Instrumenten

Op basis van de structuurvisie voert de gemeente regie. Het inzetten van privaatrechtelijke en publiekrechtelijke instrumenten stelt de gemeente daarbij in staat om sturing te kunnen geven aan ruimtelijke initiatieven en de doelen uit de structuurvisie te realiseren.

Privaatrechtelijke instrumenten zijn de overeenkomsten tussen de gemeente en derden, waarin wederzijdse rechten en plichten worden vastgelegd, zoals bijvoorbeeld een realisatieovereenkomst. Bij ontwikkelingen zowel binnen als buiten de contouren, zoals opgenomen in de provinciale Contourenatlas, zal het Gemeentelijk Kwaliteitsmenu van toepassing worden verklaard.

Publiekrechtelijke instrumenten zijn primair de instrumenten uit de Wro, zoals het bestemmingsplan en het exploitatieplan.

Privaatrechtelijke overeenkomsten

Bij nieuwe ruimtelijke initiatieven die plaatsvinden in de kernen of het buitengebied streeft de gemeente ernaar om primair actief grondbeleid te voeren. Het in eigendom verwerven van een grondpositie vormt hierbij het sterkste regie instrument om de gewenste ruimtelijke ontwikkeling te kunnen realiseren.

Indien actief grondbeleid niet mogelijk of wenselijk is, zal de gemeente via afspraken c.q. samenwerking met derden zorgdragen voor borging van haar belangen. Dit kan in de vorm van bijvoorbeeld een realisatieovereenkomst of een exploitatieovereenkomst. Hierin kunnen afspraken worden vastgelegd over zowel de nagestreefde ruimtelijke kwaliteit als over het kostenverhaal.

Publiekrechtelijke instrumenten

Indien door omstandigheden een overeenkomst niet haalbaar blijkt, maar de gemeente de realisatie publiekrechtelijk toch mogelijk wil maken, zal zij de realisatiedoelen verankeren via de publiekrechtelijke weg in een exploitatieplan dat samen met het bestemmingsplan wordt vastgesteld. Het gaat dan over het betalen van een exploitatiebijdrage en het stellen van locatie-eisen. Daarnaast kunnen in een exploitatieplan ook eisen worden gesteld aan de fasering van de uitvoering en de kwaliteit van de inrichting van de openbare ruimte.

Een andere wijze waarop de gemeente in staat is om middels concrete rechten en plichten sturing te geven aan ruimtelijke ontwikkelingsopgave is door gebruik te maken van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) of Ontheffingswet.

Gemeentelijk kwaliteitsmenu (GKM)

Het grondprincipe van het gemeentelijk kwaliteitsmenu (GKM) is, dat bepaalde ontwikkelingen ter plaatse leiden tot verlies aan omgevingskwaliteit, hetgeen dient te worden gecompenseerd door een kwaliteitsbijdrage. Dit geldt zowel voor ontwikkelingen binnen als buiten de 'rode contouren'. De kwaliteitsbijdrage wordt ingezet om de woon-, leef-, en werkomgeving in de gemeente te verbeteren. De werkwijze van het gemeentelijk kwaliteitsmenu wordt in hoofdstuk 5, nader toegelicht.

4.4 Financieel

De diverse ruimtelijke ontwikkelingen binnen en buiten de kernen vergen de nodige investeringen. De dekking voor deze ontwikkelingen zal overwegend moeten plaats vinden door middel van:

1. Gemeentelijke grondexploitatie;
2. Kostenverhaal;
3. (Algemene middelen) begrotingsreserves;
4. Overige opbrengsten.

4.4.1 Gemeentelijke grondexploitaties

De gemeente streeft er naar om, daar waar mogelijk, ruimtelijke ontwikkelingsopgaven te realiseren via een gemeentelijke grondexploitatie, al dan niet in samenwerking met een of meerdere private partijen. Indien de gemeente niet in staat is een ontwikkeling te realiseren via een (gedeeltelijke) gemeentelijke grondexploitatie wordt ernaar gestreefd om maximaal kostenverhaal te plegen.

4.4.2 Kostenverhaal

Voor een efficiënte en rechtmatige uitvoeringsstrategie bij de structuurvisie is het van belang dat er aanwijzingen worden gegeven over de wijze waarop het kostenverhaal geregeld zal worden.

In aansluiting op de Wro wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen:

1. Gebiedseigen voorzieningen;
2. Bovenwijkse voorzieningen;
3. Bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen;
4. Bovenplanse verevening.

Gebiedseigen voorzieningen

Alle nieuwe ontwikkelingen dienen op een goede ruimtelijke, functionele en landschappelijke wijze te worden ingepast. Dit zijn gebiedseigen kosten, aangezien deze kosten worden gemaakt teneinde een goede inpassing van het beoogde project te bereiken. Ook indien deze kosten buiten de plangrens vallen, zijn deze kosten noodzakelijk om een goede functionele en ruimtelijke inpassing te garanderen. Hierdoor zijn deze kosten geheel toerekenbaar aan de nieuwe ontwikkeling.

Bovenwijkse voorzieningen

De Wro maakt het mogelijk om kosten in verband met werken, werkzaamheden en maatregelen waarvan een bepaald exploitatiegebied profijt heeft, toe te rekenen aan dat exploitatiegebied, conform art. 6.13, lid 6 van de Wro. Hoofdstuk 3 (zie tabel p.22-23) van deze structuurvisie bevat de locaties waar dergelijke voorzieningen aan de orde zijn.

Om de kosten voor bovenwijkse voorzieningen te verhalen is het noodzakelijk dat kan worden aangetoond dat het exploitatiegebied:

- a. Profijt heeft van die betreffende voorzieningen, en;
- b. Er aangetoond kan worden dat de voorzieningen toerekenbaar zijn aan het exploitatiegebied (causaliteit), en;
- c. Er wordt aangeven in welke mate de kosten van de voorzieningen ten laste kunnen worden gebracht van het exploitatiegebied (proportionaliteitsbeginsel).

Het kostenverhaal van bovenwijkse voorzieningen kan de gemeente door middel van het privaatrechtelijke spoor overeenkomen of middels het publiekrechtelijke spoor dwingend opleggen door middel van een exploitatie-

plan. Binnen de gemeente spelen diverse projecten die vallen onder de noemer bovenwijkse voorzieningen. De gemeente Horst aan de Maas heeft deze projecten samengebracht in de Nota reserve bovenwijkse voorzieningen. Op basis van deze nota zullen toerekenbare kosten verhaald gaan worden.

De projectenlijst die opgenomen is in de Nota Bovenwijkse voorzieningen is als bijlage 3 aan deze structuurvisie toegevoegd.

Bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen (Gemeentelijk kwaliteitsmenu)

De gemeente Horst aan de Maas is voornemens de komende jaren investeringen te doen die bijdragen aan een algemene verbetering van de woon-, leef-, en werkkwaliteiten van deze gemeente. Deze investeringen hebben daarmee een positieve uitwerking op de waardeontwikkeling van bestaand alsook nieuw te realiseren onroerend goed. De gemeente vindt het daarom gerechtvaardigd om bij het aangaan van een overeenkomst inzake de grondexploitatie waar nodig en mogelijk ook een kwaliteitsbijdrage te vragen ten behoeve van deze gemeentelijke investeringen. Het vormt een tegenprestatie voor de verdere verdichting en versterking van locaties binnen en buiten de 'rode contouren'.

Waar realisatie van de investeringen ruimtelijk en planmatig niet op eigen terrein of directe omgeving mogelijk is en tegelijk met de nieuwe ontwikkeling kan worden gerealiseerd, dient de kwaliteitsbijdrage in de vorm van een financiële compensatie aan het Gemeentelijk kwaliteitsmenu (GKM) te worden voldaan.

Dit GKM is opgedeeld in twee fondsen:

- Kwaliteitsfonds buitengebied;
- Leefbaarheidsfonds dorpen.

Kwaliteitsfonds buitengebied

Ten behoeve van behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied, stelt de gemeente een fonds in voor het landelijk gebied, (=buiten de 'rode contouren', conform de provinciale Contourenatlas). Om de omgevingskwaliteit in het buitengebied van de gemeente Horst aan de Maas te vergroten, investeert de gemeente ten laste van dit fonds o.a. in natuurontwikkelingen, landschapsversterking, recreatieve voorzieningen, cultuurhistorie en in de concentratie, revitalisering en sloop van intensieve veehouderijen en glastuinbouw (IV en glas). Uitgangspunt bij IV en glas is, dat geld van de sector ook in de sector blijft. De kwaliteitsverbeterende projecten zijn in hoofdstuk 3 van deze structuurvisie weergegeven in de uitvoeringsagenda, die als bijlage 2 onderdeel uitmaakt van deze structuurvisie. Deze uitvoeringsagenda zal jaarlijks door het college worden geactualiseerd en vastgesteld. Het fonds zal zoveel mogelijk worden gevoed met de opbrengsten van het kostenverhaal dat zal worden gepleegd bij initiatieven die plaatsvinden in het buitengebied.

Leefbaarheidsfonds dorpen

In het kader van een kwalitatief hoogwaardige woon- en leefomgeving, stelt de gemeente tevens een fonds in voor de dorpen (=binnen de 'rode contouren', conform de provinciale Contourenatlas). Om de omgevingskwaliteit van de 16 dorpen binnen de gemeente van Horst aan de Maas te vergroten, investeert de gemeente in leefbaarheid van deze dorpen. Meer specifiek hebben deze investeringen betrekking op sociale maatschappelijke voorzieningen, versterking van de omgevingskwaliteit en herstructureringsopgaven. Ten laste van dit fonds kunnen bijvoorbeeld projecten en voorzieningen worden gefinancierd die voortvloeien uit de steeds verder gaande "vergrijzing" binnen de gemeente. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan herstructurering (sociale) woningbouw of herinrichting van de openbare ruimte.

Deze kwaliteitsverbeterende projecten zijn eveneens in hoofdstuk 3 van deze structuurvisie weergegeven in de uitvoeringsagenda, die als bijlage 2 aan deze structuurvisie is toegevoegd. Ook deze uitvoeringsagenda zal jaarlijks worden geactualiseerd en vastgesteld. Het leefbaarheidsfonds zal vanzelfsprekend (zoveel als mogelijk) worden gevoed met de opbrengsten van het kostenverhaal bij initiatieven binnen de dorpen.

Bovenplanse verevening

De bovenplanse verevening is gericht op een bijdrage vanuit exploitatiegebieden met een exploitatieoverschot naar andere exploitatiegebieden met een exploitatietekort. De Wro bepaalt dat bovenplanse kosten in meerdere exploitatiegebieden kunnen worden doorbelast in de vorm van een fondsbijdrage. Dit kan alleen indien er in de structuurvisie een basis is gelegd voor bovenplanse verevening, door benoeming van ruimtelijke projecten met een functionele en ruimtelijke samenhang. In deze structuurvisie is nauwelijks sprake van projecten die middels de constructie van verevening eenvoudiger realiseerbaar worden, om gebruik te gaan maken van dit instrument. Verder geldt dat de gemeente Horst aan de Maas kiest voor een actief grondbeleid en daarmee in hoofdzaak zelf de grondexploitatie voert. Daarom is het instrument bovenplanse verevening niet direct nodig. Exploitatieresultaten vloeien immers terug en exploitatietekorten worden gedekt uit de algemene reserve van de grondexploitatie. De structuurvisie kent dan ook geen verdere uitwerking ten aanzien van bovenplanse verevening.

4.4.3 (Algemene middelen) begrotingreserve

Niet alle investeringen in ruimtelijke ontwikkelingen kunnen worden gedekt uit de eigen gemeentelijke grondexploitaties of via kostenverhaal (GKM). Daar waar aanvullende inzet van algemene middelen noodzakelijk is, zal inzet worden verankerd via de meerjaren investeringsbegroting. Bij de jaarlijkse vaststelling van de begroting en meerjarenramingen zal deze afweging in de volle breedte van het gemeentelijke takenpakket gemaakt worden.

4.4.4 Overige opbrengsten

Naast de inzet van eigen middelen binnen de gemeente en het verhalen van kosten bij derden dan wel het leveren van een vrijwillige, financiële bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen kunnen (overige) opbrengsten worden gegenereerd uit o.a. subsidies of door derden uit te dagen om rendabele investeringen binnen de gemeente te plegen.

4.5 Geen stapeling van kostensoorten

In paragraaf 4.4.2 zijn de verschillende kostensoorten die in de Wro zijn opgenomen, toegelicht. De gemeente hecht eraan te vermelden dat initiatiefnemers van ruimtelijke initiatieven in de praktijk niet geconfronteerd zullen worden met een stapeling van deze kostensoorten, waardoor een ruimtelijk initiatief financieel onhaalbaar wordt. In dit kader vindt regelmatig evaluatie plaats.

Uiteraard komen kosten voor gebiedseigen voorzieningen (bijvoorbeeld het realiseren van een ontsluiting, aanleg van parkeerplaatsen of eventuele planschade voortkomend uit het initiatief) altijd voor rekening van de initiatiefnemer. Deze kosten moeten immers gemaakt worden om het initiatief überhaupt mogelijk te maken. Daar waar de gemeente initiatiefnemer is voor een ontwikkeling (bijvoorbeeld bij woningbouw of bedrijventerreinen) komen deze kosten voor haar rekening.

Zoals in paragraaf 4.4.2 aangegeven zal de gemeente Horst aan de Maas geen gebruikmaken van de mogelijkheid tot bovenplanse verevening. Voornaamste reden hiervoor is dat de gemeente zelf een actief grondbeleid voert en bij nagenoeg alle woningbouwlocaties (zie tabel 2 op pagina 22 en 23) evenals de bedrijventerreinen (zie pagina 36) zelf de grondexploitatie voert. Verevening van locaties die een exploitatieoverschot kennen naar locaties met een exploitatietekort is derhalve niet noodzakelijk daar alle exploitatieresultaten (positief en negatief) voor rekening van de gemeente komen. Voor overige initiatieven (niet zijnde woningbouw of bedrijventerreinen) is het instrument 'bovenplanse verevening' niet aan de orde.

Ten aanzien van de afdracht aan het fonds 'bovenwijkse voorzieningen' is de in 2011 door de Gemeenteraad vastgestelde 'Nota Reserve Bovenwijkse Voorzieningen' aan de orde. In deze nota is expliciet benoemd welke ontwikkelingen bijdragen aan deze reserve. Het betreft hier de woningbouwlocaties zoals op pagina 22 en 23 weergegeven evenals de bedrijventerreinen die op pagina 36 zijn genoemd. Zoals in het voorgaande reeds gememoreerd voert de gemeente Horst aan de Maas op nagenoeg al deze locaties zelf de grondexploitatie en komt de afdracht aan de reserve bovenwijkse voorzieningen dan ook (nagenoeg overal) voor haar rekening. Voor overige initiatieven (niet zijnde woningbouw of bedrijventerreinen) is een afdracht aan de reserve 'bovenwijkse voorzieningen' niet aan de orde.

Resteert tenslotte de 'bijdrage ruimtelijke ontwikkeling' zoals die in paragraaf 4.4.2 is toegelicht. Dit instrument wenst de gemeente wel over de volle breedte van het spectrum in te zetten. Het grondprincipe hierbij is dat ruimtelijke initiatieven ter plaatse (kunnen) leiden tot een verlies aan omgevingskwaliteit door verdergaande verstening en verdichting zowel binnen als buiten de bebouwde kom ('rode contouren'). Dit verlies aan omgevingskwaliteit dient gecompenseerd te worden door een kwaliteitsbijdrage. Deze kwaliteitsbijdrage wordt ingezet om de omgevingskwaliteit en de leefbaarheid te versterken.

De wijze waarop de gemeente van dit instrument gebruik wil maken is uitgewerkt in het zogenaamde 'Gemeentelijk Kwaliteitsmenu (GKM)' dat in het volgende hoofdstuk uitgebreid wordt toegelicht. Dit GKM zal dan ook de enige kwalitatieve/financiële verplichting zijn waarmee initiatiefnemers in de gemeente Horst aan de Maas geconfronteerd worden.

5 GEMEENTELIJK KWALITEITSMENU

5.1 Inleiding

De gemeente Horst aan de Maas staat open voor nieuwe ontwikkelingen in de dorpen en het buitengebied. Economische dynamiek in een kwalitatief hoogwaardig buitengebied met daarbinnen 16 leefbare dorpen met hun eigen identiteit, vraagt tenslotte om ruimte voor verandering. Tegelijkertijd is het van belang aandacht te hebben voor de bescherming en verbetering van de bestaande ruimtelijke en functionele omgevingskwaliteit en leefbaarheid. De gemeente kiest daarom voor een benadering waar ontwikkelingen binnen flexibele kaders worden toegestaan indien de kwaliteiten van de dorpen en het buitengebied er ook mee vooruit gaan. Deze benadering sluit aan bij de systematiek van het 'Limburgse kwaliteitsmenu'.

Het grondprincipe van het gemeentelijk (en provinciaal) kwaliteitsmenu (GKM) is, dat bepaalde ontwikkelingen ter plaatse leiden tot verlies aan omgevingskwaliteit, hetgeen dient te worden gecompenseerd door een kwaliteitsbijdrage. Dit geldt zowel binnen als buiten de 'rode contouren'. De kwaliteitsbijdrage wordt ingezet om de omgevingskwaliteit en leefbaarheid te versterken. Het doel is dat per saldo daarmee de kwaliteit toeneemt. Het GKM is van toepassing op ontwikkelingen die niet rechtstreeks of via een flexibiliteitsbepaling (zoals wijzigings- of afwijkingsregels) zijn toegestaan in het vigerende bestemmingsplan. Veel kleinere ontwikkelingen kunnen dan ook vaak zonder toepassing van het GKM doorgang vinden.

In navolgend overzicht en bijbehorende paragrafen is weergegeven op welke manier het gemeentelijk kwaliteitsmenu werkt. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de bijlage van de structuurvisie.

- 1 **Definitie:** Het GKM is van toepassing indien het geldende bestemmingsplan niet direct voorziet in de betreffende ontwikkeling en deze middels bijvoorbeeld een bestemmingsplanherziening of omgevingsvergunning mogelijk gemaakt moet worden (zie ook paragraaf 5.2). Wijzigingsbevoegdheden in de vigerende bestemmingsplannen worden gerespecteerd. De structuurvisie dient als kader waaraan de wijzigingsbevoegdheden worden getoetst.
- 2 **Plaatsbepaling:** De locatie van de beoogde ontwikkeling is bepalend voor de planologische toelaatbaarheid en de manier waarop kwaliteitsverbeterende maatregelen ingezet kunnen worden.
- 3 **Ruimtelijke wenselijkheid:** Per type ontwikkeling is aangegeven in hoeverre deze past binnen het betreffende deelgebied. Er zijn vier mogelijkheden:
  - a De gemeente heeft een positieve grondhouding (ja) ten opzichte van een dergelijke ontwikkeling in het deelgebied (groene kleur in de matrix);
  - b De gemeente heeft een meedenkende grondhouding (ja, mits) ten opzichte van een dergelijke ontwikkeling in het deelgebied (blauwe kleur in de matrix);
  - c De gemeente heeft een voorwaardelijke grondhouding (nee, tenzij) ten opzichte van een dergelijke ontwikkeling in het deelgebied (oranje kleur in de matrix);
  - d De gemeente heeft een negatieve grondhouding (nee) ten opzichte van een dergelijke ontwikkeling in het deelgebied (roze kleur in de matrix). Enkel via maatwerk is medewerking aan het initiatief denkbaar. De Raad c.q. het College neemt in dit geval een beargumenteerd besluit over het initiatief.

- 4 **Kwaliteitsverbetering:** Een ontwikkeling kan pas rekenen op planologische medewerking op het moment dat een passende kwaliteitsverbetering van het buitengebied gegarandeerd is. Van verbetering is pas sprake als deze past binnen de kwaliteitsdoelstellingen van de gemeente en de juiste waarde vertegenwoordigd. De kwaliteitsdoelstellingen zijn geformuleerd in de bijlagen 'Gebiedskarakteristieken', 'Kwaliteitsverbeterende maatregelen' en 'Ontwikkelingsmogelijkheden' en kunnen bestaan uit kwaliteitsverbeterende maatregelen op eigen of op een ander terrein en/of een fondsbijdrage van waaruit 'centrale' kwaliteitsverbeterende projecten worden uitgevoerd. Een particulier initiatief dient dus gepaard te gaan met een concreet en gekwantificeerd voorstel voor kwaliteitsverbetering of een (via een overeenkomst) vastgelegde financiële bijdrage. Zowel de 'rode ontwikkeling' als de 'groene ontwikkeling' moeten tegelijkertijd in een bestemmingsplan worden vastgesteld.
- 5 **Waardering en factorbepaling:** Afhankelijk van de ruimtelijke wenselijkheid van betreffende ontwikkeling wordt een hogere of lagere kwaliteitsbijdrage verlangd. Op basis van de situering (binnen of buiten de contouren), alsmede de grondhouding (bijvoorbeeld positief of meedenkend) wordt een factor bepaald die vermenigvuldigd wordt met de normen die gelden per type ontwikkeling.
- 6 **Goedkeuring:** Wanneer deze stappen doorlopen zijn en de gemeente/kwaliteitscommissie zich in de plannen/het initiatief kan vinden, dienen de afspraken in een overeenkomst vastgelegd worden, op basis waarvan realisatie plaats kan vinden.

5.2 Definitie

De ontwikkelingen waar het kwaliteitsmenu betrekking op heeft, mogen niet rechtstreeks in het bestemmingsplan toegelaten zijn. Kwalitatieve voorwaarden kunnen alleen worden gesteld aan het (toch) toestaan van de ontwikkeling via de voorwaarden in het bestemmingsplan zelf, bij binnenplanse wijzigingen óf via de structuurvisie (bij wijzigingen van bestemmingsplannen of nieuwe bestemmingsplannen). Deze voorwaarden kunnen betrekking hebben op een hoeveelheid te slopen bebouwing, een hoeveelheid te realiseren groen of een bedrag, waarmee specifieke projecten gerealiseerd worden.

De verschillende ontwikkelingsmogelijkheden zijn, grotendeels op basis van het provinciale Kwaliteitsmenu, onderverdeeld in zogenaamde 'modules'. Tien van deze modules zijn gebaseerd op het provinciale Kwaliteitsmenu; drie modules zijn specifieke gemeentelijke modules. In deze paragraaf zijn de verschillende modules weergegeven, met in de bijlage 'Gebiedskarakteristieken' een meer gedetailleerde beschrijving. Bij het gebruik van de modules geldt dat in eerste instantie de specifieke voorwaarden, zoals deze voor de betreffende module(s) gelden, gehanteerd worden. Wanneer deze geen uitkomst/mogelijkheden bieden van de initiatiefnemer, wordt gebruik gemaakt van de financiële tegenprestatie.

De modules zijn:

- 1 Nieuwe landgoederen;
- 2 Gebiedseigen recreatie en toerisme (verblijfsrecreatie en overig);
- 3 Niet-gebiedseigen recreatie en toerisme;
- 4 Agrarische nieuwvestiging (IV en grondgebonden bedrijven);
- 5 Agrarische uitbreiding (IV en grondgebonden bedrijven);

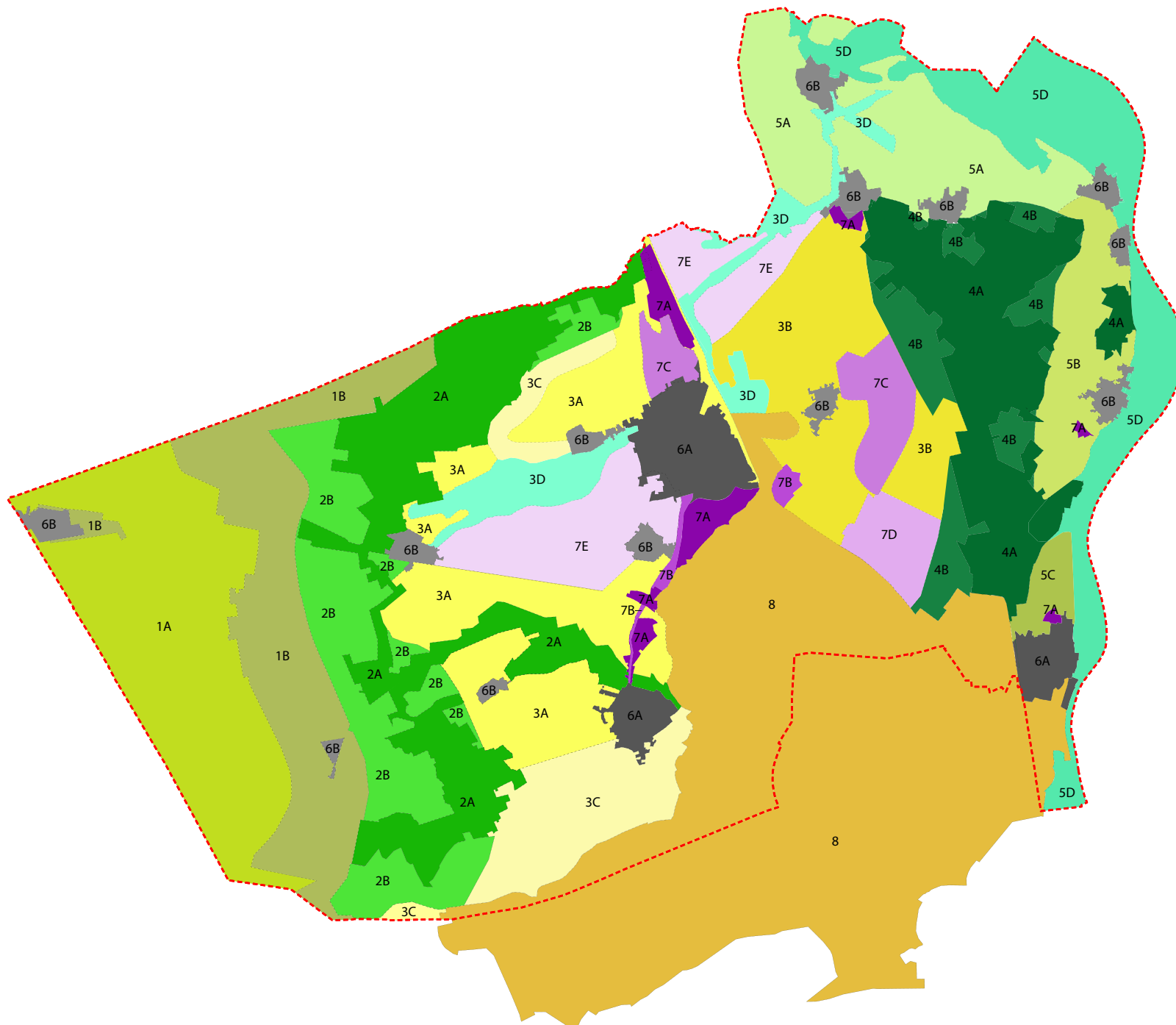
- 6 Nieuwvestiging en uitbreiding glastuinbouw;
- 7 Uitbreiding bedrijventerreinen;
- 8 Uitbreiding solitaire bedrijven;
- 9 Nieuwe (solitaire) woningen;
- 10 Projectmatige woningbouw in uitleggebieden;
- 11 Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB);
- 12 Groter bouwen (>1.000 m³ per woning);
- 13 Overige (gebouwde) functies.

5.3 Plaatsbepaling

Omdat de ontwikkelingsmogelijkheden niet overal hetzelfde zijn en de omgeving (skwaliteit) ook van gebied tot gebied verschilt, is het grondgebied van de gemeente Horst aan de Maas opgedeeld in 21 deelgebieden, geclusterd onder 8 hoofdcategorieën. Bij deze indeling is gebruik gemaakt van het planologisch regime, de ontwikkelingsvisie en de landschappelijke kenmerken. De begrenzing van de verschillende deelgebieden is daarnaast gebaseerd op specifiek (provinciaal) beleid, met name waar het gaat om de begrenzing van de kernen en de bedrijventerreinen. Voor de begrenzing van de kernen zijn de contouren, zoals opgenomen in de provinciale Contouren-atlas, gehanteerd (zie kaart p.25).

De tussen de deelgebieden aanwezige grenzen worden niet als 'harde' grenzen gehanteerd. Wanneer een ontwikkeling plaatsvindt op relatief korte afstand van een grens is het wenselijk ook andere, (mogelijk) relevante gebiedskarakteristieken, met bijbehorende maatregelen en ontwikkelingsmogelijkheden, bij de beoordeling te betrekken.

In de bijlage 'Gebiedskarakteristieken' zijn de verschillende deelgebieden kort gekarakteriseerd, aan de hand van een puntsgewijze kenschets, geïllustreerd met fotomateriaal en karakteristieke schetsen/figuren.

LEGENDA

1. DE PEEL EN OMGEVING

- 1A Deurnsche Peel & Mariapeel
- 1B Hoogveenontginningenslandschap

2. PARK DE PEELBERGEN E.O.

- 2A Bos- en natuurgebieden
- 2B Recreatief-agrarisch gebied

3. ZANDGRONDENLANDSCHAP

- 3A Agrarisch gebied tussen Horst en Park de Peelbergen
- 3B Agrarisch gebied ten oosten van Horst en A73
- 3C Agrarisch gebied Sevenum-Zuid en Meterik-Noord
- 3D Beekdalen

4. BOS- EN NATUURGEBIEDEN

- 4A Bos- en natuurgebieden
- 4B Zoekgebieden bos- en natuur

5. RIVIERENDALLANDSCHAP

- 5A Agrarisch gebied rondom Meerlo
- 5B Agrarisch gebied rondom Lottum en Broekhuizen
- 5C Agrarisch gebied ten noorden van Grubbenvorst
- 5D Maascorridor

6. KERNEN

- 6A Centrumdorpen
- 6B Woondorpen

7. WERKLOCATIES

- 7A Bedrijventerreinen
- 7B Locatie perifere detailhandel
- 7C Glastuinbouwconcentratiegebieden
- 7D LOG
- 7E Gemengd gebied

8. GREENPORT VENLO

- 8 Greenport Venlo

Gebiedsindeling
Gemeentelijk kwaliteitsmenu (GKM)
Horst aan de Maas

- ja (positieve grondhouding)
- ja, mits (meedenkende grondhouding)
- nee, tenzij (voorwaardelijke grondhouding)
- nee (negatieve grondhouding)
- niet van toepassing

		MODULES																		
		NIEUWE LANDGOEDEREN	GEBIEDSEIGEN R&T ¹ Verblijfsrecreatie	GEBIEDSEIGEN R&T ¹ Overig	NIET GEBIEDSEIGEN R&T	AGRARISCHE NIEUWVESTIGING Intensieve veehouderij	AGRARISCHE NIEUWVESTIGING Grondgebonden bedrijf	AGRARISCHE UITBREIDING Intensieve veehouderij ⁴	AGRARISCHE UITBREIDING Grondgebonden bedrijf	GLASTUINBOUW Uitbreiding ⁴	GLASTUINBOUW Nieuwvestiging	UITBREIDING BEDRIJVENTERREINEN	UITBREIDING SOLITAIRE BEDRIJVEN	NIEUWE (SOLITAIRE) WONINGEN	PROJECTMATIGE WONINGBOUW IN UITLEGGEBIEDEN ³	VRIJKOMENDE AGRARISCHE BEBOUWING	GROTER BOUWEN (> 1.000 M ³ PER WONING)	OVERIGE (GEBOUWDE) FUNCTIES		
GEBIEDEN	1. DE PEEL EN OMGEVING	A Deurnsche Peel & Mariapeel	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
	B Hoogveenontginningenlandschap	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
	2. PARK DE PEELBERGEN E.O.	A Bos- en natuurgebieden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
	B Recreatief-agrarisch gebied	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
	3. ZANDGRONDENLANDSCHAP	A Agrarisch gebied tussen Horst en Park de Peelbergen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	B Agrarisch gebied ten oosten van Horst en A73	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	C Agrarisch gebied Sevenum-Zuid en Meterik-Noord	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	D Beekdalen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	4. BOS-EN NATUURGEBIEDEN	A Bos-en natuurgebieden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	B Zoekgebieden bos- en natuur	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	5. RIVIERDALLANDSCHAP	A Agrarisch gebied rondom Meerlo	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	B Agrarisch gebied rondom Lottum en Broekhuizen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	C Agrarisch gebied ten noorden van Grubbenvorst	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	D Maascorridor	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	6. KERNEN	A Centrumdorpen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	B Woondorpen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	7. WERKLOCATIES	A Bedrijventerreinen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	B Locatie perifere detailhandel	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	C Glastuinbouwconcentratiegebieden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	D LOG	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
E Gemengd gebied	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
8. GREENPORT VENLO ²		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	

¹ zie nadere specificatietabel op p.80

² dit deelgebied valt onder de structuurvisie Klavertje - 4 gebied (zie p.38)

³ zoveel mogelijk aansluitend op bestaande dorpen

⁴ analyse IV/Glas is van toepassing (zie bijlage 1). Factoren zijn op deze modules niet van toepassing

Tabel 1. Gebiedsindeling nieuwe en bestaande recreatieve en horeca ondernemingen

			Hotels	Bed en Breakfast / groepsaccommodatie	Vakantiewoningen	Kleinschalige camping	Kleine camping Camping (vanaf 80 plaatsen)	Dagrecreatie Horeca I + II ¹	Kleinschalige horeca
1	De Peel en omgeving	A	Deurnsche Peel & Mariapeel	#	#	#	#	#	#
		B	Hoogveenontginningen landschap	#	#			#	#
2	Park de Peelbergen e.o.	A	Bos- en natuurgebieden	#	#	#	#	#	#
		B	Recreatief-agrarisch gebied	^	#	#	#		^
3	Zandgronden landschap	A	Agrarisch gebied tussen Horst en Park de Peelbergen	#	#			#	#
		B	Agrarisch gebied ten oosten van Horst en A73	#	#			#	#
		C	Agrarisch gebied Sevenum-Zuid en Meterik-Noord	#	#			#	#
		D	Beekdalen	#	#	#	#	#	#
4	Bos- en natuurgebieden	A	Bos- en natuurgebieden	#	#	#	#	#	#
		B	Zoekgebieden bos- en natuur	#	#	#	#	#	#
5	Rivierdal landschap	A	Agrarisch gebied rondom Meerlo	#	#			#	#
		B	Agrarisch gebied rondom Lottum en Broekhuizen	#	#			#	#
		C	Agrarisch gebied ten noorden van Grubbenvorst	#	#			#	#
		D	Maascorridor	#	#	#	#	#	#
6	Kernen	A	Centrumdorpen						
		B	Woondorpen						
7	Werklocaties	A	Bedrijventerreinen						
		B	Locatie perifere detailhandel						
		C	Giaustinbouwconcentratie gebieden ²		#	#	#	#	#
		D	LOG						
8	Greenport Venlo ³	E	Gemengd gebied	#	#	#	#	#	#

mits passend binnen de bestaande bebouwing (vervangende nieuwbouw alleen in overleg)

^ mits ondersteunend en complementair aan de dagrecreatie

*** Horeca I: - een bedrijf of instelling waar bedrijfsmatig dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt en/of waarin bedrijfsmatig logies wordt verstrekt;
- een en ander met dien verstande dat seksinrichtingen niet onder horeca I worden begrepen

Horeca II: - elke voor het publiek, al dan niet tegen betaling toegankelijke lokaliteit, die (nagenoeg) geheel is ingericht of wordt gebruikt voor het dansen, zoals discotheken en dancings, waarin al dan niet dranken voor gebruik ter plaatse worden verstrekt;
- inrichting waarin een kans- of behendigheidsspel wordt uitgeoefend;
- een en ander met dien verstande dat seksinrichtingen niet onder horeca II worden begrepen.

Kleinschalige horeca; inrichting ten behoeve van het bedrijfsmatig verstrekken van in hoofdzaak kleine etenswaren al dan niet in combinatie met niet-alcohol bevattende drank en waar verstrekking van volledige maaltijden niet plaatsvindt.

	= ja (positieve grondhouding)
	= ja, mits (meedenkende grondhouding)
	= nee, tenzij (voorwaardelijke grondhouding)
	= nee (negatieve grondhouding)
	= niet van toepassing

¹ Wel toegestaan voor zover de gebruikers op de recreatieve verblijfsvoorziening verblijven, of gebruik maken van de betreffende voorziening

² Bestaande omliggende functies mogen niet belemmerd worden in hun bedrijfsvoering.

³ Dit gebied valt onder de integrale structuurvisie Klavertje 4-gebied

5.4 Ruimtelijke wenselijkheid

Per deelgebied is aangegeven of de grondhouding ten opzichte van de verschillende ontwikkelingsmogelijkheden (ingedeeld in zogenaamde ‘modules’) voor het betreffende gebied positief (groen), meedenkend (blauw), voorwaardelijk (oranje) of negatief (roze) is. Deze waardering is voor alle modules en deelgebieden samengebracht in een centrale matrix. Een positieve grondhouding betekent dat de gemeente in principe de potentiële ontwikkeling wenst en stimuleert. Bij een meedenkende grondhouding is meer sprake van een maatwerkbeoordeling, waarbij aspecten als onderscheidend vermogen en de locatie van de ontwikkeling van belang zijn. Bij een voorwaardelijke grondhouding kan het initiatief enkel doorgang vinden, wanneer voldaan wordt aan strikte voorwaarden die het initiatief alsnog acceptabel maken. Bij een negatieve grondhouding is de potentiële ontwikkeling in principe niet gewenst en zal de gemeente hieraan in principe geen medewerking verlenen. Uiteraard is het in alle gevallen mogelijk dat een uitzondering op deze principes en de grondhouding gemaakt wordt. In dergelijke gevallen neemt de Raad c.q. het College een beargumenteerd besluit hieromtrent.

5.5 Kwaliteitsverbeterende maatregelen

Via kwaliteitsverbeteringen wordt de (ruimtelijke) ingreep, die door een ontwikkeling plaatsvindt, altijd gecompenseerd. Als eerste wordt bekeken of compensatie op eigen terrein mogelijk is. Als dit niet mogelijk is, kan elders worden gecompenseerd. Is ook dit niet mogelijk, dan kan worden gecompenseerd door een financiële kwaliteitsbijdrage af te dragen aan het kwaliteitsfonds buitengebied of het leefbaarheidsfonds kernen.

De voorwaarden voor de kwaliteitsverbeteringen zijn als volgt:

- De kwaliteitsverbeteringen zijn alle fysiek ruimtelijk van aard en komen ten goede aan de verbetering van de kwaliteit van het buitengebied en/of de dorpen;
- Het dient bij de kwaliteitsverbeteringen te gaan om additionele verbeteringen. Zaken die al volledig met andere middelen gedekt zijn komen daarom niet in aanmerking;
- De kwaliteitsverbeteringen dienen in tijd en plaats een verband te hebben met de ingreep/ontwikkelingen;
- De kwaliteitsverbetering is kwantificeerbaar.

De volgorde waarin de algemene kwaliteitsverbeterende maatregelen wenselijk zijn, is de volgende:

1. Op eigen terrein;
2. Op een ander terrein (elders);
3. Fondsafdracht.

De gemeente wil nog onderzoeken of de inzet van ‘social return’ door een initiatiefnemer ook als kwaliteitsverbeterende maatregel/tegenprestatie gezien kan/mag worden.

Matrix 'waardering kwaliteitsverbetering'

		KWALITEITSVERBETERENDE MAATREGELEN (GROENE ONTWIKKELINGEN)										
		NATUURONTWIKKELING	RECREATIEVE ONTSLUITING	VERWIJDEREN BEBOUWING	SANEREN BEDRIJFSBEOUWING	STIMULEREN VERNATTING	AANLEGGEN ERBEPLANTINGEN	VERBETERN OVERGANG KERN - BUITENGEBIED	LIJNVORMIGE BEPLANTINGSELEMENTEN	OPENHEID LANDSCHAP (ESSEN)	ONTWIKKELEN LANDSCHAPPELIJKE EN CULTUURHISTORISCHE WAARDEN	
GEBIEDEN	1. DE PEEL EN OMGEVING	A Deurnsche Peel & Mariapeel	++	+	+		++	++				++
		B Hoogveenontginningenlandschap	++		+			++				
	2. PARK DE PEELBERGEN E.O.	A Bos- en natuurgebieden	++	+	+		+	+				+
		B Recreatief-agrarisch gebied	+	++		+		++		+		
	3. ZANDGRONDENLANDSCHAP	A Agrarisch gebied tussen Horst en Park de Peelbergen	+	+	++	++		+		+	+	++
		B Agrarisch gebied ten oosten van Horst en A73	+	+	++	++		+		+	+	++
		C Agrarisch gebied ten Westen van Sevenum	+	+	++	++		+		+	+	++
		D Beekdalen	++	++			++	+		+		+
	4. BOS-EN NATUURGEBIEDEN	A Bos-en natuurgebieden	++	+	+			++		+		+
		B Zoekgebieden bos- en natuur	++	+	+			++		+		+
	5. RIVIERDALLANDSCHAP	A Agrarisch gebied rondom Meerlo	+	+	+	+		++				+
		B Agrarisch gebied rondom Lottum en Broekhuizen	+	+	+	+		++				+
		C Agrarisch gebied ten noorden van Grubbenvorst	+	+	+	+		++				+
		D Maascorridor	++	++			+			+		+
	6. KERNEN	A Centrumdorpen								++		
		B Woondorpen								++		
	7. WERKLOCATIES	A Bedrijventerreinen	+			+		++	++	+		
		B Locatie perifere detailhandel	+			+			++	+		
		C Glastuinbouwconcentratiegebieden	+			+			++	+		
		D LOG	+			+		++	++	+		
8. GREENPORT VENLO ¹		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

¹ voor deelgebied 8 wordt verwezen naar het Landschapsplan Klavertje 4 en Structuurvisie Klavertje 4-gebied

Kwaliteitsverbeteringen zijn er in verschillende vormen:

- Realisering nieuw groen, landschap en herstel cultuurhistorie;
- Lijnvormige beplantingselementen;
- Erfbeplantingen;
- Natuurontwikkeling;
- Ontwikkelen landschappelijke en cultuurhistorische waarden;
- Recreatieve ontsluiting;
- Verwijderen bebouwing;
- Saneren bedrijfsbebouwing;
- Stimuleren vernatting;
- Overgang kern-buitengebied.

In bijlage 5 'Kwaliteitsverbeterende maatregelen' is een meer gedetailleerde beschrijving opgenomen.

De verschillende vormen van kwaliteitsverbetering zijn in principe voor alle modules van toepassing. De uiteindelijke wenselijkheid van de inzet van een bepaalde kwaliteitsverbetering hangt af van het deelgebied waarbinnen het initiatief is gelegen. De gebiedskarakteristiek is daarbij bepalend. In bijlage 4 'Gebiedskarakteristieken' is derhalve per deelgebied aangegeven welke kwaliteitsverbeterende maatregelen gewenst (+) en zeer gewenst (++) zijn. De matrix 'Waardering kwaliteitsverbetering' geeft het totaaloverzicht (zie p.80).

Bijdrage 'rode ontwikkeling'	
Module	Kwaliteitsbijdrage (normbedrag / normering)
Nieuwe landgoederen	Nieuwe bebouwing: 10 ha. nieuw groen (tot maximaal 4 woningen) Bestaande bebouwing: 5 ha. nieuw groen (tot maximaal 4 woningen) > 4 woningen: 2,5 ha. nieuw groen per woning
Gebiedseigen recreatie en toerisme	Nieuw initiatief: m ² bebouwing x factor 5 nieuw groen
Niet Gebiedseigen recreatie en toerisme	€ 25,- per m ² BVO (bruto vloer oppervlak)
Agrarische nieuwvestiging en uitbreiding (boven 1,5 ha)	Grondgebonden bedrijven: maatwerk Intensieve veehouderijen binnen LOG: sloopverhouding 1 : 0,5 Intensieve veehouderijen buiten LOG: sloopverhouding 1 : 1. Of in tweede instantie (indien niet kan worden gesloopt): - Intensieve veehouderijen binnen LOG: € 5,- per m ² bouwvlak - Intensieve veehouderijen buiten LOG: € 10,- per m ² bouwvlak
Uitbreiding glastuinbouw (boven 3 ha)	Sloopverhouding 1:2 (voor 1 m ² uitbreiding glas moet 2 m ² glas elders gesloopt worden)
Uitbreiding bedrijventerreinen	€ 5,- per m ² bedrijfsterrein
Uitbreiding solitaire bedrijven	€ 35,- per m ² bedrijfsterrein
Nieuwe (solitaire) woningbouw	Woningen: € 100,- per m ² plangebied Appartementen: € 125,- per m ² BVO (bruto vloeroppervlak)
Projectmatige woningbouw	Woningen: € 5,- per m ² plangebied Appartementen: € 25,- per m ² BVO (bruto vloeroppervlak)
Overige (gebouwde) functies	Maatwerk
Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)	50% van het normbedrag van de GKM-module die het meest aansluit bij de nieuwe functionele invulling van de VAB
Groter bouwen (> 1.000 m ³ per woning en/of bijgebouwen > 100 m ²)	Sloopverhouding 1m ³ : 1 m ² (voor iedere 1 m ³ uitbreiding hoofdgebouw boven de 1.000 m ³ moet 1 m ² (bij)gebouw elders gesloopt worden) Sloopverhouding 1m ² : 3 m ² (voor iedere 1m ² uitbreiding bijgebouwen boven de 100 m ² moet 3 m ³ (bij)gebouw elders gesloopt worden) Of: € 15,- per m ³ extra hoofdgebouw (boven de 1.000 m ³) dan wel m ² extra bijgebouw (boven de 100 m ²)
Waardering fysieke kwaliteitsverbeterende maatregelen 'groene ontwikkeling'	
Soort maatregel	Financiële waardering kwaliteitsverbeterende maatregel
Aanplant van groen (bovenop basis landschappelijke inpassing)	€ 5,- per m ² aangeplant groen
Sloop van glasopstanden	€ 4,- per m ² te slopen glasopstand
Sloop van stallen	€ 25,- per m ² te slopen opstal

Bij de beschrijving van de verschillende deelgebieden en de bijbehorende kwaliteitsverbeterende maatregelen ligt de nadruk op de landschappelijke verschijningsvorm en gemeentelijke doelen op landschappelijk gebied. Daarnaast zijn enkele specifieke locaties, zogenaamde 'parels', benoemd: cultuur-historisch waardevolle gebieden en specifieke natuurwaarden. Bij ontwikkelingen dient, in aansluiting op het bestaande gemeentelijke en provinciale beleid (o.a. de Gebiedsvisie Maasgaard en de Groenstructuurvisies), onderbouwd te worden waarom op de betreffende locatie(s) voor de betreffende kwaliteitsverbetering(en) wordt gekozen. In deze documenten zijn namelijk in sommige gevallen meer concrete richtlijnen en uitgangspunten voor onder meer het type natuur(ontwikkeling) of kwaliteitsverbeterende maatregel opgenomen. De kwaliteitsverbeteringen moeten daarom ook in eerste instantie worden aangesloten op dit bestaande beleid. Pas wanneer dit niet mogelijk is, zijn alternatieve maatregelen denkbaar.

De factoren die de gemeente hanteert bij het toerekenen van de kwaliteitsbijdrage, zijn:

Buiten de contour - Positieve grondhouding:	factor 1,0 x normering module
Buiten de contour - Meedenkende grondhouding:	factor 1,2 x normering module
Binnen de contour - Positieve grondhouding:	factor 0,5 x normering module
Binnen de contour - Meedenkende grondhouding:	factor 0,6 x normering module

* Factoren zijn op de modules 'Agrarische nieuwvestiging > 1,5 ha' & 'Uitbreiding glastuinbouw > 3 ha' niet van toepassing. Analyse IV/Glas is hierbij van toepassing (zie bijlage 1).

5.6 Waardebepaling en factorbepaling

De hoogte van de kwaliteitsbijdragen hangt af van het type ontwikkeling, de situering binnen of buiten de 'rode contouren', alsmede de grondhouding van de gemeente Horst aan de Maas. Met betrekking tot de type ontwikkeling wordt gewerkt met gespecificeerde kwaliteitsbijdragen (normen). Deze staan benoemd in bijlage 6 'Ontwikkelingsmogelijkheden' en komen voort uit het provinciale kwaliteitsmenu. Er kan sprake zijn van 'drempel(+)waarden', 'richtlijnen' en 'maatwerk'. Deze begrippen worden hieronder uitgelegd.

Drempel(+)waarden

In de andere gevallen wordt door de provincie Limburg, naast de basisinpassing, ook gewerkt met drempelwaarden voor extra kwaliteitsbijdragen. De drempelwaarden geven een verplicht minimum aan; de gemeente kan afhankelijk van de lokale omstandigheden daar een opslag bovenop zetten (drempel+waarde). Op basis van de waarden en kenmerken van de gebieden, kan de hoogte van de kwaliteitsbijdrage gedifferentieerd worden. De gemeente kan echter niet voor een lagere bijdrage kiezen.

De drempelwaarden zijn bij de verschillende ontwikkelingen zo gekozen dat in het algemeen projectmatige ontwikkelingen er niet door worden gefrustreerd en dat bij solitaire ontwikkelingen vestiging in het buitengebied niet aantrekkelijker wordt dan die in de dorpen en op de bedrijventerreinen.

Voor het kwaliteitsmenu is de Ausgangssituatie van de grond van belang voor de kwaliteitsbijdrage en de te leveren kwaliteitsverbeteringen. De drempelbedragen en richtlijnen gaan uit van open gronden zonder bijzondere situaties, zoals ernstige bodemsaneringen of aanwezige bebouwing.

Richtlijnen

Daar waar de provincie de gemeenten een handvat mee wil geven over de hoogte van de kwaliteitsbijdrage of kwaliteitsverbetering, is sprake van een richtlijn. Dit betekent dat de gemeente, de richtlijn in gedachten houdend, zelf op basis van argumenten voor een andere invulling kan kiezen. De te bereiken kwaliteit is maatgevend.

Maatwerk

Daar waar sprake is van gebiedseigen ontwikkelingen is in principe inpassing en maatwerk leidend. Gemeenten kunnen, op basis van omgevingskwaliteiten en streefbeelden, in het gemeentelijke kwaliteitsmenu handvatten geven voor een nadere invulling van het maatwerk, zoals in voorliggend hoofdstuk het geval is. Ook de niet gebiedseigen ontwikkelingen dienen goed ruimtelijk en landschappelijk te worden ingepast, ook deze inpassing is in principe maatwerk. Daarnaast geldt voor deze ontwikkelingen een kwaliteitsbijdrage, die als richtlijn of drempelwaarde kan zijn gegeven.

Bij een voorwaardelijke grondhouding is het bepalen van de factor maatwerk. Per geval zal worden bekeken welke factor van toepassing is.

Bovenstaande factor dient te worden vermenigvuldigd met de drempelbedragen, zoals deze in de bijlagen per module zijn weergegeven onder normering.

Daarnaast geldt dat de factor ook van toepassing is op de kwaliteitsverbeterende maatregel, zoals sloop of aanleg van groen. Dit betekent dat een kwaliteitsverbetering in een kwetsbaar gebied zwaarder mee telt dan een kwaliteitsverbetering in een minder kwetsbaar gebied.

5.7 Goedkeuring

Wanneer alle stappen rondom het gemeentelijke kwaliteitsmenu doorlopen zijn en de gemeente/kwaliteitscommissie zich in de plannen/het initiatief kan vinden, dienen de afspraken in een overeenkomst vastgelegd worden, op basis waarvan realisatie plaats kan vinden.

BRONNEN

Boeken, rapporten en websites

- Arcadis (2009). Concept Structuurvisie Sevenum. Versie 27 juli 2009.
- Arcadis (2007). Structuurvisie centrum Sevenum 2007-2017.
- BRO (2007). Gemeente Horst aan de Maas. Visie verblijfsrecreatie.
- CDA, Essentie & PvdA-PK (2010). Samen bouwen aan een duurzame toekomst. Coalitieakkoord CDA – Essentie – PvdA-PK. 2010-2014.
- Companen (2008). Gemeente Horst aan de Maas. Woonvisie. Natuurlijk! Wonen in Horst aan de Maas.
- Companen (2008). Gemeente Sevenum. Woningbouwkader en –programma's.
- Croonen Adviseurs (2010). Structuurvisie Grubbenvorst. Horst aan de Maas.
- DHV (2011). Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan. Beleidsvisie 2011-2021 (concept).
- Gemeente Horst aan de Maas (2011). Notitie woningbouw op particuliere grond 2011
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Aanpassing van de Kabroeksebeek.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Aanzet om te komen tot een Strategische Plattelandsagenda. De kracht van het platteland. Groen en bedrijvigheid: een prima combinatie!
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Accommodatievraagstukken op terrein onderwijs, sportaccommodaties en gemeenschapshuizen.
- Gemeente Horst aan de Maas (2011). Beleidskader Huisvesting Arbeidsmigranten gemeente Horst aan de Maas 2011.
- Gemeente Horst aan de Maas (2011). Beleidslijn Vrijkomende Agrarische Bebouwing in het buitengebied.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Groote Molenbeek.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Harmonisatie toetsingskader (verblijfs)recreatie.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Horst aan de Maas aan de snelweg. Snelwegvisie A73.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Kadernota Integraal accommodatiebeleid. Gemeente Horst aan de Maas. Concept augustus 2010.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). LOP Horst aan de Maas.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Matrix DOV-DOP projecten. Augustus 2010.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Matrix Leefbaarheidsonderzoeken. Augustus 2010.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Notitie Collectief Particulier Opdrachtgeverschap.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Notitie woningbouw 2010-2020 gemeente Horst aan de Maas. Conceptversie 30 augustus 2010..
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Peelvenen – Mariapeel. Het lopende verenigd met het nieuwe.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Projectbeschrijving Park de Peelbergen.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Projectbeschrijving Zand Maas – CVI. Concept.
- Gemeente Horst aan de Maas (2010). Strategische visie. Grondverwerving in afstemming op het volkshuisvestingsbeleid.
- Gemeente Horst aan de Maas (2009). Landschapsplan LOG Witveldweg.
- Gemeente Horst aan de Maas (2009). Lijnenkaart openbaar vervoer Horst aan de Maas.

- Gemeente Horst aan de Maas (2011). Visie (verblijfs)recreatie en horeca Horst aan de Maas.
- Gemeente Horst aan de Maas (2009). Voorstel parkeernormen nieuwe gemeente Horst aan de Maas.
- Gemeente Horst aan de Maas (2009). Voorstel voorkeurskenmerken weg-categorisering nieuwe gemeente Horst aan de Maas.
- Gemeente Horst aan de Maas (2009). Voorstel wegcategorisering nieuwe gemeente Horst aan de Maas.
- Gemeente Horst aan de Maas (2008). Gebiedsvisie LOG Witveldweg.
- Gemeente Horst aan de Maas (2007). Nota Integrale Veiligheid. Schouwers onder veiligheid.
- Gemeente Horst aan de Maas (2004). Welstandsnota.
- Gemeente Horst aan de Maas (2003). Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Gemeente Horst aan de Maas.
- Gemeente Meerlo-Wanssum (2004). Welstandsnota.
- Gemeente Sevenum (2009). Beleidslijn Agreatief Sevenum.
- Gemeente Sevenum (2008). Beleidslijn Intensieve Veehouderij.
- Gemeente Sevenum (2007). Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan.
- Gemeente Sevenum (2007). Welstandsnota.
- Gemeenten Beesel, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo & Venray & Projectorganisatie Greenport Venlo (2010). Regionale uitvoeringsstrategie bedrijventerreinen Greenport Plus regio. Concept 4 mei 2010.
- Gemeente Horst aan de Maas. Structuurvisie Klavertje 4-gebied (2012).
- Kragten (2009). Groenstructuurvisie America.
- Kragten (2009). Groenstructuurvisie Broekhuizen.
- Kragten (2009). Groenstructuurvisie Broekhuizenvorst.
- Kragten (2009). Groenstructuurvisie Griendtsveen.
- Kragten (2009). Groenstructuurvisie Grubbenvorst.
- Kragten (2009). Groenstructuurvisie Hegelsom.

- Kragten (2009). Groenstructuurvisie Horst.
- Kragten (2009). Groenstructuurvisie Lottum.
- Kragten (2009). Groenstructuurvisie Melderslo.
- Kragten (2009). Groenstructuurvisie Meterik.
- Metrum (2010). Ontwikkeling Greenport Campus.
- Metrum (2012.) Regeling Glas voor Glas Limburg.
- MKB Reva (2008). Detailhandelsstructuurvisie. Gemeente Horst aan de Maas.
- MKB Reva (2007). Onderzoek distributieve mogelijkheden Grubbenvorst.
- MKB Reva (2007). Toekomstvisie Centrumgebied Grubbenvorst.
- MKB Reva (2006). Onderzoek ruimtelijk-economische structuur centrum Horst.
- OBB Ingenieursbureau (2008). Evaluatie speelruimteplan 2002.
- Oranjewoud (2005). Bestemmingsplan werkgebieden. Beleids- en gebiedsvisie.
- Pouderoyen (2007). Toetsingskader individuele woningbouw Sevenum.
- Provincie Limburg (2009). Meerjarenplan Zandmaas II.
- Provincie Limburg (2010). Contourenatlas Noord- en Midden-Limburg.
- Provincie Limburg (2010). Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2006. Actualisatie januari 2010.
- Provincie Limburg (2010). Provinciale Woonvisie – ontwerp. 27 september 2010.
- Provincie Limburg (2009). Greenportlane. Referentieontwerp.
- Provincie Limburg & Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) (2010). Uitwerking verklaring van Roermond.
- Provincie Limburg (2008). Concept beleidsnota glastuinbouw. 4 September 2008. Maastricht: Provincie Limburg.
- Provincie Limburg (2007). Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP). Maastricht: Provincie Limburg.
- SAB (2009). Concept Structuurvisie Meterik. Gemeente Horst aan de Maas.
- SAB (2009). Ontwerp Structuurvisie Griendtsveen. Gemeente Horst aan de Maas.
- Stichting Horster Landschap (2010). Projectplan Routestructuren Boerenlandschap Horst aan de Maas.
- Taken Landschapsplanning bv (2011). Landschapsontwikkelingsplan Horst aan de Maas.
- Waterschap Peel en Maasvallei & Oranjewoud (2009). Aanpassing Kabroeksebeek. Informatieavond bewoners en dorpsraad 10 juni 2009.
- www.horstaandemaas.nl.

BIJLAGE 1

Voor- en nadelenanalyse IV/Glas

ANALYSE IV/GLAS

DEELGEBIEDEN			Criteria										
			Geur ² Gevolgen voor het milieu door de emissie van geur.	Natuur Gevolgen voor de natuur door de uitbreiding van landbouwactiviteiten.	Landschap Gevolgen voor het landschap door de uitbreiding van landbouwactiviteiten.	Geluid Gevolgen voor het milieu door de emissie van geluid.	Externe veiligheid Gevolgen voor de externe veiligheid door de uitbreiding van landbouwactiviteiten.	Bodem en water Gevolgen voor de kwaliteit van bodem en water door de uitbreiding van landbouwactiviteiten.	Ammoniak Gevolgen voor het milieu door de emissie van ammoniak.	Stikstof Gevolgen voor het milieu door de emissie van stikstof.	Leefbaarheid/afstand tot kern ² Gevolgen voor de leefbaarheid in de nabij gelegen kernen door de uitbreiding van landbouwactiviteiten.	Bereikbaarheid Gevolgen voor de bereikbaarheid door de uitbreiding van landbouwactiviteiten.	
1	De Peel en omgeving	A	Deurnsche Peel & Mariapeel	--	--	--	--	++	--	--	--	++	--
		B	Hoogveenontginningenlandschap	0	--	--	0	+ ³	--	--	--	0 ¹	++
2	Park de Peelbergen e.o.	A	Bos- en natuurgebieden	0	--	--	0	0	0	--	--	++	--
		B	Recreatief-agrarisch gebied	0	--	--	+	+ ³	0	+	+	0 ¹	++
3	Zandgrondenlandschap	A	Agrarisch gebied tussen Horst en Park de Peelbergen	++	++	.. ⁸	+	+ ³	++	+	+	+	--
		B	Agrarisch gebied ten oosten van Horst en A73	++	++	.. ⁸	+	+ ⁴	++	+	+	+	--
		C	Agrarisch gebied ten westen van Sevenum	++	++	.. ⁸	+	+ ⁵	++	+	+	+	--
		D	Beekdalen	0	--	--	+	+ ⁴	0	+	+	+	--
4	Bos- en natuurgebieden	A	Bos- en natuurgebieden	0	--	--	0	++ ³	0	--	--	++	--
		B	Zoekgebieden bos- en natuur	0	--	--	0	++	0	--	--	++	--
5	Rivierdallandschap	A	Agrarisch gebied rondom Meerlo	++	++	+	+	+	++	+	+	0	0
		B	Agrarisch gebied rondom Lottum en Broekhuizen	0	++	.. ⁸	+	++	.. ⁷	0	0	0	0
		C	Agrarisch gebied ten noorden van Grubbenvorst	0	+	.. ⁸	+	+ ³	+	0	0	0	+
		D	Maascorridor	0	--	--	+	--	--	0 ⁶	0 ⁶	++	+
6	Kernen	A	Centrumdorpen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
		B	Woondorpen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
7	Werklocaties	A	Bedrijventerreinen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
		B	Locatie perifere detailhandel	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
		C	Glastuinbouwconcentratiegebieden	--	++	++	++	0 ³	++	--	+	+	--
		D	LOG	++	++	++	++	0 ⁴	++	++	++	++	0
8	Greenport Venlo ⁹	E		++	++	+	+	+ ³	++	0	+	+	-
				nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

¹ Vanwege recreatieparken.

² Afhankelijk van afstand tot kernen (voor de kernen Kronenberg, Meerlo, Melderslo en Tienray een kernrandzone van 500 meter hanteren; voor de overige kernen 250 meter).

³ Afhankelijk van afstand tot spoorlijn en Middenpeelweg.

⁴ Afhankelijk van afstand tot A73.

⁵ Afhankelijk van afstand tot A67.

⁶ Afhankelijk van afstand tot natuurgebied Maasduinen.

⁷ Afhankelijk van het grondwaterbeschermingsgebied.

⁸ Afhankelijk van landschappelijke openheid.

⁹ Dit deelgebied valt onder de structuurvisie Klavertje 4- gebied (vastgesteld op 11 september 2012)

--	zeer ongeschikt
--	ongeschikt
0	neutraal
+	geschikt
++	zeer geschikt

Algemene Toelichting Schema

Bovenstaande analyse geldt voor uitbreidingen/wijzigingen van bestaande intensieve veehouderijen voor uitbreiding van bestaande glastuinbouwbedrijven. Landbouwonwikkelingsgebieden (LOG's Krabbenborg en Witveldweg) zijn aangewezen voor nieuwvestiging van intensieve veehouderijen, Nieuw te vestigen glastuinbouwbedrijven zijn aangewezen op de daarvoor bestemde en aangewezen concentratiegebieden en projectvestigingslocaties. Voor het overige is het vigerende bestemmingsplan leidend.

Indien een IV bedrijf wil uitbreiden in één van de deelgebieden kan aan de hand van de criteria worden bepaald waar dit meer of minder wenselijk is. Daarbij zijn de criteria overigens niet gelijkwaardig, met andere woorden: de plussen en minnen zijn geen optelsom. Afweging per geval blijft noodzakelijk.

In alle gevallen zal op basis van een door de ondernemer in te dienen bedrijfsontwikkelingsplan, mogelijk met MER, een gebiedsspecifieke afweging moeten plaats vinden.

Toelichting bij voetnoot 2

Het bureau Windmill heeft in een rapport van 14-10-2010 de geursituatie rondom de kernen van de gemeente Horst aan de Maas beschreven.

Op basis van dit onderzoek en een uitgevoerde analyse kan in relatie tot de voor- en nadelenanalyse de volgende conclusie worden getrokken:

- In 11 van de 15 kernen is er sprake van een goed tot zeer goed leefklimaat. Evertsoord is niet aangemerkt als kern;
- In de 4 andere kernen (Kronenberg, Meerlo, Melderslo en Tienray) is er sprake van een redelijk tot goed leefklimaat. Alleen in Tienray is op een enkele plek sprake van een matige leefkwaliteit;
- Om te voorkomen dat het huidige leefklimaat in deze 4 kernen verslechterd is voorgesteld een kernrandzone van 500 meter in acht te nemen. Voor de overige kernen volstaat een zone van 250 meter;
- Het voornemen bestaat de geursituatie rondom kernen te monitoren. Afhankelijk hiervan kan voor kernen een andere afstand gaan gelden.

Algemene criteria

- Voor nieuwvestiging van intensieve veehouderijen gelden verder de algemene criteria zoals opgenomen als vestigingsvoorwaarden in het betreffende LOG;
- Naast de toetsing aan deze voor- en nadelenanalyse is voor gevallen waarop deze analyse betrekking heeft eveneens van toepassing het hoofdstuk over fondsvorming opgenomen in de integrale structuurvisie;
- Voor glastuinbouw is, naast deze analyse, eveneens de glasbankregeling van toepassing.

Voorbeelden

Aan de hand van onderstaande voorbeelden wordt de systematiek inzichtelijk gemaakt.

1. Peelen, Holstraat (ong.) te Meerlo

Het betreft een varkenshouderij die vanuit de kern Meerlo is verplaatst naar de Holstraat. Indien we deze verplaatsing toetsen aan de hand van het schema, kan worden geconcludeerd dat deze ligt in deelgebied 5A (Agrarisch gebied rondom Meerlo). Dit deelgebied scoort op bijna alle criteria een + (enkel op het bereikbaarheidscriterium een neutrale score). Dit initiatief zou dan ook wenselijk geacht kunnen worden.

2. Vullings, Campagneweg te Horst

Het betreft een varkenshouderij die wil uitbreiden. In het schema valt deze in deelgebied 7C (Glastuinbouwconcentratiegebied). Uitbreiding in dit deelgebied is vanwege de aspecten geur, ammoniak en bereikbaarheid niet wenselijk. De overige criteria scoren wel goed. Glastuinbouw en intensieve veehouderij kunnen elkaar (negatief) beïnvloeden, met name vanwege de aspecten geur en ammoniak is het niet wenselijk deze nabij glastuinbouw te situeren. In dit geval moet worden afgewogen hoe zwaar de aspecten geur en ammoniak wegen ten opzichte van de andere aspecten die wel goed scoren.

3. Cornelissen, Veestraat te Meerlo

Het betreft een varkenshouderij die wil uitbreiden. Het bedrijf ligt in deelgebied 5A (Agrarisch gebied rondom Meerlo). Met name voor de criteria 'geur' en 'leefbaarheid/afstand tot de kern' geldt een afstand tot de kern van 500 meter. De varkenshouderij ligt binnen de 500 metergrens vanaf de kern Meerlo. Om die reden is uitbreiding vanwege de afstand tot de kern niet wenselijk. Op de overige criteria wordt overigens wel goed gescoord. In dit geval is afstand tot de kern een zwaar belang dat goed afgewogen moet worden tegen de andere aspecten.

BIJLAGE 2

Uitvoeringsagenda

UITVOERINGSAGENDA STRUCTUURVISIE HORST AAN DE MAAS

nummer	project	dorpskern	relatie met thema	verwachte uitvoeringsperiode
Dorpskernen (binnen de 'rode contouren')				
1	Opwaardering 't Haeren	Grubbenvorst	zorg en welzijn	2012/2014
2	Gezondheidscentrum/Servicecentrum	America	zorg en welzijn	2012/2014
3	Opwaardering/herontwikkeling (sporthal) De Kruisweide	Sevenum	zorg en welzijn	2012/2014
4	Herinrichting openbare ruimte centrum Grubbenvorst	Grubbenvorst	economie en werkgelegenheid	2012/2014
5	Herinrichting openbare ruimte centrum Sevenum	Sevenum	economie en werkgelegenheid	2012/2014
6	Opwaardering 't Gasthoes	Horst	zorg en welzijn	2013
7	Opwaardering Smelentos (en omgeving)	Evertsoord	zorg en welzijn	2013/2014
8	Wijkaanpak/transformatieopgave Roermonds Kwartier	Grubbenvorst	wonen en woonomgeving	na 2014
9	Wijkaanpak/transformatieopgave Maricollenweg	Grubbenvorst	wonen en woonomgeving	na 2014
10	Wijkaanpak/transformatieopgave Mussenbuurt	Horst	wonen en woonomgeving	na 2014
11	Wijkaanpak/transformatieopgave Norbertuswijk	Horst	wonen en woonomgeving	na 2014
12	Voorzieningen 'Hof te Berkel'	Horst	zorg en welzijn	na 2014
13	Clustering (buiten)sportaccommodaties	Grubbenvorst	zorg en welzijn	na 2014
14	Herinrichting dorpskern Kronenberg ('blauwdruk')	Kronenberg	omgevingskwaliteit	na 2014
15	Herinrichting dorpskern Melderslo	Melderslo	omgevingskwaliteit	na 2014
16	Herinrichting dorpskern Meterik	Meterik	omgevingskwaliteit	na 2014
Buitengebied (buiten de 'rode contouren')				
1	Sanering businesscases IV en Glas	Buitengebied	economie en werkgelegenheid	2012 e.v.
2	Aanleg fietsoversteek Steegerakkerweg	Buitengebied	mobiliteit	2012/2013
3	Landschappelijke inpassing / herstructurering Hoogveld	Buitengebied	economie en werkgelegenheid	2013/2014
4	Natuur- en landschapsontwikkeling nabij LOG Witveldweg	Buitengebied	omgevingskwaliteit	2012/2013
5	Zwarte Plak: realiseren recreatieve/groene verbinding Mariapeel-Park Peelbergen	Buitengebied	omgevingskwaliteit	2013/2014
6	Groenbuffer Grubbenvorst	Buitengebied	omgevingskwaliteit	2013/2014
7	Landschappelijke inpassing A73 (t.h.v. Venrayseweg Horst)	Buitengebied	omgevingskwaliteit	2013/2014
8	Herstel en ontwikkeling Peelvenen (recreatief fietspad Helenaveenseweg)	Buitengebied	omgevingskwaliteit	2013/2014
9	Herstel openheid Meterikseveld	Buitengebied	omgevingskwaliteit	na 2014
10	Natuurontwikkelingsplan Grubbenvorst	Buitengebied	omgevingskwaliteit	na 2014
11	Herinrichting Groote Molenbeek (van Tienrayseweg tot A73/Melderslose Weiden)	Buitengebied	omgevingskwaliteit	na 2014
12	Herinrichting Groote Molenbeek (van Tienrayseweg tot spoorlijn Venlo-Nijmegen)	Buitengebied	omgevingskwaliteit	na 2014
13	Reactivering Oude Maasarm Ooijen-Wanssum	Buitengebied	omgevingskwaliteit	na 2014
14	Rivierverruimingsproject Lottum	Buitengebied	omgevingskwaliteit	na 2014
15	Natuur- en landschapsontwikkeling nabij CVI Raaieind	Buitengebied	omgevingskwaliteit	na 2014
16	Aanleg wandelpad langs de Maas (Grubbenvorst)	Buitengebied	mobiliteit	na 2014
17	Verbetering recreatieve fietsroute tussen Venlo en Lottum (via Maasvallei)	Buitengebied	mobiliteit	na 2014

Toelichting Buitengebied onder "Sanering businesscases IV en Glas":

Het betreft de volgende cases:

1. Fam. Van Dinther, Driekooienweg 22 te Evertsoord. Locatie: Simonsstraat ong.
2. Fam. Haenen, Steeghoek 6 te Sevenum. Locatie: Hoogbroek ong.
3. Fam. Alards, Jaegerweg 18 te Melderslo. Locatie: Nieuwe Baan 56
4. Fam. Alards, Jaegerweg 18 te Melderslo. Locatie: Vlasvenstraat 62
5. Fam. Alards, Jaegerweg 18 te Melderslo. Locatie: Jaegerweg 18
6. Fam. Vullings, Laagheideweg 9 te Grubbenvorst. Locatie: Campagneweg 8
7. Fam. Titulaer, Oscar Leeuwlaan 32 te Venlo. Locatie: Vossenheuvel 7 te America

BIJLAGE 3

Nota Bovenwijkse voorzieningen

PROJECTENLIJST RESERVE BOVENWIJKSE VOORZIENINGEN HORST AAN DE MAAS

nummer	project	dorpskern	relatie met thema
Dorpskernen (binnen de 'rode contouren')			
1	Rotonde Peelheideweg-Lorbaan	Buitengebied	Nota Bovenwijkse voorzieningen
2	Trottoir Schadjikerweg	Meterik	Nota Bovenwijkse voorzieningen
3	Natuurlijk speelterrein Weltersweide	Horst	Nota Bovenwijkse voorzieningen
4	Openbare verlichting Kraneveldweg-Kranestraat-Bemmelstraat	Horst	Nota Bovenwijkse voorzieningen
5	Reconstructie Bemmelstraat	Horst	Nota Bovenwijkse voorzieningen
6	Realisatie groenbuffer Bemmelstraat	Horst	Nota Bovenwijkse voorzieningen
7	Rotonde Stationsstraat-Spoorweg	Buitengebied	Nota Bovenwijkse voorzieningen
8	Aanleg auto- en fietsparkeerplaatsen NS-station Horst-Sevenum	Buitengebied	Nota Bovenwijkse voorzieningen
9	Aanleg fietspad Grubbenvorsterweg	Buitengebied	Nota Bovenwijkse voorzieningen
10	Aanleg Greenport Bikeway	Buitengebied	Nota Bovenwijkse voorzieningen
11	Rotonde Sevenumseweg-Horsterweg-Californischeweg	Buitengebied	Nota Bovenwijkse voorzieningen
12	Trottoir Maricollenweg	Grubbenvorst	Nota Bovenwijkse voorzieningen
13	Aanleg fietspad Witveldweg-Broekeindweg	Buitengebied	Nota Bovenwijkse voorzieningen
14	Rotonde Vlasvenstraat-Meldersloseweg	Melderslo	Nota Bovenwijkse voorzieningen
15	Aanleg fietspad Broekhuizerdijk-Horsterweg	Buitengebied	Nota Bovenwijkse voorzieningen
16	Rotonde Lottumseweg-Stokterweg	Broekhuizen	Nota Bovenwijkse voorzieningen
17	Reconstructie Roathweg	Broekhuizen	Nota Bovenwijkse voorzieningen
18	Aanleg parkeerplaatsen incl. ontsluiting Loswal-De Weem	Broekhuizen	Nota Bovenwijkse voorzieningen
19	Uitbreiding parkeerplaatsen en inrichting openbare ruimte Horst-Centrum	Horst	Nota Bovenwijkse voorzieningen
20	Aanleg, versterking en behoud groenstructuur incl. Kabroeksebeek America	America	Nota Bovenwijkse voorzieningen
21	Aanleg, versterking en behoud groenstructuur Broekhuizen	Broekhuizen	Nota Bovenwijkse voorzieningen
22	Aanleg, versterking en behoud groenstructuur Broekhuizenvorst	Broekhuizenvorst	Nota Bovenwijkse voorzieningen
23	Aanleg, versterking en behoud groenstructuur Griendtsveen	Griendtsveen	Nota Bovenwijkse voorzieningen
24	Aanleg, versterking en behoud groenstructuur Grubbenvorst	Grubbenvorst	Nota Bovenwijkse voorzieningen
25	Aanleg, versterking en behoud groenstructuur Hegelsom	Hegelsom	Nota Bovenwijkse voorzieningen
26	Aanleg, versterking en behoud groenstructuur incl. Kabroeksebeek Horst	Horst	Nota Bovenwijkse voorzieningen
27	Aanleg, versterking en behoud groenstructuur Lottum	Lottum	Nota Bovenwijkse voorzieningen
28	Aanleg, versterking en behoud groenstructuur Melderslo	Melderslo	Nota Bovenwijkse voorzieningen
29	Aanleg, versterking en behoud groenstructuur incl. Kabroeksebeek Meterik	Meterik	Nota Bovenwijkse voorzieningen
30	Herinrichting Venloseweg	Grubbenvorst	Nota Bovenwijkse voorzieningen
31	Realisatie fietsverbinding ZON Freshpark	Grubbenvorst	Nota Bovenwijkse voorzieningen
32	Realisatie fietsverbinding Tongertloseweg Meterik-Sevenum	Buitengebied	Nota Bovenwijkse voorzieningen

BIJLAGE 4

Gebiedskarakteristieken

1 DE PEEL EN OMGEVING

1A Deurnsche Peel & Mariapeel

De Deurnsche Peel en Mariapeel worden gekarakteriseerd door een afwisseling van bos en open plekken op natte gronden. Sloten en vaarten zijn (nog) herkenbaar als sporen van het ontginningsprincipe. Het gebied is een nat natuurkerngebied voor zoogdieren, vogels, amfibieën en flora. Het gebied heeft een recreatieve betekenis en vormt een decor voor bijzonder wonen, in de vorm van de kern Griendtsveen.

Doelstellingen:

- Natuurontwikkeling, in combinatie met passende nevenfuncties;
- Stabiliseren waterhuishouding en bereiken voldoende hoge grondwaterstanden;
- In boscomplexen: ontwikkeling tot gemengd bos; bosuitbreiding nabij Helenaveen;
- In agrarisch gebied: behoud en plaatselijk versterking karakteristieke natuurwaarden (weidevogels en dassen);
- Geen standaard kwaliteitsverbeterende maatregelen, maar altijd oog voor de bijzondere situatie ter plaatse.

1A Deurnsche Peel & Mariapeel. Kwaliteitsverbeterende maatregelen.		
Maatregel	Prioriteit	Opmerking
Natuurontwikkeling	++	Nabij Helenaveen; met name bos. Uitvoering in landinrichtingsproject Peelvenen. Oost- en noordzijde Grauwveen.
Recreatieve ontsluiting	+	Niet in kwetsbare (natuur)gebieden.
Verwijderen bebouwing	+	In/om natuurgebieden.
Ontwikkelen landschappelijke en cultuurhistorische waarden	++	Zowel landschappelijk als qua bebouwing (omgeving Griendtsveen).
Stimuleren vernatting	++	Met name in/om natte natuurgebieden. Uitvoering in landinrichtingsproject Peelvenen. Oost- en noordzijde Grauwveen.
Erfbeplanting	++	Omgeving Griendtsveen.

1B Hoogveenontginningenlandschap

Het hoogveenontginningenlandschap wordt gekarakteriseerd als een groot-schalig open landbouwgebied, dat doorsneden wordt door singelbeplantingen en wegen met boerenerven. Ecologisch gezien is het gebied vooral van waarde voor weidevogels. Qua gebruik is de agrarische sector, met name de akkerbouw, blauwbessenteelt en de (intensieve) veehouderij, een belangrijke speler. De overgang naar het gebied Mariapeel is een scherpe overgang.

Doelstellingen:

- Realiseren ecologische ontwikkelingszone langs de Peel;
- Behouden/versterken openheid en kwaliteit bebouwingslinten: aanbrengen/verdichten (hoogopgaande) beplanting in linten en erven;
- Behouden overgang Hoogveenontginningenlandschap: Mariapeel.

1B Hoogveenontginningenlandschap. Kwaliteitsverbeterende maatregelen.		
Maatregel	Prioriteit	Opmerking
Erfbeplantingen	++	In het kleinschalig gebied en op/om erven: rationeel, 'strak'.
Natuurontwikkeling	++	Met name tussen Helenaveen en de Breedschen Peel en langs de Peel.
Verwijderen bebouwing	+	In open agrarisch gebied en in/om natuurgebieden.

2 PARK DE PEELBERGEN E.O.

Park de Peelbergen is een ontwikkelingsgebied voor nieuwe toeristische en recreatieve voorzieningen (oorspronkelijk ca. 100 ha), in combinatie met nieuwe natuur (oorspronkelijk ca. 100 ha). Het landschap bestaat deels uit open gebied, met diverse kavelgrootten, dat, al dan niet geleidelijk, overgaat in bosgebied. Door de bosschages zijn her en der zogenaamde 'groene' kamers ontstaan. Karakteristieke bos- en natuurgebieden zijn de Schadijksche Bosschen, die met name voor bosvogels, zoogdieren en reptielen van waarde zijn, en de Castenraysche Vennen in het noordoosten van dit deelgebied, die verblijfplaats bieden aan onder meer flora, amfibieën en moerasvogels.

Het toeristisch recreatief gebied is overwegend agrarisch van aard, met enkele grootschalige, maar nauwelijks zichtbare recreatiecomplexen. Er zijn beperkte ecologische waarden aanwezig, gekoppeld aan de aanwezige bosmilieus. Qua gebruik zijn (intensieve) landbouw en intensieve recreatie overheersend. Een voorbeeld van een intensieve toeristisch recreatieve voorziening is Park de Peelbergen.

Algemene doelstellingen:

- Zoveel mogelijk behouden bestaande natuurwaarden, in goede combinatie met (natuurgerichte) recreatie;
- Aanwezige functies kunnen omgezet worden ten behoeve van recreatie. Verdere verstening is niet mogelijk, met uitzondering van Park de Peelbergen;
- Recreatieve ontsluiting tussen Peel en Maas stimuleren.

2A Bos- en natuurgebieden

Aanvullende doelstellingen:

- Voorkomen isolatie en negatieve invloeden van buitenaf: vermesting en verdroging;
- Meer differentiatie aanbrengen in begroeiingstypen (meer loofbomen) en ouderdom (meer jongere bomen) en struik- en kruidenvegetatie.

2A Bos- en natuurgebieden. Kwaliteitsverbeterende maatregelen.		
Maatregel	Prioriteit	Opmerking
Erfbeplantingen	+	Creëren van verbindingen en groene kamers.
Natuurontwikkeling	++	Bos, heide en bosranden.
Recreatieve ontsluiting	+	Aansluitend op bestaande infrastructuur.
Verwijderen bebouwing	+	
Ontwikkelen landschappelijke en cultuurhistorische waarden	+	Bos.
Stimuleren vernatting	+	In/om natte natuurgebieden en langs beken.

2B Recreatief-agrarisch gebied

Aanvullende doelstellingen:

- Realiseren ecologische verbindingen tussen natuurkernen, onder meer gekoppeld aan bermen, spoordijken en sloten;
- Bestaande intensieve veehouderijbedrijven mogen in deze gebieden niet meer groeien dan in het bestemmingsplan is toegestaan en worden gestimuleerd te transformeren naar recreatieve/toeristische bedrijven.

2B Recreatief-agrarisch gebied. Kwaliteitsverbeterende maatregelen.		
Maatregel	Prioriteit	Opmerking
Lijnvormige beplantingselementen	+	Bepantingen als structuurversterking langs wegen.
Erfbepantingen	++	Creëren van verbindingen.
Natuurontwikkeling	+	Bos, heide en bosranden.
Recreatieve ontsluiting	++	Aansluitend op bestaande infrastructuur.
Saneren bedrijfsbebouwing	+	Bij omschakeling naar andere functies.

3 ZANDGRONDENLANDSCHAP

Agrarische gebieden (3A, 3B & 3C)

De agrarische gebieden worden gekarakteriseerd als open (essen)gebied met landbouw, waar weinig bebouwing voorkomt, met name in het meest noordelijke deelgebied. Ecologisch gezien is de waarde van het grootste deel van het gebied beperkt tot enkele bosfragmenten en specifieke gebieden. In het gebied ten zuiden van Horst komen nog enkele lanen voor. De dicht(er) bebouwde en beplante gebieden, met name ten oosten van Horst en de A73, hebben te maken met een (te) hoge verkeersdruk en een afnemende (recreatieve) aantrekkelijkheid, als gevolg van intensiever gebruik van het gebied.

Doelstellingen:

- Tegengaan verdergaande verstedelijking en behouden (kwetsbare) beeldkwaliteit;
- Voor de essen: maximale openheid;
- Voor het gebied nabij Horst: recreatieve ontsluiting, als onderdeel van de route Park de Peelbergen – Maas;
- Dicht(er) bebouwde en beplante gebieden: nadruk op het behouden en versterken van de belangrijkste landschappelijke structuren, zoals lanen, singels e.d.;
- Verplaatsen intensieve(re) land- en (glas)tuinbouw en, in het geval dit niet mogelijk is, ze op een goede manier in te passen;
- Opwaardering directe omgeving A73, door middel van singels en erfplantingen met accenten bij sloten en wegen.

3A, 3B & 3C Agrarische gebieden. Kwaliteitsverbeterende maatregelen.		
Maatregel	Prioriteit	Opmerking
Lijnvormige beplantingselementen	+	Alleen in 'dichte' agrarische gebieden, langs wegen.
Erfbeplantingen	+	Verzachten overgang/aanblik.
Natuurontwikkeling	+	In 'dichte' agrarische gebieden, als structuurversterking en aansluiten op deelgebied 2a en 4b.
Recreatieve ontsluiting	+	In 'dichte' agrarische gebieden, aan de randen van het gebied.
Verwijderen bebouwing	++	In 'open' (en 'dichte') agrarische gebieden.
Saneren bedrijfsbebouwing	++	In 'open' (en 'dichte') agrarische gebieden.
Ontwikkelen landschappelijke en cultuurhistorische waarden	++	In 'open' agrarische gebieden rondom essen.
Openheid	+	In stand houden en herstellen, bijvoorbeeld Meterikseveld.

3D Beekdalen

Het deelgebied beekdalen bestaat grotendeels uit het beekdal van de Kabroekse Beek. Deze kenmerkt zich als een halfopen agrarisch gebied met lichte verstedelijking. Ecologisch gezien is het gebied waardevol als weidevogelgebied en voor beekgebonden natuur. Functioneel is het in gebruik als bouw- en weiland, met hier en daar glastuinbouwbedrijven met een beperkte omvang.

De overige en belangrijkste gebieden behoren bij de Lollebeek en de Grootte Molenbeek, die soms karakteristiek aanwezig is en hoog gewaardeerd wordt (Reulsberg, 't Ham, Kasteelsche Bosschen), maar soms ook vrijwel onzichtbaar en niet beleefbaar is (langs A73). De huidige ecologische waarde beperkt zich tot de karakteristieke delen en is met name waardevol voor flora, amfibieën en vogels. Het gebied wordt recreatief benut en heeft een ondergeschikte landbouwkundige functie.

De Kabroekse Beek heeft een algemeen ecologische functie en de Lollebeek en de Grootte Molenbeek een specifiek ecologische functie.

Doelstellingen:

- Tegengaan verdergaande verstedelijking, afstemmen van waterhuishouding op zowel landbouw en natuur en het benutten van de ecologische potenties van het gebied;
- Verbinding kernen – buitengebied (met name bij Horst);
- Opwaardering directe omgeving A73;
- Natuurpark Kasteelsche Bosschen en Reulsberg: gericht op ontwikkelen omgeving Groote Molenbeek tussen Melderslo en Horst tot een hoogwaardig groengebied, dat kan functioneren als 'park' en als robuuste ecologische verbinding.

5D Maascorridor. Kwaliteitsverbeterende maatregelen.		
Maatregel	Prioriteit	Opmerking
Lijnvormige beplantingselementen	+	Langs wegen.
Natuurontwikkeling	++	Met name gekoppeld aan ruimte voor water(berg)ing.
Recreatieve ontsluiting	++	Ommetjes, beleefbaarheid Maascorridor.
Ontwikkelen landschappelijke en cultuurhistorische waarden	+	Gekoppeld aan ruimte voor (water)berg)ing en natuurontwikkeling.
Stimuleren vernatting	+	Lokaal, gekoppeld aan ruimte voor (water)berg)ing en natuurontwikkeling.

4 BOS- EN NATUURGEBIEDEN (4A & 4B)

De bos- en natuurgebieden in het oosten van de gemeente Horst aan de Maas worden gekarakteriseerd als een besloten bosgebied met stuifduinen en open plekken (rond Schuitwater en Kaldenbroek). Het gebied is ecologisch waardevol, met name voor vogels (bos en heide), dagvlinders en flora (natte gebieden) en wordt recreatief (mede)gebruikt. Bij Hoogheide, nabij Lottum, wordt gekenmerkt door typische vestingstructuren.

Doelstellingen:

- Tegengaan beïnvloeding van buiten, voorkomen van isolatie, met name door het verlies van natuurwaarden 'aan' aangrenzende landbouwgebieden;
- Behouden rust en de stabiliteit in het gebied, onder meer door het versterken van de verbindingen met gelijksoortige gebieden, ten zuiden en ten noorden, en het behouden van de kwaliteit in de overgangsgebieden naar aangrenzende akkers en weilanden;
- Aanwezige functies kunnen omgezet worden ten behoeve van recreatie maar verdere versterking is niet mogelijk.

4 Bos- en natuurgebieden. Kwaliteitsverbeterende maatregelen.		
Maatregel	Prioriteit	Opmerking
Lijnvormige beplantingselementen	+	In zoekgebieden voor bos en natuur.
Erfbeplantingen	++	In zoekgebieden voor bos en natuur.
Natuurontwikkeling	++	In zoekgebieden voor bos en natuur; met name bos en bosranden.
Recreatieve ontsluiting	+	Aansluitend op bestaande infrastructuur.
Verwijderen bebouwing	+	In bos- en natuurgebieden en zoekgebieden bos- en natuur.
Ontwikkelen landschappelijke en cultuurhistorische waarden	+	Hoogheide, nabij Lottum.

5 RIVIERDALLANDSCHAP

Agrarisch gebied (5A, 5B & 5C)

Het agrarisch gebied in het oosten van de gemeente kenmerkt zich als een oud, kleinschalig agrarisch landschap, met een dicht net van bebouwde wegen en veel historische bebouwing (kastelen, boerderijen, dorpskernen). Het gebied is ecologisch van belang voor vogels, zoogdieren en flora. Qua gebruik is sprake van een mix van wonen, kleine bedrijven, land- en tuinbouw, boomkwekerijen en recreatieve voorzieningen.

Doelstellingen:

- Goed omgaan met de beperkte opnamecapaciteit voor nieuwe functies (met name verstedelijking), dreigende ecologische verarming en het verdwijnen van solitaire bomen en struiken;
- Aansluiten bij bestaande landschapsstructuur, waarborgen cultuurhistorisch waardevolle gebieden en specifieke natuurwaarden, stimuleren van recreatief medegebruik en ontwikkelen duurzaam landbouwkundig gebruik;
- Nieuwe functies zijn mogelijk, mits ze een landschappelijke meerwaarde opleveren.

5A Agrarisch gebied rondom Meerlo

- Intensieve veehouderij is en blijft een dominante functie, met uitzondering van een zone van ca. 500 m rondom de kern, waar alle intensieve veehouderijbedrijven op langere termijn verplaatst (moeten) worden;
- Oude stallen moeten worden opgeruimd, er dient ruimtelijke kwaliteitswinst te worden behaald en de milieudruk voor omliggende bedrijven moet afnemen.

5B Agrarisch gebied rondom Lottum en Broekhuizen

- Weidsheid van de uitzichten ten noorden, zuiden en westen van Broekhuizen en de noordwestzijde van Lottum (Hoogheide) is een beeldbepalend kenmerk. In dit gebied wordt gestreefd verstening te voorkomen of zelfs terug te dringen;
- Voor intensieve veehouderijbedrijven geldt dat geen verdere intensivering mogelijk is.

5C Agrarisch gebied ten noorden van Grubbenvorst

- (Het bewaren van) de openheid van het landschap is van belang;
- Er is geen ruimte voor intensieve veehouderij- of glastuinbouwbedrijven.

5A, 5B & 5C Agrarisch gebied. Kwaliteitsverbeterende maatregelen.

Maatregel	Prioriteit	Opmerking
Natuurontwikkeling	+	Aansluitend op deelgebied 4a en 4b.
Recreatieve ontsluiting	+	Gericht op oost-west verbindingen in deelgebied 5a.
Verwijderen bebouwing	+	Met name grenzend aan de kernen.
Saneren bedrijfsbebouwing	+	Rondom Lottum en Broekhuizen en ten noorden van Grubbenvorst.
Ontwikkelen landschappelijke en cultuurhistorische waarden	+	Met name 'parels' en steilranden.
Erfbeplanting	++	Landschappelijke inpassing.

5D Maascorridor

De Maascorridor kenmerkt zich als een open rivierterras, dat gedeeltelijk periodiek geïnundeerd wordt. Ecologisch gezien is het gebied waardevol voor weidevogels en, plaatselijk, voor amfibieën. In en om (voormalige) kleiputten, ontstaan door ontgrondingen, vindt natuurontwikkeling plaats, met bijbehorende pioniersoorten. Functioneel is het gebied te kenmerken als een extensief landbouwgebied, dat waardevol is voor recreatief medegebruik.

Doelstellingen:

- In stand houden van cultuurhistorische waarden, openheid en steilranden;
- Vergroten (grote) ecologische potentie door het versterken van de landschappelijke structuur;
- Naast directe natuurontwikkeling, is ook de beleefbaarheid van het gebied, voor zowel toeristen als inwoners van de gemeente, van groot belang.

5D Maascorridor. Kwaliteitsverbeterende maatregelen.		
Maatregel	Prioriteit	Opmerking
Lijnvormige beplantingselementen	+	Langs wegen.
Natuurontwikkeling	++	Met name gekoppeld aan ruimte voor water(berging).
Recreatieve ontsluiting	++	Ommetjes, beleefbaarheid Maascorridor.
Ontwikkelen landschappelijke en cultuurhistorische waarden	+	Gekoppeld aan ruimte voor (water)berging en natuurontwikkeling.
Stimuleren vernatting	+	Lokaal, gekoppeld aan ruimte voor (water)berging en natuurontwikkeling.

6 KERNEN (6A & 6B)

Te midden van het omvangrijke buitengebied liggen zestien dorpen, die ieder een geheel eigen identiteit kennen. De dorpen Grubbenvorst, Horst en Sevenum zijn getypeerd als 'centrumdorp'. Deze dorpen hebben een boven-lokaal voorzieningenniveau. In deze dorpen is, naast het voorzien in de eigen woningbehoefte, ook ruimte voor groei. De overige dertien dorpen zijn getypeerd als 'woondorp', waar de woningsamenstelling zich zo levensloopbestendig mogelijk moet kunnen ontwikkelen. De woondorpen hebben, met uitzondering van Meerlo, met name een woonfunctie. De centrumdorpen hebben ook een (boven)lokale verzorgende functie.

Doelstellingen:

- De overgangszone van de kernen naar het omliggende gebied moet verbeterd worden:
  - Milieukundig: uitplaatsen hinderlijke bedrijven, beekherstel;
  - Stedenbouwkundig/landschappelijk: opwaarderen entrees, kleinschalige natuurgebieden, duidelijke/harde dorpsranden, openheid;
  - Verbindingen: recreatieve ommetjes, historische (laan)structuren, langzaam verkeersroutes;
- Gewenste identiteit(en) ondersteunen: veelal landelijke kernen;
- Aanvullen/versterken groenstructuur;
- Opwaarderen centrumgebied.

6 Kernen. Kwaliteitsverbeterende maatregelen.		
Maatregel	Prioriteit	Opmerking
Overgang kern-buitengebied	++	Dorpsranden.

7 WERKLOCATIES

Hoewel een aantal bedrijventerreinen regionaal georiënteerd zijn (zoals Hoogveld en Greenport Campus De Asdonck), zijn op dit moment de meeste bedrijventerreinen vooral lokaal georiënteerd. Veel van de bedrijvigheid is verbonden met de agrarische sector. In de toekomst moet de bovenlokale verzorgingsfunctie van de bedrijventerreinen groeien, met name op Hoogveld en Greenport Campus De Asdonck. Hiertoe moet een bredere categorie bedrijvigheid, gericht op diverse sectoren ontwikkeld worden. Zie voor een uitgebreide karakteristiek van de verschillende bedrijventerreinen hoofdstuk 3.

De glastuinbouwconcentratiegebieden (met name rondom Horst) kenmerken zich als een combinatie van kassen en agribusinessbedrijven en deels in ontwikkeling zijnde intensieve landbouwbedrijven/kassen, inclusief bijbehorende infrastructuur. Het ene gebied (Reindonk (& Langevensche Loop)) is meer gemengd qua gebruik en karakter dan het andere (Veld Oostenrijk). Ecologisch gezien is de waarde van deze gebieden zeer beperkt.

LOG Witveldweg is geschikt voor de uitbreiding/nieuwvestiging van toekomstbestendige intensieve veehouderijbedrijven. Het LOG is onder meer geschikt door de aanwezige infrastructuur, de ontsluitingsmogelijkheden naar de A73 en de beperkte aanwezigheid van geurgevoelige objecten en de afstand tot (zeer) kwetsbare natuur.

Algemene doelstellingen:

- Verbeteren van de kwaliteit van de overgang tussen de bebouwing en het omliggende landschap.

7C Glastuinbouwconcentratiegebieden

Aanvullende doelstellingen:

- Ontwikkelen van architectonische kwaliteit en een nieuw functioneel landschap, door middel van het bewerkstelligen van een nieuwe landbouwkundige duurzaamheid;
- De intensieve functies moeten op een goede manier in de ecologische en hydrologische structuur van de gebieden ingepast worden, waarbij gevaak moet worden voor aantasting van de milieukwaliteit;
- Bestaande, niet-landbouwkundige functies en gebruikers moeten geen belemmeringen ondervinden van de economische dragers van het gebied en vice versa (verkeersintensiteit & -veiligheid, schaduwwerking & bladval laanbomen, beleefbaarheid & recreatief medegebruik);
- De nadruk moet verschuiven van kwantiteit en meer van hetzelfde, naar kwaliteit op locaties waar dit voor iedereen mogelijk is/geen belemmeringen oplevert.

7D LOG

Aanvullende doelstellingen:

- Bij de situering moet aansluiting worden gezocht bij structuurlijnen van het landschap: aansluiten bij bestaande groensingels en –elementen;
- Optimale verdeling bedrijven om openheid te behouden: meer verspreiding dan clustering;
- Nieuwe recreatieve ontwikkelingen zijn uitgesloten;
- Voor LOG Witveldweg is een afzonderlijk Landschapsplan opgesteld, waarin concrete aanbevelingen en uitgangspunten voor landschapsversterking zijn opgenomen. Per erf is een voorstel voor landschappelijke inpassing opgenomen, wat gevolgd zal worden bij eventuele ontwikkelingen.

7 Werklocaties. Kwaliteitsverbeterende maatregelen.		
Maatregel	Prioriteit	Opmerking
Lijnvormige beplantingselementen	+	Met name op (relatief grote) bedrijventerreinen en aan de randen van de glastuinbouwconcentratiegebieden, als structuurversterkende elementen.
Erfbeplantingen	+ / ++	In het LOG en op sterlocaties (en op bedrijventerreinen).
Natuurontwikkeling	+	Met name aan de randen van de glastuinbouwconcentratiegebieden, gekoppeld aan de structuur van wegen en waterlopen en langs de randen (buffer).
Saneren bedrijfsbebouwing	+	Met name, verouderde bebouwing, in glastuinbouwconcentratiegebieden.
Overgang kern-buitengebied	++	Met name op bedrijventerreinen, locaties perifere detailhandel en glastuinbouwconcentratiegebieden.

8 GREENPORT VENLO

Het Limburgs kwaliteitsmenu richt zich op relatief kleinschalige ontwikkelingen vanuit het particulier initiatief, die plaatsvinden in het buitengebied. Een meer complexe vorm van dit soort ontwikkelingen is de gebiedsontwikkeling. De POL aanvulling Verstedelijking, Gebiedsontwikkeling en Kwaliteitsverbetering geeft aan wat onder gebiedsontwikkeling verstaan wordt. Voor gebiedsontwikkeling kan het kwaliteitsmenu een inspiratiebron vormen, maar de regels van het menu zijn er niet op toegesneden en niet voor bedoeld. Bij de gebiedsontwikkelingen zit de kwaliteitsverbetering als het ware ingebakken in het totaalplan. Dit geldt ook voor de gebiedsontwikkeling van Greenport Venlo.

Het Klavertje 4-gebied heeft een omvang van circa 5.400 hectare en ligt op grondgebied van de gemeenten Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venlo. Om de ruimtelijk-economische structuurversterking mogelijk te maken wordt in de periode tot 2022, de looptijd van de Structuurvisie Klavertje 4-gebied, circa 1.800 ha bestaand agrarisch gebied getransformeerd. Hiervan is circa 1.150 ha bestemd voor werklandschap (bedrijven in de segmenten Trade & Logistics en Agro&Food), circa 40 ha voor infrastructuur en circa 630 ha voor natuur en landschap.

Doelstellingen:

- Creëren van een nieuw uitgesproken landschap, met een sterke economische basis. Hiervoor zijn kwalitatieve ontwerpprincipes opgesteld, die onderscheid maken in de gebieden waar het werklandschap moet worden ontwikkeld en gebieden waar het Landschapsplan Klavertje 4 leidend is. De verschillende (deel)ontwikkelingen binnen dit gebied moeten hier allemaal een bijdrage aan leveren;
- In de Strategische Plattelandsagenda is de uitvoering van de gemeentelijke doelen in het Klavertje 4-gebied opgenomen: De Ledder, groenbuffer Grubbenvorst, Kasteelsche bossen (gedeeltelijk) en Reulsberg;
- Ontwikkelingen binnen dit deelgebied moeten passen binnen het (beleids)kader van het Masterplan gebiedsontwikkeling Klavertje 4/Greenport Venlo en de Structuurvisie Klavertje 4-gebied, die op 11 september 2012 door de gemeenteraad van Horst aan de Maas is vastgesteld, en worden altijd hieraan getoetst.

Voor de invulling van de kwaliteitsverbeterende maatregelen in dit deelgebied wordt verwezen naar het Landschapsplan Klavertje 4.

BIJLAGE 5

Kwaliteitsverbeterende maatregelen

REALISERING NIEUW GROEN, LANDSCHAP EN HERSTEL CULTUURHISTORIE

De maatregelen om nieuw groen en landschap te realiseren en cultuurhistorische waarden te herstellen dragen bij aan de verbetering van de kwaliteit van het buitengebied. De provincie stelt als eis dat het dient te gaan om de invulling van democratisch gelegitimeerde plannen. Daarmee wordt een ad hoc benadering voorkomen en het draagvlak vergroot. In voorliggend geval zijn zowel het landschapsontwikkelingsplan als de (groen)structuurvisies van de verschillende kernen als bron voor de kwaliteitsverbeterende maatregelen op het gebied van groen, landschap en cultuurhistorie gehanteerd.

De kwaliteitsverbeterende maatregel

De kwaliteitsverbeterende maatregelen bestaan uit de realisatie van nieuwe natuur, landschap en herstel van cultuurhistorie, via verwerving van gronden, inrichting van gronden, (aanloop)beheer en eventuele doorlevering van de gronden aan een natuurbeherende instantie. Het gaat om gronden waarvan door de overheid is vastgelegd dat deze van belang zijn vanwege hun (potentiële) betekenis om te worden ontwikkeld tot natuur of waardevol landschap of dat cultuurhistorische elementen hersteld zullen worden. Het dient te gaan om additioneel groen en herstel van cultuurhistorie. Het gaat niet om gronden waar al middelen voor beschikbaar zijn, zoals natuurcompensatie gronden. In principe geldt dit ook voor de EHS.

Daar kan echter in voorkomende gevallen bekeken worden of maatwerk mogelijk is. Het bereiken van kwaliteit staat daarbij voorop.

Voor de gewenste soorten natuur en landschap is het Stimuleringsplan Natuur, Bos en Landschap en het Landschapsontwikkelingsplan richtinggevend. Bij herstel van landschappelijke cultuurhistorie kan gedacht worden aan herstel van oude wegenstructuren, landschapelementen, graften, maar ook schansen, wegkruisen en kapellen, grafheuvels, landweren etc. Ook het herstel en de herbestemming van monumentale complexen, zoals kloosters, tezamen met het omringende landschap, kunnen onderdeel zijn van een kwaliteitsverbeterende maatregel. De gronden dienen na realisatie duurzaam beschermd te worden via het bestemmingsplan.

De realisatie van de groene, landschappelijke of cultuurhistorische elementen dient privaatrechtelijk te worden vastgelegd. De handhaving van realisatie en instandhouding van de kwaliteitsverbetering ligt vanaf het moment dat het gemeentelijk kwaliteitsmenu van kracht is primair bij de gemeente.

RECREATIEVE ONTSLUITING

De gemeente Horst aan de Maas wil het buitengebied aantrekkelijker maken voor recreatie, met name vanuit de kernen, natuurgebieden en bijzondere landschappen. Door middel van de aanleg van recreatieve paden en de versterking van het knooppuntennetwerk wordt de algehele aantrekkelijkheid van de gemeente verder versterkt. Speciaal punt van aandacht is de koppeling met eventuele toeristische start- en aanlegplaatsen.

Kleine ommetjes vanuit de kernen stimuleren het recreatief medegebruik door de inwoners. In en rond de natuurgebieden en bijzondere landschappen kunnen eveneens herkenbare recreatieve routes worden aangelegd, waarbij de bijzondere cultuurhistorische elementen worden belicht. Op die manier worden ze een herkenbaar element in het landschap. Het knooppuntennetwerk kan versterkt worden door de realisatie van vrij liggende wandel- en fietspaden. Waar routes nu over bestaande wegen lopen, worden zo rustige, autovrije fietspaden gerealiseerd en kan gekeken worden naar mogelijkheden voor wandelen over boerenland. Hierbij is het van belang om rekening te houden met een recreatieve zonerings, zodat kwetsbare natuur ontzien wordt.

De kwaliteitsverbeterende maatregel

In hoofdlijnen zijn de kwaliteitsverbeterende maatregelen ten behoeve van recreatieve ontsluiting gericht op het duurzaam oprichten van een sluitend netwerk van (weg)bermen, (schouw)paden en (onverharde) (zand)wegen, inclusief de juiste routing en voorzieningen, zoals startplaatsen, knooppunten, bewegwijzering, informatieborden, picknickplaatsen, bankjes, vuilnisbakken etc.

Aandachtspunten

Door de aanleg van recreatieve paden en routes kan de gemeente aan voorlichting, PR en educatie doen. Dit geldt ook voor recreatie- en overige (agrarische) bedrijven. Zo kan bijvoorbeeld door het plaatsen van een recreatief bordje uitleg worden gegeven over een bepaald gebied, bedrijf of teelt. Zo beleeft een toerist of voorbijganger het gebied en krijgt hij informatie over het gebied.

VERWIJDEREN BEBOUWING

De kwaliteitsverbeterende maatregel

Sloop van storende bebouwing en glas kan een grote ruimtelijke winst opleveren. Zeker wanneer de gemeente er voor kiest om dit gebiedsgericht te benaderen en de gebieden aangeeft waarin dit de meeste ruimtewinst oplevert en waar met prioriteit het instrument wordt ingezet. De gemeente heeft deze gebieden in de structuurvisie aangegeven.

Opstallen worden, zo mogelijk, in het geheel gesloopt. Via aanpassing van het bestemmingsplan wordt geborgd dat nieuwbouw van bedrijfsgebouwen, stallen en glas op de locatie duurzaam worden voorkomen.

Uitgangspunt voor de vergoeding voor sloop is dat in onbruik geraakte bebouwing en glas wordt verwijderd, niet dat nog functionerende bedrijven worden gesaneerd. Daarom richt de bijdrage zich op de sloopkosten en niet op de waardevermindering van de opstallen. Daarbij kan er eventueel voor gekozen worden ook andere zaken te waarderen, zoals verwijdering van verharding of andere kosten.

Normering sloop van bebouwing en glas

Voor de sloop van bebouwing, zoals stallen, schuren en andere bebouwing, geldt als richtlijn € 25,- per m² te slopen opstal. Er wordt geen restwaarde of actuele waarde voor de gebouwen vergoed, er wordt van uit gegaan dat het om oudere gebouwen gaat. De sloop is vrijwillig en eventuele kapitaalvernietiging (afbreken van opstallen met waarde) is geen aanvaardbare tegenprestatie.

Voor de sloop van glasopstanden geldt een richtlijn van € 4,- per m². Er wordt geen restwaarde of actuele waarde voor de glasopstanden vergoed. De sloop is vrijwillig en eventuele kapitaalvernietiging (afbreken van opstallen met waarde) is geen aanvaardbare tegenprestatie.

Aandachtspunten

- Via wijziging van het bestemmingsplan zal een passende bestemming moeten worden gegeven aan de gronden die overblijven na de sloop van glas of bebouwing. Op basis van het POL 2006 is doorstart op de locatie enkel als (volwaardig) grondgeboden bedrijf mogelijk. Het gebruik van hoge boogkassen is hierbij uitgesloten;
- Voor agrarische bedrijven die reeds zijn beëindigd is de mogelijkheid om de sloop van stallen als kwaliteitsverbeterende maatregel in te zetten.

SANEREN BEDRIJFSBEOUWING

Om de milieukundige en landschappelijke situatie in het buitengebied (en soms ook in de kernen) te verbeteren, is het in bepaalde gevallen wenselijk bedrijfsbebouwing te saneren. De (ondersteuning van de) verplaatsing van een agrarisch bedrijf is, wanneer dit leidt tot ruimtelijke kwaliteitsverbeteringen, een maatregel die past in het gemeentelijk kwaliteitsmenu.

In de Ruimtelijke Visie Intensieve Veehouderij en Glastuinbouw is opgenomen dat in de gemeente Horst aan de Maas ongeveer tien bedrijven zijn die een zodanige (geur)belasting veroorzaken op de kernen, dat zij ideaal gezien verplaatst zouden moeten worden naar een meer geschikte locatie. In het ene geval betreft het druk op bestaande delen van de kern, in het andere geval gaat het om ongewenste hinder voor een gepland uitbreidingsgebied.

De kwaliteitsverbeterende maatregel

Het dient bij te verplaatsen bedrijven om het oplossen van een objectiebaar en kwantificeerbaar ruimtelijk, milieukundig en maatschappelijk knelpunt te gaan. Verbetering van de bedrijfseconomische, ruimtelijke situatie kan een mededoel zijn, maar niet de (enige) aanleiding. Er dient een goede balans te zijn tussen de inzet van middelen en het bereik van de doelen, welke gestalte wordt gegeven via een (grond)exploitatieberekening.

De gemeente heeft in de structuurvisie uitgewerkt in welke gebieden verplaatsing aan de orde is, op basis van knelpunten en doelen. Ook is duidelijk hoe de duurzaamheid van de nieuwe locaties wordt beoordeeld.

Daarnaast heeft de gemeente Horst aan de Maas gekozen voor een gedifferentieerde aanpak op basis van gebiedskwaliteiten. De oude locaties krijgen een duurzame bestemmingswijziging.

Normering

Funcieschade door bestemmingswijziging wordt niet vergoed, omdat in het algemeen de gronden voor agrarische waarde gekocht zijn. In het Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM) zijn maximale kosten per kostensoort opgenomen. Daarnaast geldt ook een richtlijn voor het plafond van de totale bijdrage per bedrijf, omdat het een stimuleringsbijdrage betreft. Als aandachtspunt geldt dat nooit méér kan worden vergoed dan de daadwerkelijke kosten. Dit om problemen met staatssteun te voorkomen.

Aandachtspunten

- De provinciale verplaatsingsregeling voor intensieve veehouderijbedrijven in extensiveringsgebieden staat los van het kwaliteitsmenu;
- Beëindiging en sanering van agrarische bedrijven valt buiten het kader van het provinciaal kwaliteitsmenu. In voorkomende gevallen, zoals gebiedsontwikkelingen, kan de provincie in overleg met gemeenten en andere betrokken partijen besluiten om mee te werken aan de sanering van bedrijven om daarmee ruimtelijke doelen te bereiken. Er is dan echter altijd sprake van maatwerk en gezamenlijke betrokkenheid.

STIMULEREN VERNATTING

Meerdere (natuur)gebieden in de gemeente Horst aan de Maas hebben te kampen met verdroging, matige waterkwaliteit en ecologische/ecohydrologische ontwikkeling die niet optimaal is. Door bepaalde gebieden te vernatten kan verdroging worden tegengegaan/voorkomen en ecologische/ecohydrologische ontwikkeling worden bevorderd. In veel gevallen zal de waterkwaliteit eveneens toenemen, bijvoorbeeld door een verbeterde doorstroming.

De kwaliteitsverbeterende maatregel

Vernatting kan onder meer worden gestimuleerd door het dempen van sloten en omleggen en meer natuurlijk inrichten van afwateringskanalen en –beken. Hierbij horen onder meer het aanleggen van (verlaagde) groene oevers, het aanbrengen van schanskorven, realisatie van vijverparken, visplaatsen, ometjes, rustplaatsen en beekzones.

Aandachtspunten

- De herinrichting van beken is een opgave die ook in het kader van (inter) nationaal waterbeleid (onder meer Kaderrichtlijn Water) van belang is. De herinrichting van beken zal primair door het waterschap worden 'getrokken';
- Wat betreft het verbeteren van de algehele waterkwaliteit en het voorzien in de benodigde bergingsruimte, staan zowel waterschap als gemeente aan de lat;
- Nieuw Limburgs Peil (NLP): In het rapport Nieuw Limburgs Peil heeft het Waterschap Peel- en Maasvallei het gewenste waterpeil voor de toekomst vastgelegd en hoe dit bereikt kan worden. De wens van het waterschap is om niet alleen de beken te herstellen, maar de hele beekdalen.

OVERGANG KERN-BUITENGEBIED

De afronding/overgang van de kernen, maar ook de bedrijventerreinen en glastuinbouwconcentratiegebieden, naar het buitengebied vraagt op meerdere plaatsen om verbetering, enerzijds door een zeer (te) harde overgang, anderzijds door een slechte herkenbaarheid over en weer. Om de overgang van het stedelijk naar het landelijk gebied zachter te maken, zal de landschappelijke inpassing van aanwezige bebouwing worden verbeterd. Mede door de aanplant van groene elementen langs de dorpsranden zal de aantrekkelijkheid en inpassing worden versterkt. De beleving van de dorpsranden en nieuwe groene elementen zal op deze wijze versterkt worden.

Er ligt een sterke samenhang tussen deze maatregelen en de aanleg van recreatieve paden, routes en ommetjes (zoals hierna beschreven). Ook het verwijderen van overtollige bebouwing en het saneren van bedrijven heeft een positief effect op het verbeteren van de overgang tussen kernen en buitengebied.

De kwaliteitsverbeterende maatregel

Praktisch gezien gaat het om het aanleggen van (opgaande) beplanting(en) en overige groene en/of blauwe elementen, zoals poelen of vijvers. Vaak moet de bodem van de betreffende locaties hiervoor geschikt gemaakt worden.

Aandachtspunten

- Voor het opwaarderen van de overgangen tussen het bebouwde en het minder dicht bebouwde gebied gelden per locatie, met bijbehorende eigenschappen, verschillende mogelijkheden en onmogelijkheden. Bij de aanleg van onder meer beplanting moet rekening gehouden worden met de specifieke eigenschappen van de betreffende locatie;
- Lijnvormige beplantingselementen;
- Erfbeplantingen;
- Natuurontwikkeling;
- Openheid landschap (essen).

BIJLAGE 6

Ontwikkelingsmogelijkheden

NIEUWE LANDGOEDEREN

Toelichting

In het algemeen worden landgoederen hoog gewaardeerd, mede omdat veel landgoederen zijn opengesteld voor het publiek. De laatste decennia zijn er echter nauwelijks nieuwe landgoederen gesticht. Om het platteland te ontwikkelen en om natuur en landschap te versterken, worden nieuwe landgoederen gestimuleerd. In de POL-herziening op onderdelen 'Contourenbeleid' uit 2005 wordt de mogelijkheid geboden om, ter versterking van de natuur en landschapskwaliteit, een landgoed te ontwikkelen, bestaande uit 10 ha nieuw groen en een gebouw van allure. Omdat de provincie en de gemeente het belangrijk vinden dat deze mogelijkheid om het buitengebied op een positieve manier te ontwikkelen, beter benut kan worden, wordt de landgoederenregeling verruimd, door ook bestaande gebouwen in aanmerking te laten komen voor de regeling, waarbij uitgegaan wordt van een minimale omvang van 5 ha nieuw groen, in plaats van de 10 ha, die geldt voor een nieuw landgoed. Voor de nieuwe landgoederen die worden ontwikkeld op een locatie waar nog geen bestaande (woon)bebouwing aanwezig is, blijft de eis gelden van ca. 10 ha nieuw groen. In beide gevallen is de kwaliteit van het landgoed leidend of realisatie mogelijk is. De eis dat het landgoed wordt gerealiseerd in de POG vervalt. De verwachting is dat met deze aanpassingen meer landgoederen daadwerkelijk tot ontwikkeling zullen komen.

Module

De belangrijkste aspecten aan een landgoed zijn de openbare toegankelijkheid, de herkenbaarheid en uitstraling; de eenheid en allure. Een belangrijk doel van het beleid voor nieuwe landgoederen is het realiseren van nieuw groen en landschap. Het rood op het landgoed dient beperkt te zijn en onderdeel te zijn van het geheel van het landgoed. Een landgoed heeft een minimale oppervlakte van ca. 10 ha nieuw groen, waarbij maatwerk mogelijk is.

Het rood kan verschillende passende functies herbergen. Wanneer deze functie wonen betreft, wordt bij een landgoed van ca. 10 ha gedacht aan maximaal 4 wooneenheden in een gebouw van allure of in een samenhangend ensemble. Bij grotere landgoederen is maatwerk mogelijk. De te bereiken kwaliteit staat daarbij voorop. Als variant kunnen bij bestaande (woon)gebouwen, zoals voormalige boerenbedrijven, landgoederen worden gevormd met een oppervlakte van minimaal 5 ha nieuwe natuur. Daarbij kan een passende functionele invulling van de gebouwen worden gezocht. Wanneer dat wonen is, geldt ook hier een maximum van 4 woningen bij 5 ha nieuwe natuur. Enige uitbreiding van de bestaande bebouwing is mogelijk. De te bereiken kwaliteit staat ook hier voorop. Om de recreatieve en uitloopfunctie van het landgoed voor de omgeving te garanderen, is openstelling van 90% van het landgoed vereist. In de EHS is maatwerk aan de orde, in overleg met de provincie.

Normering

De kwaliteiten worden in principe alle op het landgoed gerealiseerd. Als richtlijn gelden de in onderstaande tabel opgenomen normeringen voor het ontwikkelen van landgoederen. Daarbij zijn de te bereiken kwaliteiten belangrijker dan de exacte oppervlakte.

Landgoederen	Tegenprestatie per eenheid	Tegenprestatie in €	Nieuw groen (ha)
Nieuwe bebouwing, max. 4 wooneenheden	Per landgoed	N.v.t.	Ca. 10
Bestaande bebouwing, max. 4 wooneenheden	Per landgoed		5
Meer dan 4 wooneenheden	Per extra eenheid		2,5

GEBIEDSEIGEN RECREATIE EN TOERISME

Toelichting

De toeristische sector is voor Limburg en zeker voor de gemeente Horst aan de Maas een belangrijke sector. Voor de sector is de landschappelijke kwaliteit van groot belang. Het landschap vormt een trekker voor vele toeristen en vormt het aantrekkelijke decor, waarin ook eigen inwoners graag recreëren. Het behoud en het versterken van de landschappelijke kwaliteiten is dan ook van belang voor de sector zelf. De sector heeft er mede belang bij om, ten behoeve van de kwalitatieve verbetering van het recreatief toeristisch product, bij nieuwvestiging en uitbreiding van recreatieve en toeristische functies te zorgen dat de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit verbeterd wordt.

Module

De uitbreiding van bestaande en de vestiging van nieuwe recreatieve en toeristische bedrijven dienen bij te dragen aan het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Omdat in de recreatieve en toeristische sector een grote verscheidenheid aan functies en verschijningsvormen voorkomt, wordt hier een gedifferentieerd kwaliteitsbeleid gevoerd.

Niet commerciële voorzieningen

Kleinere – niet commerciële – recreatieve en toeristische voorzieningen, zoals picknickplaatsen, recreatieve parkeerplaatsen, gemeentelijke sportparken, trapveldjes, speelvoorzieningen etc. vallen niet onder dit beleid. Voor deze voorzieningen geldt het normale planologische regime.

Gebiedseigen recreatief toeristische voorzieningen

Voor recreatieve en toeristische voorzieningen die gebiedseigen zijn in het buitengebied, staat de inpassing en de (verbetering van de) kwaliteit op de locatie van de ontwikkeling zelf voorop.

Er moet een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing geleverd worden. Het gaat hier dan om voorzieningen die afhankelijk zijn van een ligging in het buitengebied en die ontwikkeld worden met een groene inrichting. Voorbeelden zijn campings en golfbanen. Hierbij dient een ruime parkachtige setting te worden gecreëerd, die kan bijdragen aan de kwaliteit van het buitengebied. Om te borgen dat deze projecten een voldoende groen karakter hebben, wordt de toepassing van een minimumverhouding groen ten opzichte van rood geadviseerd (rood:groen = 1:5). Nieuwe bungalowparken sluit de gemeente Horst aan de Maas uit.

Normering

Voor de gebiedseigen recreatieve en toeristische ontwikkelingen geldt het bereiken van een groen karakter en voldoende ruimtelijke kwaliteit van de ontwikkeling en de directe omgeving als uitgangspunt. Er dient altijd een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing te worden gerealiseerd. Daar waar de ontwikkeling zelf weinig nieuw groen met zich meebrengt, dient dit via de realisatie van nieuw groen te worden gecompenseerd. Hiervoor wordt een verhouding van circa 1:5 aangehouden. Inclusief inpassing levert de ontwikkeling circa 5 keer zoveel nieuw groen op als nieuw rood en grijs. Het groen wordt daarbij passend bestemd en beschermd. Bij voorkeur vindt de compensatie binnen de ontwikkeling of in de directe omgeving plaats.

Recreatie en toerisme	Kwaliteitsbijdrage per eenheid	Nieuw groen (ha)
Gebiedseigen 'rood'	m ² verhard en bebouwd	Oppervlakte factor 5

Op gemeentelijk niveau wordt, naast/aanvullend op het kwaliteitsmenu, een beleid ten aanzien van nieuwe recreatieve bedrijven gevoerd, dat gebaseerd is op een zonering van het buitengebied. Deze zonering is in hoofdstuk 3 opgenomen.

Aandachtspunten

- Het in deze module opgenomen beleid richt zich specifiek op ontwikkelingen die eigen zijn aan het buitengebied. Voor ontwikkelingen van nieuwe vakantieappartementen en solitaire vakantiewoningen is de regeling niet geschikt. Wanneer dit soort ontwikkelingen aan de orde zijn dient te worden aangesloten op de regeling voor solitaire woningen.
- Park de Peelbergen heeft een specifieke status in het LKM/GKM, in die zin dat alle vormen van recreatie en toerisme hier als gebiedseigen beschouwd worden.

NIET GEBIEDSEIGEN RECREATIE EN TOERISME

Toelichting

De sector recreatie en toerisme kent veel verschijningsvormen. Naast de ontwikkelingen die enkel een plaats kunnen vinden in het buitengebied, zoals campings, golfbanen en openluchtrecreatie, is er een toenemende vraag vanuit de markt om ook recreatief toeristische voorzieningen in het buitengebied mogelijk te maken die niet gebiedseigen zijn voor het buitengebied. Daarbij gaat het om voorzieningen als hotels, restaurants en wellnesscentra, maar ook om grotere ontwikkelingen als overdekte skibanen, deels overdekte pretparken, overdekte speeltuinen, kartbanen en grootschalige leisure-ontwikkelingen. Voor deze functies, die niet gebonden zijn aan het buitengebied, geldt dat deze in eerste instantie in/nabij de kern of het stedelijke gebied een plaats dienen te krijgen.

Module

Bij de ontwikkeling van niet gebiedseigen recreatie in het buitengebied dient niet alleen een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing plaats te vinden, maar ook een kwaliteitsbijdrage te worden geleverd. Dit ter compensatie van de inbreuk die door de ontwikkelingen wordt gedaan in het buitengebied. De functie had immers ook binnen een kern of de stadsregio een plaats kunnen krijgen.

Normering

Voor de nieuwvestiging of uitbreiding van niet gebiedseigen, meer 'rode' recreatieve en toeristische ontwikkelingen geldt een kwaliteitsbijdrage van € 25,- per m² bedrijfsvloeroppervlakte.

Recreatie en toerisme	Kwaliteitsbijdrage per eenheid	Kwaliteitsbijdrage in €
Niet gebiedseigen 'rood' (bijv. horeca)	m ² b.v.o.	€ 25,-
Grootschalige leisure	m ² b.v.o.	€ 25,-

Aandachtspunten

- In de POL-aanvulling Verstedelijking, gebiedsontwikkeling en kwaliteitsverbetering zijn de speerpuntgebieden Toerisme en recreatie aangeduid en de provinciale visie dienaangaande verwoord en deels geherformuleerd. De aanduiding speerpunt gebied heeft een planologische beleidsmatige betekenis. De provincie ziet hier bij voorkeur een aantal recreatieve toeristische ontwikkelingen landen. Daarmee hebben de gebieden een enigszins afwijkende doelstelling van het overige landelijke gebied. De onderliggende POL perspectieven zijn echter gewoon van kracht. De speerpunten zijn niet ruimtelijk begrensd. In voorliggende structuurvisie is dit wel gedaan, door middel van deelgebied 2B Recreatief-agrarisch gebied;
- Leisure- en horeca-activiteiten als centrumvoorzieningen op grotere recreatieparken worden niet als zelfstandige ontwikkeling gezien, maar vormen onderdeel van het gehele park. Hiervoor geldt dan ook het beleid voor het gehele park, zoals beschreven in de module 'gebiedseigen recreatie en toerisme';
- Nieuwe solitaire recreatiewoningen en appartementen zijn planologisch te beschouwen als woningen. Zij kunnen alleen worden gerealiseerd op locaties waar ook woningen kunnen worden gerealiseerd. Ook in het kwaliteitsmenu worden zij gelijk behandeld. De module voor solitaire woningbouw is van toepassing.

AGRARISCHE NIEUWVESTIGING EN UITBREIDING

Toelichting

De wens van agrariërs om hun bedrijf te blijven ontwikkelen, kan op gespannen voet staan met de wens om de kwaliteit van het bestaande landschap te behouden. Met name grootschalige agrarische bedrijven kunnen een inbreuk in het landschap vormen. Om zowel de ontwikkeling van landbouwbedrijven te blijven faciliteren als ook de kwaliteit van het landschap te verbeteren, worden landschappelijke maatregelen en eventueel verdergaande kwaliteitsverbeterende maatregelen gevraagd van agrarische bedrijven die willen uitbreiden of die zich nieuw willen vestigen.

Module

De module voor agrarische nieuwvestiging en uitbreiding van agrarische bedrijven is van toepassing op agrarische bedrijven, agrarische hulp- en nevenbedrijven, boomkwekerijen, paardenhouderijen, hoveniersbedrijven, e.d. Specifiek voor glastuinbouwbedrijven geldt aanvullend de module 'uitbreiding glastuinbouw'.

Onder meer het gebied Hanenberg, gelegen tussen Melderslo en Lottum, is bij uitstek geschikt voor boomteelt. Op de kaart van de structuurvisie (gebiedsindeling) is het gebied Hanenberg gelegen in deelgebied 3B (Agrarisch gebied ten oosten van Horst en A73).

Als basis geldt voor elke ontwikkeling met betrekking tot bouwen, bouwwerken en verharding van agrarische bedrijven dat:

- De ontwikkeling wordt ingepast op basis van een inpassingsplan, dat is afgestemd op de specifieke omgevingskenmerken (landschappelijke en ruimtelijke inpassing);
- Er ten aanzien van de nieuwe ontwikkeling voorzieningen worden getroffen voor de afkoppeling van hemelwater, waarbij afhankelijk van de situatie dit infiltratie en retentie kan zijn.

In geval van:

- Nieuwvestiging (inclusief omschakeling naar intensieve veehouderij) of;
- Overschrijding van de referentiemaat (zie handreiking RO: http://www.limburg.nl/Beleid/Ruimtelijke_Ontwikkeling_en_Volkshuisvesting/Wro_en_Ruimtelijke_procedures/Handreiking_RO) of;
- Ontwikkeling in gebieden met méér dan alleen agrarische waarden volgens het bestemmingsplan (landschappelijke, natuurlijke of cultuurhistorische waarden), geldt naast de basis ook een aanvullende kwaliteitsverbetering. Onderdeel van deze kwaliteitsverbetering kan zijn sloop van bebouwing, aanleg van nieuwe natuur of landschap en andere kwaliteitsverbeterende maatregelen. Indien aanvullende kwaliteitsverbeterende maatregelen aan de orde zijn, dient in ieder geval de volledige kavel ingepast te worden (bij het basispakket hoeft alleen de uitbreiding ingepast te worden). Bij nieuwvestiging zal er dus naast het basispakket (water) en een volledige inpassing ook altijd een kwaliteitsverbetering in de vorm van sloop van bebouwing of aanleg van natuur of landschap aan de orde zijn.

Specifiek voor uitbreiding van intensieve veehouderijen (IV) geldt als referentiemaat 1,5 ha bouwvlak. Nieuwvestiging van IV mag enkel binnen Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Witveld en Krabbenborg. Verder geldt voor zowel nieuwvestiging in beide LOG's (>1,5 ha) als voor uitbreiding van IV boven de 1,5 ha bouwvlak buiten de LOG's als aanvullende verplichting dat 25% van het bouwvlak groen moet zijn. Voor LOG Witveld geldt tevens als aanvullende verplichting dat 10% verhard moet zijn.

Specifiek voor de boomteeltsector geldt dat alle gebouwelijke voorzieningen (inclusief boogkassen), bedrijfswoning e.d. moeten worden gerealiseerd binnen het bouwvlak van maximaal 1,5 ha. Hierbinnen is geen aanvullende kwaliteitsbijdrage aan de orde. De basis landschappelijke inpassing is uiteraard wel van toepassing.

Normering

De landschappelijke inpassing en kwaliteitsbijdrage zijn in hoge mate maatwerk. De aard, grootte en vorm van de ontwikkeling, tezamen met de waarden van de omgeving, zijn hierin leidend. Bij landschappelijke inpassing kan gewerkt worden met het landschapskader Noord en Midden-Limburg. De kwaliteitsverbeterende maatregelen zoals genoemd in bijlage 5 van de structuurvisie zijn eveneens van toepassing. Specifiek voor nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve veehouderij als ook het IV-deel van de gemengde bedrijven, geldt dat wordt gewerkt met een sloopregeling:

- Bij nieuwvestiging of uitbreiding van IV binnen een LOG geldt een sloopverhouding van 1 : 0,5. Dit betekent dat voor iedere m² uitbreiding, 0,5 m² moet worden gesloopt.
- Bij uitbreiding van IV buiten een LOG geldt een sloopverhouding van 1 : 1. Dit betekent dat voor iedere m² uitbreiding 1 m² moet worden gesloopt.

Pas als de ondernemer er echt niet in slaagt om te slopen, is het uitvoeren van een kwaliteitsverbetering op eigen terrein (zie paragraaf 5.5) of het doen van een financiële afdracht mogelijk. Dus eerst inzetten op sloop, pas in tweede instantie op een financiële afdracht.

Specifiek voor nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen geldt dat in die gevallen wordt aangesloten bij de afdracht zoals die geldt voor LOG Witveld. In dit LOG geldt een afdracht voor infrastructurele maatregelen van € 4,- per m² bouwvlak (afpraak uit 2008). Geïndexeerd naar 2012 resulteert dit in een afdracht van € 5,- per m² bouwvlak. In LOG Witveld is geen afdracht van toepassing voor extra landschappelijke inpassing. Daarmee komt de totale afdracht per m² bouwvlak uit op € 5,- per m² bouwvlak. Buiten de beide LOG's wordt een afdracht gehanteerd van € 5,- per m²

bouwvlak voor infrastructurele maatregelen (waaronder bijvoorbeeld ook de noodzakelijke verbreding of het constructief versterken van bestaande wegen dan wel extra veiligheidsvoorzieningen voor andere verkeersdeelnemers die van deze wegen gebruik moeten maken) en daarbovenop een afdracht voor extra landschappelijke inpassing van € 5,- per m² bouwvlak. Deze extra landschappelijke inpassing komt voort uit het feit dat LOG Witveld volledig landschappelijk wordt ingepast. Voor uitbreiding van IV buiten LOG Witveld geldt dit niet. Om die reden wordt voor uitbreiding van IV buiten LOG Witveld een bijdrage aan extra landschappelijke inpassing gevraagd van € 5,- per m² bouwvlak (uitbreiding). De totale afdracht voor uitbreiding van IV buiten LOG Witveld en Krabbenborg boven de 1,5 ha. komt daarmee uit op € 10,- per m² bebouwd oppervlak.

De Reconstructiewet ziet toe op het realiseren van een afwaartse beweging die moet leiden tot een concentratie van intensieve veehouderijen in de LOG's. Mede om die reden is de kwaliteitsbijdrage die binnen een LOG wordt gevraagd lager dan buiten een LOG.

Aandachtspunten

In de module agrarische nieuwvestiging en uitbreiding is het in het algemeen wenselijk om de ontwikkelingen en de kwaliteitsverbeterende maatregelen zo veel mogelijk op de ontwikkelingslocatie te koppelen aan de effecten van de locatieontwikkeling. De maatregelen (inpassing etc.) vinden op het bedrijf zelf plaats of in de directe omgeving (sloop, aanleg natuur etc.). Bij landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's), concentratiegebieden én bij projectvestigingsgebieden is inpassing op gebiedsniveau mogelijk, bijvoorbeeld aan de randen van de gebieden. Bij projectvestigingsgebieden moet overigens ook rekening worden gehouden met infrastructuur en gemeenschappelijke voorzieningen.

Bijzondere voorwaarden

Bij doorgroei naar 1,5 ha met toepassing van de wijzigingsbevoegdheid zoals opgenomen in de bestemmingsplannen gelden de volgende voorwaarden (Collegebevoegdheid):

- a. de vergroting of vormverandering is noodzakelijk voor de continuïteit van het agrarisch bedrijf; hierover dient tevoren een onafhankelijke deskundige te worden gehoord;
- b. de bebouwing mag niet met de bebouwing van de nabijgelegen functies aaneengesloten raken;
- c. onderhavige structuurvisie vormt het kader waaraan de wijzigingsbevoegdheid wordt getoetst, met name de zogenaamde 'Voor- en nadelenanalyse IV/Glas' is hierbij leidend (zie bijlage 1 structuurvisie);
- d. er dient sprake te zijn van een goede ruimtelijke onderbouwing.

Voor uitbreidingen die worden gerealiseerd op basis van de wijzigingsbevoegdheid is geen kwaliteitsbijdrage van toepassing. De structuurvisie dient in dit kader enkel als toetsingskader.

Bij doorgroei boven de 1,5 ha gelden de volgende voorwaarden (Raadsbevoegdheid):

- a. er dient sprake te zijn van een aantoonbare integrale verbetering van de omgevingskwaliteit;
- b. het woon- en leefklimaat mag niet onevenredig worden aangetast;
- c. open ruimte tussen bedrijven aan één straatkant;
- d. open ruimte tussen bedrijven aan twee straatkanten;
- e. de ontwikkeling moet een positieve invloed hebben op het aspect stikstofdepositie, een en ander gerelateerd aan de bedrijfssituatie en in overeenstemming met het nog op te stellen regionaal beleid rondom stikstof.

Gezien het (naar verwachting) beperkte aantal aanvragen in de laatste categorie, worden vooraf geen andere specifieke voorwaarden gesteld aan de plannen. Beoordeling zal plaatsvinden aan de hand van de toelichting die de betreffende ondernemer aandraagt in het op te stellen ruimtelijk plan met daarin specifieke aandacht voor de toekomstgerichtheid (duurzaamheid) van de locatie. Indien noodzakelijk wordt een besluit-MER en/of plan-MER en/of MER-beoordeling gevraagd. Dit is maatwerk en wordt per individueel geval bekeken. Het College van Burgemeester en wethouders zal de gemeenteraad hierover van advies en voorstellen voorzien.

De wenselijkheid van een doorgroei in deze laatste categorie (> 1,5 ha), kan per deelgebied worden afgeleid van de zogenaamde 'Voor- en nadelenanalyse IV/Glas', die te vinden is in bijlage 1 van onderhavige structuurvisie. Deze analyse is van toepassing bij uitbreidingen c.q. wijzigingen van bestaande intensieve veehouderijen en wordt toegepast indien de kleurenmatrix van pagina 77 een positieve, meedenkende of voorwaardelijke grondhouding aangeeft.

Voor deelgebied 5A (Agrarisch gebied rondom Meerlo) gelden tevens de volgende specifieke voorwaarden:

- oude opstallen dienen gesloopt te worden;
- er dient aangetoond te worden dat de milieudruk afneemt en dat er ruimtelijke kwaliteitswinst wordt geboekt;
- milieudruk van de omliggende bedrijven dient te worden meegenomen (cumulatieve bepaling).

UITBREIDING GLASTUINBOUW

Toelichting

De glastuinbouw is in Nederland een belangrijke agrarische sector. In Noord- en Midden-Limburg en zeker ook in de gemeente Horst aan de Maas is de bedrijfstak sterk aanwezig. Door nieuwvestiging van bedrijven en door omschakeling van bedrijven heeft een grote verspreiding van glastuinbouwbedrijven plaatsgevonden. Het streven voor glastuinbouw is er op gericht om de concentratie in concentratie- en projectvestigingsgebieden verder te stimuleren. Gelijktijdig wordt beoogd om een geleidelijke afbouw op minder duurzame locaties elders te realiseren.

Voor solitair glas wordt, aanvullend op de module voor agrarische nieuwvestiging en uitbreiding, ingezet op een specifieke regeling voor de sector. Bij uitbreidingen dient een extra kwaliteitsverbeterende maatregel te worden geleverd. Deze bestaat uit de sloop van solitair glas elders. Door de gemeenten Peel aan de Maas, Venlo en Horst aan de Maas is in samenwerking met de provincie Limburg en de LLTB hiervan de Glas-voor-glasregeling uitgewerkt.

Module

Nieuwvestiging is buiten de concentratiegebieden en projectvestigingen glastuinbouw niet mogelijk op basis van provinciaal beleid. Uitbreiding van glastuinbouwbedrijven in kwetsbare gebieden (P1 en P2) is uitgesloten. In de overige gebieden, met uitzondering van de concentratiegebieden en projectvestigingen glastuinbouw, is bij uitbreiding van bestaande glastuinbouwbedrijven boven de referentiemaat van 3 ha netto glasopstand, en in P3 altijd, de module voor de uitbreiding van glastuinbouw aan de orde.

Aanvullend op de vereiste goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing en afkoppeling van hemelwater, dient een extra kwaliteitsverbetering te worden gerealiseerd, bestaande uit de sloop van solitair gelegen glasopstanden.

Normering

Bij de uitbreiding van glastuinbouwbedrijven buiten de concentratie- en projectvestigingsgebieden geldt (in P3 altijd, en in de overige gebieden bij uitbreidingen boven de 3 ha netto glas) boven op de landschappelijke en ruimtelijke inpassing en de afkoppeling van hemelwater, als gevolg van de module 'agrarische nieuwvestiging en uitbreiding', een extra kwaliteitsverbetering. Deze bestaat uit de sloop van 2 m² (in onbruik zijnd) verspreid liggende glasopstanden buiten de concentratie en projectvestigingsgebieden voor elke m² uitbreiding. Dat betekent een sloopverhouding van 1:2. De gemeente volgt hierbij één op één de Regeling Glas voor Glas Limburg.

Aandachtpunten

- Bij voorkeur worden de m² te slopen glas gevonden in de meer kwetsbare gebieden P2, P3 en P4;
- Bij uitbreiding van een bedrijf komt ook vaak sloop en vervanging van de bestaande glasopstanden voor. Dit telt niet mee voor de glasregeling, daar gaat het om de netto uitbreiding aan m² glas;
- Wanneer een bedrijf in een glastuinbouwconcentratiegebied wel mag uitbreiden maar dit feitelijk niet kan, wordt maatwerk geleverd.

UITBREIDING BEDRIJVENTERREINEN

Toelichting

Door het vertrek van bedrijven uit steden en dorpen, door vertrek van bedrijven vanaf het platteland, alsmede door de autonome ontwikkeling van de sector is er een afnemende, maar vrijwel continue behoefte aan bedrijventerreinen. Vanuit het oogpunt van zuinig ruimtegebruik verdienen herstructurering en revitalisering van bestaande en verouderde bedrijventerreinen de voorkeur boven aanleg van nieuwe bedrijventerreinen (SER ladder).

Module

Uitbreiding van bedrijventerreinen in het buitengebied is alleen mogelijk onder voorwaarde dat een kwaliteitsbijdrage wordt geleverd. De kwaliteitsbijdrage komt bovenop de goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing. De kwaliteitsbijdrage dient ter compensatie van het verlies aan waarden in het buitengebied, die door de ontwikkeling wordt veroorzaakt. Voor de kwaliteitsbijdrage wordt een drempelwaarde gegeven. De kwaliteitsbijdrage wordt ingezet voor realisering van groen, natuur, landschap en herstel van landschappelijke cultuurhistorie.

Normering

Voor de uitbreiding van bedrijventerreinen buiten de contour geldt een kwaliteitsbijdrage van € 5,- per m² bedrijventerrein (exploitatiegebied). De goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het terrein maakt geen onderdeel uit van de kwaliteitsbijdrage. De kwaliteitsbijdrage komt daar dus nog bovenop.

UITBREIDING SOLITAIRE BEDRIJVEN

Toelichting

Voor solitaire bedrijven wordt een kwalitatieve benadering gehanteerd. Dit als vervolg op de regeling zoals deze was opgenomen in de provinciale handreiking RO. Bij uitbreiding van solitaire bedrijven zal in de ruimtelijke afweging als eerste naar de mogelijkheid van verplaatsing naar een bedrijventerrein moeten worden gekeken. Ook dient de SER ladder te worden doorlopen. Pas als dit geen oplossing biedt, kan onder de voorwaarde van een kwaliteitsverbetering, naar een uitbreiding ter plaatse worden gekeken.

Module

De uitbreiding van bestaande bedrijven is alleen mogelijk onder strikte voorwaarden. Indien blijkt dat er geen andere mogelijkheden zijn dan uitbreiding ter plekke, dan is uitbreiding alleen mogelijk wanneer, naast een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing, ook een kwaliteitsbijdrage geleverd wordt. Via deze kwaliteitsbijdrage wordt de ingreep gecompenseerd. Voor de hoogte van de kwaliteitsbijdrage wordt een drempelwaarde gegeven. Nieuwvestiging van een solitair bedrijf in het buitengebied, dat niet aan dat buitengebied gebonden is en niet valt in de categorie IV, Glas of VAB, is niet toegestaan. Nieuwvestiging van bedrijven in kernen is mogelijk voor lichte milieucategorieën.

Normering

Voor solitaire bedrijven waarbij een uitbreiding kan worden toegestaan, geldt een kwaliteitsbijdrage van € 35,- per m² nieuw bestemd bedrijfsterrein.

NIEUWE (SOLITAIRE) WONINGBOUW

Toelichting

Daar waar sprake is van woningbouw, dient dit te gebeuren binnen de bestaande of nog te maken afspraken, zoals in het kader van de woonvisie, de woningbouwprogrammering en het project Ruimte voor Ruimte Noord- en Midden-Limburg.

Woningen dienen in principe binnen de contouren te worden gebouwd, zodat het buitengebied gevrijwaard wordt van verdere verstedelijking en versterking. In de praktijk van de afgelopen jaren is dit beleid in eerste instantie vormgegeven door middel van het Contourenbeleid: binnen de contouren kan gebouwd worden, daarbuiten niet. Uit een evaluatie van het beleid in 2004 is echter gebleken dat de contouren te 'hard' waren. Het bleef wenselijk het bouwen van een beperkt aantal woningen in het buitengebied, onder een aantal duidelijke voorwaarden, toe te staan.

Module

De module is van toepassing op die gevallen waarin de bestemming van een perceel wordt gewijzigd in een woonbestemming, waardoor woningbouw mogelijk wordt gemaakt. Of indien op een woonbestemming, via bestemmingswijziging, een nieuwe woning (extra) kan worden gebouwd. Deze ontwikkeling is alleen mogelijk indien ze per saldo tot een ruimtelijke kwaliteitsverbetering leidt. Om invulling te geven aan deze voorwaarde zal ter plaatse sprake moeten zijn van kwaliteit, maar dient ook een kwaliteitsbijdrage te worden geleverd. Voor de hoogte van de kwaliteitsbijdrage is een drempelwaarde gegeven. Het bouwen van nieuwe (solitaire) woningen in het buitengebied maar ook binnen de bebouwde kom is alleen toegestaan indien sprake is van een saneringssituatie of het oplossen van een ruimtelijk knelpunt.

De bestemmingswijziging is alleen mogelijk op een locatie binnen een bestaand lint of cluster of aansluitend aan de contour. Het bouwen van solitaire woningen 'in het vrije veld' blijft uitgesloten, met uitzondering van de nieuwe landgoederen. De woningen dienen te passen in de regionale woningbouwafspraken en de afspraken met betrekking tot Ruimte voor Ruimte.

Normering

Het uitgangspunt voor de kwaliteitsbijdrage is dat de bouw plaatsvindt op onbebouwde grond op locaties waar de ontsluiting (hoofdinfrastructuur) reeds aanwezig is en kosten van bouw- en woonrijp maken relatief laag zijn (betreffen vooral huisaansluitingen). Om het bouwen van woningen in het buitengebied niet te stimuleren, is de kwaliteitsbijdrage afgestemd op het lokale prijsniveau.

Voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen in het buitengebied geldt een kwaliteitsbijdrage van € 100,- per m² uitgeefbare grond/nieuwe woonbestemming. Voor appartementen geldt een kwaliteitsbijdrage van € 125,- per m² bruto vloer oppervlak.

Woningbouw – kleinschalig (geen infra)	Kwaliteitsbijdrage per eenheid	Kwaliteitsbijdrage in €
Woningbouw	m ² uitgeefbaar kaveloppervlak	€ 100,-
Appartementenbouw	m ² uitgeefbaar b.v.o.	€ 125,-

Voor woningbouwontwikkelingen binnen de contour geldt dat de bijdrage wordt berekend tot een maximaal oppervlakte van 1.000 m². Buiten de contour geldt 750 m² als minimale maat waarover een kwaliteitsbijdrage wordt gerekend en 1.500 m² als maximale maat. Een en ander als uitvloeisel van het Beleid 'Woningbouw op particuliere grond'.

Aandachtspunten

Het Limburgs Kwaliteitsmenu is voor solitaire woningbouw niet van toepassing op de volgende gevallen: het splitsen van woningen, het invullen van Voormalige Agrarische Bedrijven (VAB's) door middel van woningen in overeenstemming met de Handreiking RO (bijvoorbeeld het omzetten van een bedrijfswoning naar een burgerwoning), het inpandig bouwen of het aanbouwen van één zorgwoning (kangoeroewoning) voor een familielid of naaste op het perceel van de huidige woning van de initiatiefnemer. De handreiking RO kan voor deze gevallen uitkomst bieden. Voor het invullen van Voormalige Agrarische Bedrijven (VAB) heeft de gemeente Horst aan de Maas een eigen gemeentelijke module gemaakt.

PROJECTMATIGE WONINGBOUW IN UITLEGGEBIEDEN

Toelichting

Er wordt onderscheid gemaakt tussen solitaire woningbouw en projectmatige woningbouw (zowel uitleggebieden, als inbreidingslocaties). Projectmatige woningbouw vervult een belangrijke rol in de volkshuisvestelijke taak van de gemeente. Naast woningen krijgen ook andere maatschappelijke functies hier een plaats, zoals groen, wateropvang, sport en ontspanning, winkels en maatschappelijke bebouwing. Voor de projectmatige woningbouwlocaties worden veelal nieuwe voorzieningen en infrastructuur aangelegd. Het Limburgs Kwaliteitsmenu richt zich voor deze gebieden specifiek op de compensatie van de verloren waarden van het buitengebied. In de gemeente Horst aan de Maas vallen ook woningbouwplannen binnen de contouren binnen het GKM.

Module

Projectmatige woningbouw kan enkel aansluitend aan of binnen de contour worden gebouwd, waarbij de voorkeur uitgaat naar inbreidingslocaties en hergebruik van bestaande locaties (SER ladder). De locatie moet planologisch beoordeeld worden. Uitgangspunt daarbij is dat voor een locatie wordt gekozen die zo min mogelijk waarden aantast. Voor de realisering van een gebied voor woningbouw geldt, dat naast een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing van de locatie zelf, een kwaliteitsbijdrage dient te worden geleverd. De kwaliteitsbijdrage dient ter compensatie van het verlies aan waarden in het buitengebied of de kern die door de ontwikkeling wordt veroorzaakt. Voor de kwaliteitsbijdrage wordt een drempelwaarde gegeven. De kwaliteitsbijdrage dient te worden ingezet voor groen, natuur landschap en herstel van landschappelijke cultuurhistorie.

Normering

De kwaliteitsbijdrage bedraagt € 5,- per m² plangebied ten behoeve van de realisering van groen, natuur, landschap en herstel landschappelijke cultuurhistorie (bij appartementen € 25,- per m² b.v.o.).

Aandachtspunten

De bijdrage in deze module projectmatige woningbouw is gebaseerd op de compensatiegedachte. Daarbij wordt via de mogelijkheden van de Grondexploitatiewet een bijdrage gevraagd ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Bij nieuwe gebieden voor woningbouw kan de gemeente daarnaast aanvullend gebruik maken van de mogelijkheden van de Grondexploitatiewet om bijdragen te vragen voor (andere) ruimtelijke ontwikkelingen. Daarmee wordt inzet voor leefbaarheid, herstructurering, revitalisering etc. mogelijk.

VRIJKOMENDE AGRARISCHE BEBOUWING

Toelichting

Door de schaalvergroting in de agrarische sector, nieuwe wetgeving inzake de huisvesting van dieren en de vergrijzing, komen steeds vaker kleine agrarische bedrijven leeg te staan. Het betreft hier voornamelijk lege stallen. Economisch hergebruik van vrijkomende (agrarische of niet-agrarische) bebouwing is wenselijk, op voorwaarde dat hierdoor geen negatieve effecten optreden op de omgeving, een goede landschappelijke inpassing aan de orde is, en er voor het (agrarisch) gebruik in de omgeving geen extra beperkingen gaan ontstaan. De voorkeur gaat daarbij uit naar hergebruik door de sector zelf. Indien dat niet mogelijk is komen andere functies in beeld, zoals wonen, recreatie, zorg, etc.

In geval van een gedeeltelijke verbouwing is het kwaliteitsmenu van toepassing. Uitgangspunt is daarbij dat overtollige gebouwen zoveel mogelijk worden gesloopt. Een kwaliteitsbijdrage is voor het omzetten van een bedrijfswoning naar een burgerwoning niet aan de orde.

Ten aanzien van woningbouw stelt de provincie dat hergebruik van vrijkomende (agrarische of niet-agrarische) bebouwing voor een woonfunctie mogelijk is. De balans tussen ontwikkeling van woningen binnen de contouren en in het buitengebied wordt in regionale woningbouwprogramma's vastgelegd.

Module

Bij de vestiging van nieuwe economische dragers in vrijkomende bebouwing is niet de vigerende bestemming maatgevend (agrarisch, al dan niet met nevenactiviteiten), maar een gebiedsgerichte benadering van de aard en de mogelijkheden van het complex in relatie met de omgeving.

De volgende methodiek/checklist wordt gevolgd:

- Past de schaal en de aard van de gewenste activiteit bij het karakter van de omgeving en levert deze een substantiële bijdrage aan de kwaliteit en de leefbaarheid van het gebied?
- Zo ja, dan kan door middel van een bedrijfsontwikkelingsplan en een inpassingsplan inzicht worden gegeven in de gewenste ontwikkelingen en de effecten hiervan op de omgevingskwaliteit. Het betreft hier uitsluitend activiteiten met een introvert karakter;
- Indien sprake is van aanzienlijke aantasting van de omgevingskwaliteit, door bijvoorbeeld een toename van het bouwvolume, dan kan de wijziging van de bestemming in principe niet plaatsvinden. Hier kan vanaf geweken worden, wanneer de wijziging van de bestemming elders een knelpunt weghaalt. In het bedrijfsontwikkelingsplan moet dan duidelijk aangegeven worden welke overige compenserende maatregelen ter plekke genomen worden, om de afname in kwaliteit te beperken.

Normering

De inpassingen en kwaliteitsbijdrage zijn in hoge mate maatwerk. De aard, grootte en vorm van de ontwikkeling, tezamen met de waarden van de omgeving, zijn hierop van invloed. Voor de bepaling van de tegenprestatie is de functionele invulling leidend. De gemeente zal bezien onder welke module de herinvulling past. Ter bevordering van het hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing rekent de gemeente een kortingspercentage op de normering van 50%. Wordt een vrijkomende agrarische bebouwing bijvoorbeeld ingevuld met 'niet gebiedseigen recreatie en toerisme' zal een norm van € 25,- per m² bvo gelden met een kortingspercentage van 50%. Het normbedrag komt dan neer op € 12,50 per m² bvo. Wordt een vrijkomende agrarische bebouwing ingevuld met een woning, dan geldt een normering van € 50,- (50% van € 100,-) per m² uitgeefbaar kaveloppervlak.

GROTER BOUWEN (> 1.000 M³ PER WONING)

Toelichting

Een toename van woonfuncties in bestaande bebouwing of in bebouwing met een grote landschappelijke meerwaarde is van belang voor het handhaven van sociale verbanden in het landelijke gebied. De problematiek van het landelijke gebied uit zich kort gezegd in een vergrijzing van de bevolking, een afname van de economische activiteiten en in een achteruitgang van de leefbaarheid. Om deze ontwikkelingen te keren worden de mogelijkheden om in het buitengebied te wonen, te werken en te recreëren verruimd. Door deze ontwikkelingen is er geen sprake van aantasting van ruimtelijke kwaliteit, maar veeleer van behoud en versterking van kwaliteiten. Karakteristieke bebouwing krijgt nieuwe gebruiksmogelijkheden, waardoor behoud voor de hand ligt. Het splitsen in of verbouwen van (voormalige) agrarische bedrijfsgebouwen tot meerdere woningen verdeelt de kosten van het onderhoud onder meerdere huishoudens. De draagkracht voor onderhoud en beheer van bebouwing, erven en erfbeplanting neemt hiermee toe. Een belangrijk onderdeel van de ruimtelijke kwaliteit in het landelijke gebied wordt hiermee behouden en versterkt.

Voor het bouwen van woningen in het buitengebied is de 'Beleidslijn Groter Bouwen in het Buitengebied' van toepassing. Voor woningen die groter zijn dan 1.000 m³ gelden de volgende uitgangspunten:

- Omvang kavel is minimaal 1.500 m²;
- Kwaliteit bebouwing hoofdgebouw: maximaal 1.300 m³, kwalitatief ingepast in omgeving;
- Kwaliteit bijbehorende bouwwerken: alleen toegestaan bij tegenprestatie.

Module

In eerste instantie bestaat de tegenprestatie voor woningen groter dan 1.000m³ uit het afbreken van bestaande bebouwing in het buitengebied, op de locatie of elders. Wanneer mogelijkheden hiervoor ontbreken, is ook een financiële tegenprestatie denkbaar.

Normering

- Tegenprestatie hoofdgebouw: naast compensatie van natuur is sloop van bestaande bebouwing in buitengebied noodzakelijk (sloopverhouding 1:3);
- Tegenprestatie bijbehorende bouwwerken: voor alle bijbehorende bouwwerken is sloop van bestaande bebouwing in het buitengebied noodzakelijk (sloopverhouding 1:3).

Aandachtspunten

- Kwaliteit van de kavel: bij elk initiatief wordt een inrichtingsplan voor het erf ingediend.

OVERIGE (GEBOUWDE) FUNCTIES

Toelichting

Naast de, in de vorige modules genoemde, meer algemeen voorkomende categorieën van ontwikkelingen, zijn er minder algemeen voorkomende ontwikkelingen, die op een kwalitatieve wijze dienen te worden benaderd. We maken daarbij onderscheid in niet-commerciële maatschappelijke voorzieningen, waarbij de vestiging buiten de contour functioneel of ruimtelijke noodzakelijk is en anderzijds in commerciële voorzieningen, die uit oogpunt van rust, ruimte of andere motieven een locatie zoeken buiten de contour, zoals bijvoorbeeld zorginstellingen. Ook functieverandering en herontwikkeling kunnen redenen zijn om op een meer kwalitatieve manier met bestemmingsveranderingen om te gaan.

Module

Niet-commerciële maatschappelijke voorzieningen

Voor de niet-commerciële/publieke maatschappelijk voorzieningen, zoals politiebureaus, gemeentehuizen, brandweerkazernes etc., die niet onder de voorgaande modules vallen, geldt een kwaliteitsbeleid. Allereerst zal de noodzaak duidelijk moeten zijn om de publieke maatschappelijke voorziening buiten de contour te realiseren. Voor politie, brandweer etc. kan dit te maken hebben met inzetbaarheid, infrastructuur, reactietijden etc. Op basis van de publieke noodzaak om voor een locatie buiten de contour te kiezen, wordt niet voorzien in het leveren van een genormeerde kwaliteitsbijdrage. Deze ontwikkelingen komen zo sporadisch voor dat er voor deze ontwikkelingen maatwerk wordt voorgestaan. Uitgangspunt daarbij is een kwalitatieve benadering. Een objectieve beoordeling van de kwaliteiten is daarbij aan de orde.

Commerciële voorzieningen

Voor commerciële voorzieningen, die niet onder de uitgewerkte modules vallen, geldt een kwaliteitsbeleid. Er wordt voorzien in maatwerk, waarbij een kwalitatieve benadering uitgangspunt is. De kwaliteit van de ontwikkeling dient objectief beoordeeld te worden. Uit de ruimtelijke afweging moet blijken of vestiging buiten de contour aanvaardbaar is. Zo ja, dan dient de ontwikkeling, naast een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing ter plaatse, per saldo bij te dragen aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Daarbij is een kwaliteitsbijdrage verplicht. De hoogte van de kwaliteitsbijdrage is maatwerk, waarbij de gevolgen van de nieuwe bestemming voor de kwaliteit ter plekke en de omgeving moeten worden meegenomen, evenals de waardeverandering door de bestemmingswijziging. Er kan aansluiting worden gezocht bij vergelijkbare ontwikkelingen die in dit kwaliteitsmenu zijn opgenomen. Voor nieuwe vormen van zorg- of bedrijfsappartementen dient aangesloten te worden bij de module voor solitaire bebouwing.

Functieverandering (naar wonen)

Ook voor de functieverandering van niet voor (permanente) bewoning bestemde panden naar woningen staan wij een kwaliteitsbeleid voor (bijvoorbeeld vakantiewoningen, schuren, fabriekspanden etc.). Hoewel ruimtelijk (niet direct) een inbreuk wordt gepleegd op de waarden van het buitengebied, gebeurt dit functioneel wel. De panden zijn over het algemeen opgericht ten behoeve van hun functie in of voor het buitengebied. Nu deze functie klaarblijkelijk niet meer aan de orde is zouden zij eigenlijk gesloopt kunnen worden. Door hier een woonbestemming aan te geven, vindt er daardoor indirect toch een verdergaande verstedelijking en verstening van het buitengebied plaats. Daar komt bij dat in het algemeen het opleggen van de woonbestemming ook leidt tot de wens om bijgebouwen etc. op te richten.

Hetgeen ook leidt tot een verdergaande verstening. Daarom stellen wij voor deze ontwikkelingen een kwaliteitsbenadering voor. De hoogte van de kwaliteitsbijdrage is maatwerk, waarbij de gevolgen van de nieuwe bestemming voor de kwaliteit van het object en de omgeving moeten worden meegenomen, evenals de waardeverandering door de bestemmingswijziging. Er dient aansluiting te worden gezocht op vergelijkbare modules in het kwaliteitsmenu.

Aandachtpunten

- Voor de omzetting van recreatiewoningen naar gewone woningen geldt het Rijks en provinciaal beleid voor deze categorie. Wanneer hieraan voldaan is, kan een kwaliteitsbenadering worden toegepast.

